

A photograph of children in rain gear, including jackets and boots, standing outdoors. The image is partially obscured by a white diagonal overlay on the left side.

Andersson Elffers Felix

Onderzoek inrichting
Regionale
Veiligheidsteams
Eindrapportage

20-06-2024

Klik overal in dit document op dit pictogram om terug te gaan naar deze inhoudsopgave!

Inhoudsopgave

1

Aanleiding en context van dit onderzoek

- [Aanleiding en context van dit onderzoek](#)
- [Vooraf: doelgroep en maatschappelijke effecten](#)
- [Vooraf: perspectieven op overheidsingrijpen](#)

2

Werkwijze van dit onderzoek

- [Uitgangspunten](#)
- [Informatieverzameling en verantwoording](#)
- [Opbouw onderzoek](#)
- [De vijf varianten en proces van komen tot voorkeursinrichting](#)

3

De reikwijdte van het RVT

- [Bouwstenen voor het RVT](#)
- [Ontwikkelrichtingen](#)
- [Gevolg reikwijdte RVT op RvdK, VT en GI's](#)
- [Variatie Jeugdreclassering](#)

4

De organisatievormen voor een RVT

- [Wie is er verantwoordelijk voor het RVT?](#)
- [Het RVT als publiekrechtelijke- of privaatrechtelijke organisatievorm](#)
- [Moet het RVT een eigenstandige organisatie of een netwerksamenwerking zijn?](#)

5

De regio-indeling voor een RVT

- [Breed ophalen mogelijke regio-indelingen](#)
- [Ordering op basis van aansluiting TS](#)
- [Logische opties](#)

6

Uitwerking varianten op basis van het afwegingskader

- [Vijf varianten voor een RVT](#)
- [Uitwerking op aspecten afwegingskader](#)

7

Overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg

- [Onderdelen die nog verdere verdieping of uitwerking vragen](#)
- [Aandachtspunten wat betreft 'het hoe' van een RVT](#)
- [Aandachtspunten wat betreft de transitieperiode/'het ondertussen'](#)

8

Bijlagen

- [Overzicht gesprekspartners/ deelnemers werksessies](#)
- [Afwegingskader](#)
- [Varianten die zijn 'afgevallen'](#)
- [Bouwstenen lokaal team](#)
- [Gevolg basisreikwijdte RVT op taken RvdK, VT, GI's](#)

1. Aanleiding en context van dit onderzoek

Verandering in kind- en gezinsbescherming is nodig, daarom is het Toekomstscenario ontwikkeld

Soms krijgen kinderen en volwassenen in hun leven te maken met een thuissituatie die onveilig is. In die situaties is het van belang dat de overheid het huishouden/gezin adequaat en passend ondersteunt. Op dit moment lukt dat te vaak niet: het inzetten van hulp duurt te lang en de betrokkenheid van verschillende organisaties leidt tot fouten en dubbel werk, huishouden/gezin voelt zich niet gehoord en het wantrouwen richting de overheid groeit.

Het Toekomstscenario moet ervoor zorgen om dat de kind- en gezinsbescherming effectiever en slimmer wordt georganiseerd

Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (hierna: Toekomstscenario of TS) is in 2021 in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) opgesteld. Het beoogt het slimmer en effectiever organiseren van de kind- en gezinsbescherming. Het Toekomstscenario beoogt een transformatie van de huidige werkwijze, met ketenpartners die in een estafettemodel met elkaar samenwerken, naar een integrale, systeemgerichte manier van werken. De vier pijlers – gezinsgericht, rechtsbeschermend & transparant, eenvoudig en lerend – geven hier richting aan. Dit geeft de kans om de hulp en bescherming bij huiselijk geweld en kindermishandeling radicaal anders vorm te geven.

De vorming van het RVT is een actiepunt van het Toekomstscenario

Het Toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en

gezinsbescherming er over zo'n vijf tot tien jaar uit zou kunnen zien. Het programma is opgedeeld in verschillende actielijnen die uit meerdere projecten bestaan. De derde actielijn betreft de vorming van een regionaal veiligheidsteam (hierna: RVT).

In het programmaplan voor het Toekomstscenario* is opgenomen dat het RVT "ten opzichte van het lokale team aanvullende expertise en bevoegdheden heeft op het gebied van veiligheidsvraagstukken in huishoudens en gezinnen. In deze organisatie zijn functies van de GI's, Veilig Thuis en de RvdK samengebracht, waarbij nog wordt gekeken of de nu beoogde functies passend zijn of juist anders moeten worden ingevuld dan wel aanvulling behoeven." De achterliggende gedachte is dat de huidige knelpunten dermate samenhangen met de inrichting van het huidige stelsel dat dit niet kan worden opgelost zonder te kijken naar de stelselinrichting en wetgeving.

In de proeftuinen in verschillende regio's worden bouwstenen van de andere manier van werken beproefd, ontwikkeld en – indien goed werkend - zo snel mogelijk breed in de praktijk gebracht. Eind 2021 zijn zes proeftuinen van start gegaan. Eind 2022 zijn hier in een tweede tranche vijf proeftuinen aan toegevoegd. Het beproeven gebeurt in eerste instantie binnen de huidige inrichting van het stelsel. Daarnaast worden stelsel- en structuurwijzigingen uitgewerkt, waaronder de inrichting van een RVT.

AEF is gevraagd om te komen tot (maximaal vijf) mogelijke inrichtingsvarianten voor een RVT

AEF is gevraagd om drie kernactiviteiten uit te voeren

Als onderdeel van de derde actielijn van het programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is AEF gevraagd om in samenspraak met betrokken proeftuinen, partners, ervaringsdeskundigen en gemeenten te komen tot (maximaal) vijf mogelijke inrichtingsvarianten voor een Regionaal Veiligheidsteam (hierna: RVT). De focus ligt daarbij op de organisatie van een RVT.

In dit onderzoek voeren we drie kernactiviteiten uit:

- Het uitwerken van criteria voor de beoordeling van de mogelijke inrichtingsvarianten van een RVT in een afwegingskader
- Het in kaart brengen welke taken, activiteiten en functionaliteiten een RVT moet uitvoeren (dit noemen we de reikwijdte van het RVT)
- Het komen tot (maximaal vijf) varianten voor de inrichting van een RVT

In het Toekomstscenario wordt gesproken over het RVT en over de ontwikkeling van een **expertiseplatform**. Vanuit het programma Toekomstscenario is de keuze gemaakt om de inrichting van – en aansluiting op – het expertiseplatform geen onderdeel te laten zijn van de opdracht aan AEF. Het expertiseplatform zal worden uitgewerkt en ontwikkeld wanneer er meer duidelijkheid is over de inrichting van het RVT.

Dit onderzoek is onderdeel van de bredere transformatie die het Toekomstscenario beoogt

Het RVT is een van de kernonderdelen van het Toekomstscenario en daarmee is het ontwerpen van het RVT van groot belang voor de transformatie die met het Toekomstscenario wordt beoogd. Ook staat ons onderzoek niet op zichzelf, maar hebben we ons te verhouden tot parallelle processen. Denk hierbij aan:

- Het adviesrapport van Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid en de beleidsreactie hierop.
- Er lopen verschillende andere onderzoeken (bv. het landelijk onderzoek naar de proeftuinen door het Verwey-Jonker instituut en het onderzoek naar de beoogde maatschappelijk effecten van het Toekomstscenario door het Athena Instituut).
- Het handelingskader voor professionals wordt nog uitgewerkt. Het concept hiervan is beschikbaar, maar het definitief is later gereed.
- Er zijn aanpalende landelijke ontwikkelingen en aanpakken, zoals Veiligheid Voorop.

Het is daarbij goed om te beseffen dat dit onderzoek slechts één onderdeel is van de uiteindelijke oplossing die het Toekomstscenario beoogt. Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om de gehele transformatie die het Toekomstscenario beoogt enkel met deze opdracht uit te werken. De precieze manier van werken binnen het RVT is bijvoorbeeld geen onderdeel van dit traject. Dit zal ná het kiezen van een voorkeursrichting uitgewerkt moeten worden, waarbij er wordt gefocust op innovatie en de benodigde inhoudelijke verbeteringen.

Vooraf: de doelgroep van een RVT en maatschappelijke effecten Toekomstscenario – vertrekpunt voor inrichting RVT

Het vertrekpunt voor de inrichting van het RVT is de precieze doelgroep van het RVT en de maatschappelijke effecten waaraan het RVT moet bijdragen. Op deze pagina gaan we hier kort op in.

Doelgroep van het Toekomstscenario

In het programmaplan van het Toekomstscenario wordt de volgende maatschappelijke opgave omschreven: *“Bieden van tijdige passende samenhangende hulp en bescherming aan kinderen en volwassenen die te maken hebben met een (acute of structurele) bedreiging van een gezonde en veilige thuissituatie, om deze bedreiging in een zo vroeg mogelijk stadium weg te nemen dan wel om te voorkomen dat de situatie blijft voortduren of verergert.”* (Pagina 3, Programmaplan Toekomstscenario). De doelgroep van het RVT omvat daarmee huishoudens en gezinnen die te maken hebben met (een dreiging van) acuut of structureel lichamelijk, emotioneel en seksueel gewelddadig, misbruikend en verwaarlozend relationeel gedrag. Hierbij is van belang dat het begrip ‘thuissituatie’ breed wordt opgevat, waarbij geweld of onveiligheid in de relationele sfeer uiteraard ook buiten de thuissituatie kan plaatsvinden en niet gebonden is aan één locatie of regio. Deze definitie betreft bijvoorbeeld ook de aanpak van huiselijk geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties – in alle verschijningsvormen. We hanteren daarbij geen onderscheid tussen huishoudens en gezinnen (met of zonder kinderen) als we het hebben over ‘gezinsbescherming’, in lijn met het Toekomstscenario.

Gewenste effect en impact op de doelgroep

Het Rapport ‘Traject Maatschappelijke effecten en monitoring – maart t/m mei 2024’ van het Athena Instituut beschrijft de opgehaalde visie op de beoogde (maatschappelijke) effecten van het Toekomstscenario dichtbij en verder weg in de tijd. Het rapport heeft **het gewenste resultaat van het Toekomstscenario en de impact op de doelgroep van een RVT** omschreven.

Bij het maatschappelijke effect van het resultaat van het Toekomstscenario gaat het rapport uit van dat er met het stelsel samen gewerkt wordt aan:

- Inzet op welbevinden van de doelgroep
- Kennis- en handelingsperspectieven over onveiligheid in thuissituaties
- Tijdige, passende, samenhangende hulp en bescherming (in samenhang!)
- Gelijkwaardige hulp en ondersteuning
- Eenvoudige toegang tot hulp en bescherming
- Een veilig en reflexief stelsel

Bij de impact op de doelgroep gaat het rapport uit van veranderingen in de ervaringen van kinderen, volwassenen, huishoudens en gezinnen, namelijk:

- Meer welbevinden en rust
- Empowerde doelgroep
- Meer bewustzijn, inzicht over en handelingsperspectief voor schadelijke patronen

Vooraf: perspectieven op overheidsingrijpen

In het rapport over maatschappelijke effecten wordt ook breder ingegaan op de brede maatschappelijke impact van het Toekomstscenario. Hierin komt de verandering richting **gelijkwaardige verhoudingen tussen stelsel en burger**, een **zorgzame samenleving** en het werken aan **meer vertrouwen in het stelsel** naar voren. Dit wordt als volgt omschreven:

“Dat vraagt een stelsel dat navolgbaar en rechtvaardig is en werkt volgens internationale verdragen. Zij die zich in het stelsel bevinden genieten rechtsbescherming en worden vanuit gelijkwaardigheid en zonder vooroordeel geholpen. Een stelsel waarin mensen zich welkom voelen om hulp of bescherming te vragen en te geven, zowel aan instanties, de overheid of aan elkaar. Autonomie behouden of verkrijgen, ook wanneer om hulp en bescherming is gevraagd, is een belangrijk uitgangspunt. Mensen worden in hun kracht gezet en zijn onderdeel van de samenleving.”

Deze omschrijving draagt meerdere perspectieven op overheidsingrijpen in zich. Aan de ene kant zou er een breed gedeelde verantwoordelijkheid zijn om huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren, bespreekbaar te maken en aan te pakken. Hier hebben ook burgers zelf een belangrijke rol in. In ernstige(re) situaties rechtvaardigt de aard en ernst van de problematiek dat de overheid bevoegdheden inzet om huishoudens en gezinnen passende hulp en de benodigde bescherming te bieden. Deze bevoegdheden zullen dus gaan om een breder palet dan sec de ‘klassieke’ bevoegdheden in de huidige jeugdbeschermingsketen, maar het kan bijvoorbeeld ook de bevoegdheid voor hulp op andere leefgebieden (financiële hulp,

huisvesting, etc.) betreffen.

Aan de andere kant kan overheidsingrijpen een grote inbreuk zijn in de persoonlijke levenssfeer. Rechtsbescherming is daarmee van essentieel belang: het recht op bescherming tegen de overheid moet goed geregeld zijn. Daarvoor is het nodig om in het stelsel waarborgen in te bouwen om burgers te beschermen, en navolgbaar en volgens internationale verdragen te werk te gaan.

Tussen bovenstaande perspectieven moet een passende balans gevonden worden. Dat is een belangrijk vraagstuk in het vormgeven van het RVT. Een uitdaging daarbij is dat het huidige beeld kan zijn dat elke vorm van overheidsingrijpen onwenselijk is, of zoveel mogelijk beperkt zou moeten worden. De uitkomst van het maatschappelijke effecten-traject zet hier tegenover dat er juist meer vertrouwen in het stelsel en in het handelen van de overheid nodig is. Dit vraagt een grote mate van zorgvuldigheid in de inrichting van het RVT, en in het werk dat in de toekomst vanuit het RVT wordt verricht. Vertrouwen komt immers te voet en gaat te paard. Om dit goed te doen vraagt hoe dan ook een nadere uitwerking en verdieping met betrokken partners, zowel in de implementatie als naar verwachting ook in het handelingskader voor professionals en in relatie tot de positionering en bevoegdheden van het RVT.

Het 'waarom' van het RVT: structuuraanpassingen om samenhangende hulp en steun mogelijk te maken

Vanuit het vertrekpunt met betrekking tot de gewenste (maatschappelijke) effecten van het Toekomstscenario, is de vervolgvraag: en waarom is er dan specifiek een RVT nodig? De achtergrond hiervan wordt beantwoord in het Toekomstscenario zelf. Hierin wordt gesproken over de noodzakelijkheid voor een nieuwe opzet van de kind- en gezinsbescherming, die door het oprichten van een RVT mogelijk wordt gemaakt. Uitgangspunt is dat er structuuraanpassingen nodig zijn die meer ruimte maken voor een nieuwe manier van werken die bijdraagt aan de hiervoor beschreven gewenste maatschappelijke effecten. Die nieuwe manier van werken moet samenhangende hulp en steun organiseren voor het hele huishouden/gezin.

“De jeugdbescherming in Nederland heeft gedurende de afgelopen 30 jaar verschillende stelselwijzigingen doorgemaakt. De complexiteit van het stelsel is hierdoor toegenomen. Het aantal organisaties is gegroeid. De verantwoordelijkheden zijn verdeeld en ondergebracht bij verschillende ministeries en decentrale overheden. Het toezicht op de organisaties is overal net anders, en dat is mede afhankelijk van of er sprake is van decentrale of centrale aansturing.

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming maakt een andere manier van kijken, denken en werken mogelijk. Dat is wenselijk en nodig, maar vergt wel structuurwijzigingen ten opzichte van het huidige stelsel. De opzet moet eenvoudiger, de procedures duidelijker. De hulp voor het hele gezin moet samengebracht worden, de lerende cultuur die het nieuwe scenario doordeesemt, dient ingebed te worden in alle 'lagen’.” (Pagina 21, Toekomstscenario)

De achterliggende gedachte is dus dat de huidige knelpunten in de kind- en gezinsbescherming dermate samenhangen met de inrichting van het huidige stelsel dat dit niet kan worden opgelost zonder aanpassingen in de stelselinrichting en wetgeving. Door een RVT op te richten, in plaats van het in stand houden van de betrokkenheid van meerdere gezichten vanuit verschillende op zichzelf staande organisaties, wordt de gewenste manier van werken beter gefaciliteerd.

Het primaire doel hiervan is het beter organiseren van bescherming en hulp aan huishoudens en gezinnen die dit nodig hebben, voor burgers van alle leeftijden (0-100). Het oprichten van het RVT moet daarnaast bijdragen aan het beter organiseren van verantwoordelijkheid, rechtsbescherming, het beter delen van expertises en kennis, aansturing en toezicht. Dit alles moet ertoe leiden dat de hulp voor huishoudens en gezinnen die te maken krijgen met onveiligheid en/of geweld beter, laagdrempeliger, transparanter en effectiever wordt. We houden hierbij vast aan de vier uitgangspunten van het Toekomstscenario: gezinsgericht, rechtsbeschermend en transparant, eenvoudig en lerend.

Specifiek gaan wij in dit onderzoek in op de reikwijdte, de juridische vorm en de regio-indeling voor een RVT. Samen zorgen deze onderdelen voor een eerste stap in de richting van de werking van een RVT in de praktijk. Een keuze hierover geeft richting aan het vervolgproces van beproeven. Dit is echter niet het enige wat er moet gebeuren om de gewenste beweging van het Toekomstscenario te bewerkstelligen. Dit is op pagina 6 toegelicht.

A fountain pen with a silver and gold nib is resting on a spiral-bound notebook with lined pages. The notebook is open and lies on a wooden surface. A dark teal overlay is positioned on the right side of the notebook, containing the section header.

2. Werkwijze van dit onderzoek

In dit onderzoek stonden 4 uitgangspunten centraal

Huishoudens en gezinnen centraal, praktijk leidend

- ▶ In de **proeftuinen** is al veel ervaring opgedaan met het centraal stellen van huishoudens en gezinnen. Dit is belangrijke **input** voor de inrichting van de RVT's: welke inrichtingskeuzes kunnen en moeten worden gemaakt; met welke knelpunten moeten we dan rekening houden?
- ▶ We hebben daarom de **vertegenwoordigers van de proeftuinen** een centrale plek laten innemen in dit onderzoek, met name in de partnerwerkgroep, in gehouden werksessies, en in enkele aparte (groeps-)gesprekken.

Objectief en transparant proces

- ▶ Het is belangrijk dat keuzes **transparant en navolgbaar zijn**. Hierom werkten met een afwegingskader en hadden partijen de mogelijkheid om feedback te geven op conceptstukken.
- ▶ Aan de hand van verschillende aspecten van het **afwegingskader** brengen we de voor- en nadelen van de varianten in beeld, waarna we tot een scoring komen. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 6.

Zo concreet mogelijk

- ▶ Dit onderzoek heeft als doel om te komen tot een **onderbouwd ontwerpvoorstel**. Om de juiste keuzes te kunnen maken, moeten de mogelijke opties voldoende concreet worden uitgewerkt. We hebben in dit onderzoek daarom zo concreet mogelijk de basisbouwstenen en opties (op reikwijdte, organisatievormen en regio-indeling) uitgewerkt.
- ▶ Het was niet bij elk onderwerp nu al mogelijk en wenselijk om tot definitieve besluitvorming te komen. Op gebied van reikwijdte hebben we daarom een aantal ontwikkelrichtingen opgenomen.

Brede inventarisatie van opties en varianten

- ▶ We werkten in dit traject aan de **structurele organisatie-inrichting** op een maatschappelijk vraagstuk met een hoge complexiteit en urgentie. Daarmee is het essentieel om te voorkomen dat een suboptimale oplossing wordt gekozen, doordat te snel is getrechterd naar bepaalde oplossingsrichtingen.
- ▶ Daarom zijn we gestart met een brede inventarisatie van mogelijke varianten, waarbij we op sommige onderwerpen bewust ervoor kiezen om het mee te nemen als ontwikkelrichting voor de toekomst in plaats van het nu vastleggen van één optie.

Klik hier voor de link naar de lijst met interview-partners!

Informatieverzameling en verantwoording

Documentenanalyse

We startten dit onderzoek met een uitgebreide **documentstudie**. We hebben o.a. de huidige beleidscontext en relevante documenten rondom het Toekomstscenario, de werkwijzen/resultaten van de verschillende proeftuinen, en de taken en verantwoordelijkheden van de huidige organisaties bestudeerd. Deze documenten gebruikten we om het afwegingskader aan te scherpen, mogelijke varianten te definiëren en varianten te scoren.

Interviews

We hebben bij de start van het traject **individuele en groepsinterviews** gehouden met vertegenwoordigers van de proeftuinen en beproevende regio's, de verschillende betrokken organisaties en relevante keten- en kernpartners. Deze gespreksronde was bedoeld om een brede verkenning te doen van de mogelijke opties voor het RVT en het ophalen van input voor het afwegingskader. Ook hebben we aanvullende gesprekken gevoerd met relevante partners en betrokkenen om te komen tot een goede invulling van de varianten op het afwegingskader.

Werksessies

We organiseerden **7 werksessies**. In de eerste 2 werksessies met de proeftuinen en beproevende regio's hebben we stil gestaan bij de bouwstenen van het RVT. Tijdens de andere werksessies waren ook vertegenwoordigers van de huidige organisaties en relevante kern- en ketenpartners aanwezig. De werkgroepleden konden zelf aangeven wie ze wilden aanmelden voor de werksessies. In deze werksessies hebben we de verschillende opties op reikwijdte, organisatievormen en schaalgrootte met elkaar aangescherpt. Ook hebben we een aantal expertsessies georganiseerd ten behoeve van het uitdenken van de organisatievormen.

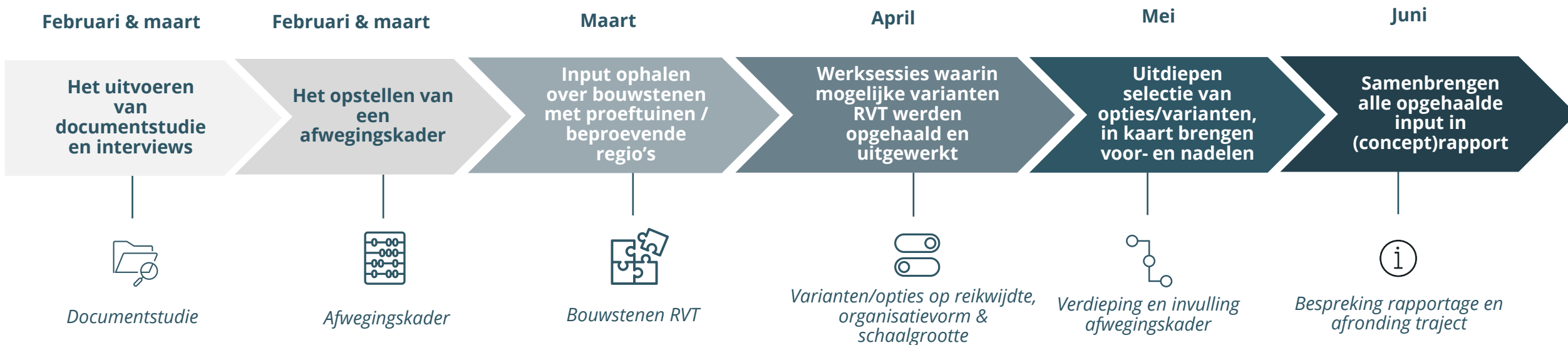
Ter verantwoording – totstandkoming rapport

In dit onderzoek hebben we een uitgebreid proces doorlopen met betrokken partijen, waarbij we de input van alle partners op verschillende momenten hebben opgehaald. AEF fungeerde in dit onderzoek als een onafhankelijk onderzoeksbureau en heeft voor de inhoudelijke lading van deze rapportage gebruik gemaakt van een brede consultatie van de relevante partners van dit onderzoek. De in dit rapport benoemde informatie en argumentatie is voornamelijk afkomstig vanuit partners. Dit is opgehaald in de brede werksessies, de individuele interviews, gesprekken in de werkgroep en de feedbackronde op het conceptrapport. Hierbij was het een expliciet verzoek van enkele partners en het programmateam om de netwerksamenwerking als variant uit te werken.

Partners kregen de mogelijkheid om te reageren op de conceptversie van deze rapportage. AEF heeft daarbij expliciet aan de partners gevraagd welke argumenten nog ontbraken in de conceptrapportage. Relevante feedback hebben we verwerkt en op basis daarvan zijn we gekomen tot deze definitieve rapportage.

De opbouw van ons onderzoek zag er als volgt uit

In dit onderzoek werkten we met een partnerwerkgroep. Deze bestond uit vertegenwoordigers van de belangrijkste ketenorganisaties en de proeftuinen/beproevende regio's. De leden van de werkgroep dachten mee in het onderzoek en leverden input ten behoeve van de voortgang van het onderzoek (bijvoorbeeld door contactgegevens en informatie aan te leveren). De partnerwerkgroep kwam op 30 januari, 14 maart, 25 april en 6 juni bij elkaar.

In dit onderzoek hebben we vijf varianten opgesteld voor de inrichting van een RVT

Zoals op [pagina 5](#) is toegelicht, is het hoofdonderdeel van dit onderzoek het komen tot vijf varianten voor de inrichting van een RVT. Dit doen we op drie onderdelen, namelijk **reikwijdte**, **organisatievorm** en **regio-indeling**.

Per onderdeel zijn logische opties geïnterpreteerd. Deze onderdelen hangen sterk met elkaar samen. De logische combinaties van de opties op deze drie onderdelen zijn daarom samengevoegd in **vijf varianten**.

De vijf varianten worden uitgewerkt op basis van de aspecten van het opgestelde afwegingskader. Op de volgende pagina laten we een weergave van de vijf opgestelde varianten zien. De pagina daarna toont het proces van het komen tot een voorkeursvariant (ook na het traject van AEF).

De vijf opgestelde varianten voor een RVT

Reikwijdte: basisoptie, incl. variatie JR buiten RVT

Organisatievorm: publieke organisatie onder centrale verantwoordelijkheid

Organisatievorm: publieke organisatie onder decentrale verantwoordelijkheid

Organisatievorm: netwerksamenwerking

Regio-indeling: 10 arrondissementen

Regio-indeling: 25 veiligheids- of GGD regio's

Regio-indeling: 42 jeugdzorgregio's

Regio-indeling: 25 veiligheids- of GGD regio's

Regio-indeling: convenant in 13 GI regio's of in 26 Veilig Thuis regio's

Het proces van het komen tot een voorkeursinrichting voor het RVT

3. De reikwijdte van het RVT

Vooraf: welke invloed heeft de reikwijdte van het RVT op de huishoudens/gezinnen waar het in het TS om draait?

De keuze over de reikwijdte van het RVT heeft een grote impact op de huishoudens en gezinnen. Allereerst bepaalt de reikwijdte van het RVT waar huishoudens en gezinnen terecht kunnen als zij zorgen of vragen hebben over iets wat er in het eigen huishouden/gezin of in de omgeving gebeurt. Het is dan cruciaal dat zij op een laagdrempelige manier kunnen aankloppen bij een organisatie/professional, zich gehoord voelen en hun verhaal het liefst maar één keer hoeven te doen. Burgers moeten zich welkom voelen bij het RVT en het vertrouwen hebben om hulp of bescherming te vragen zonder het verlies van autonomie. In dit hoofdstuk kijken we naar de manier waarop een advies- en meldfunctie bij de vorming van het RVT kan worden ingericht.

Daarnaast is het belangrijk dat huishoudens en gezinnen kunnen volgen wat er gebeurt vanaf het moment dat het RVT betrokken raakt, het gevoel van eigenaarschap en regie hebben en dat rechtsbescherming in het RVT goed geborgd is. Het doel is tijdige, passende en samenhangende hulp en bescherming, zoals opgenomen in het maatschappelijke effecten-rapport van het Athena Instituut. In dit hoofdstuk kijken we onder andere naar de manier waarop belangrijke activiteiten in deze ondersteuning en hulp door één RVT-organisatie gedaan kunnen worden. Het RVT moet daarbij bijdragen aan het doel om huishoudens/gezinnen hun verhaal niet meerdere keren te laten doen en zo snel en adequaat mogelijk te helpen.

Belangrijk voor huishoudens en gezinnen is dat zij in regie blijven over de ondersteuning en dat zij écht gezien/gehoord worden door de desbetreffende hulpverlener(s). Met als resultaat dat gezinnen/huishoudens meer veiligheid ervaren binnen het stelsel, hun eigen thuis en het sociale netwerk. Kortom: vragen vanuit huishoudens en gezinnen die binnen het thema in dit hoofdstuk beantwoord worden, zijn:

- Waar kan ik terecht als ik vragen of zorgen heb?
- Aan hoeveel professionals moet ik mijn verhaal vertellen?
- Krijg ik op tijd hulp?
- Wie heeft welke verantwoordelijkheid?

Leeswijzer hoofdstuk 3

Klik op de blokken om naar het onderdeel te gaan

Proces tot het komen van bouwstenen voor het RVT

We beginnen dit hoofdstuk met een toelichting van het proces dat wij hebben doorlopen om de reikwijdte van het RVT te verkennen en hier varianten voor op te stellen.

Visualisatie basis op reikwijdte RVT

Vervolgens tonen wij een visueel overzicht van de basis reikwijdte van het RVT in relatie tot het lokale team.

Beschrijving bouwstenen RVT

Daarna geven wij een beschrijving van de bouwstenen van het RVT, opgedeeld in drie fasen.

Ontwikkelrichtingen

Hierna bespreken wij 7 ontwikkelrichtingen. Dit zijn onderdelen van het RVT waarvoor geen aparte varianten voor zijn opgesteld, maar waar in de toekomst wel zal moeten worden nagedacht over de precieze inrichting van de betreffende functie.

Gevolg reikwijdte RVT op RvdK, VT en GI's

Daarna wordt besproken welke implicaties de reikwijdte van het RVT heeft op de functionaliteiten van RvdK, VT en GI's.

Variatie Jeugdreclassering (JR)

Tot slot bespreken we de variant die op reikwijdte is opgesteld. Dit betreft de keuze om JR wel of niet onderdeel uit te laten maken van een RVT. De argumenten voor- en tegen worden hier genoemd.

Met betrekking tot de reikwijdte voor het RVT hebben wij een uitgebreid proces doorlopen [1/2]

Vanaf de start van het traject is door alle betrokken partijen de wens uitgesproken om zo min mogelijk te denken vanuit de huidige context en kaders, maar breed te denken vanuit het doel van het Toekomstscenario en het RVT, en de behoeften en het belang van huishoudens en gezinnen. Door middel van het organiseren van startgesprekken met beproevende regio's en proeftuinen over de werkzame elementen binnen de huidige praktijk hebben we geprobeerd om zo breed mogelijk te denken in mogelijkheden voor de reikwijdte van het RVT (dus de taken en functionaliteiten van het toekomstig RVT). Daarna hebben we in werksessies steeds verder uitgediept en uitgewerkt waar op deze reikwijdte mogelijkheden zitten.

Gedurende het proces hebben we onderscheid gemaakt in een aantal onderdelen.

Bouwstenen

Een aantal kernonderdelen van een toekomstig RVT kwam direct naar boven. Na een aantal aanscherpingen in de werksessies en op basis van bestaande documenten hebben we deze als bouwstenen voor het RVT in kaart gebracht. Deze bouwstenen bevatten de expertises en functies die in elk geval passend zijn bij het RVT en waar hoe dan ook geen variatie op gewenst is. In elke variant van het RVT, zouden deze bouwstenen moeten gelden. We hebben ook bouwstenen opgesteld voor het lokale team.

Discussiepunten voor mogelijke variatie

We hebben tijdens deze werksessies ook stil gestaan bij de punten waarop de varianten voor een RVT op reikwijdte van elkaar zouden kunnen verschillen. Dit waren de volgende onderwerpen:

- De bereikbaarheidsfunctie voor informatie, advies en meldingen
- De positionering van de RVT-professional in een gezin (op grond waarvan kan het RVT betrokken raken in een gezin en wat is de rechtspositionele en juridische borging van het handelen van het RVT)
- De crisisfunctie voor gezinnen, huishoudens en professionals
- De inrichting van de toets van de noodzakelijkheid van beschermingsmaatregelen
- Het uitvoeren van beschermingsmaatregelen
- Het uitvoeren van jeugdreclassering
- De borging van expertise van de vrouwenopvang en GGZ in het RVT
- De samenhang van het RVT met Zorg- en Veiligheidshuizen
- De verhouding van het RVT met MDA++ en de aanpak Veiligheid Voorop

Met betrekking tot de reikwijdte voor het RVT hebben wij een uitgebreid proces doorlopen [2/2]

Aan de slag met de discussiepunten: drie mogelijke uitkomsten

Per discussiepunt hebben we met betrokken partners in de werkgroep en het programmateam in kaart gebracht hoe we het konden meenemen in de rest van het proces. Er waren drie verschillende uitkomsten:

1. Bij een deel van de discussiepunten bleek dat het op basis van de uitgangspunten van het Toekomstscenario en/of andere inzichten niet wenselijk was om hier meerdere varianten voor op te stellen. Dit betroffen de inrichting van de toets van de noodzakelijkheid van beschermingsmaatregelen (n.a.v. de beleidsreactie op het advies van de commissie Van Dooijeweert) en het uitvoeren van beschermingsmaatregelen. Deze zijn dus **toegevoegd aan de bouwstenen** van het RVT. In de toelichting daarvan later in dit hoofdstuk zullen deze aspecten nader aan bod komen.
2. Voor een tweede gedeelte van de discussiepunten bleek dat er in de toekomst meer verdieping nodig is om hier een weloverwogen keuze in te maken. Er zijn nog verscheidene punten die uitwerking vragen, voordat hier een definitieve keuze over wordt gemaakt over hoe dit precies wordt ingericht bij de vorming van een RVT. Het betekent niet dat deze onderwerpen niet zijn meegenomen in het proces. We noemen deze onderwerpen **ontwikkelrichtingen** die net zoals de bouwstenen vallen

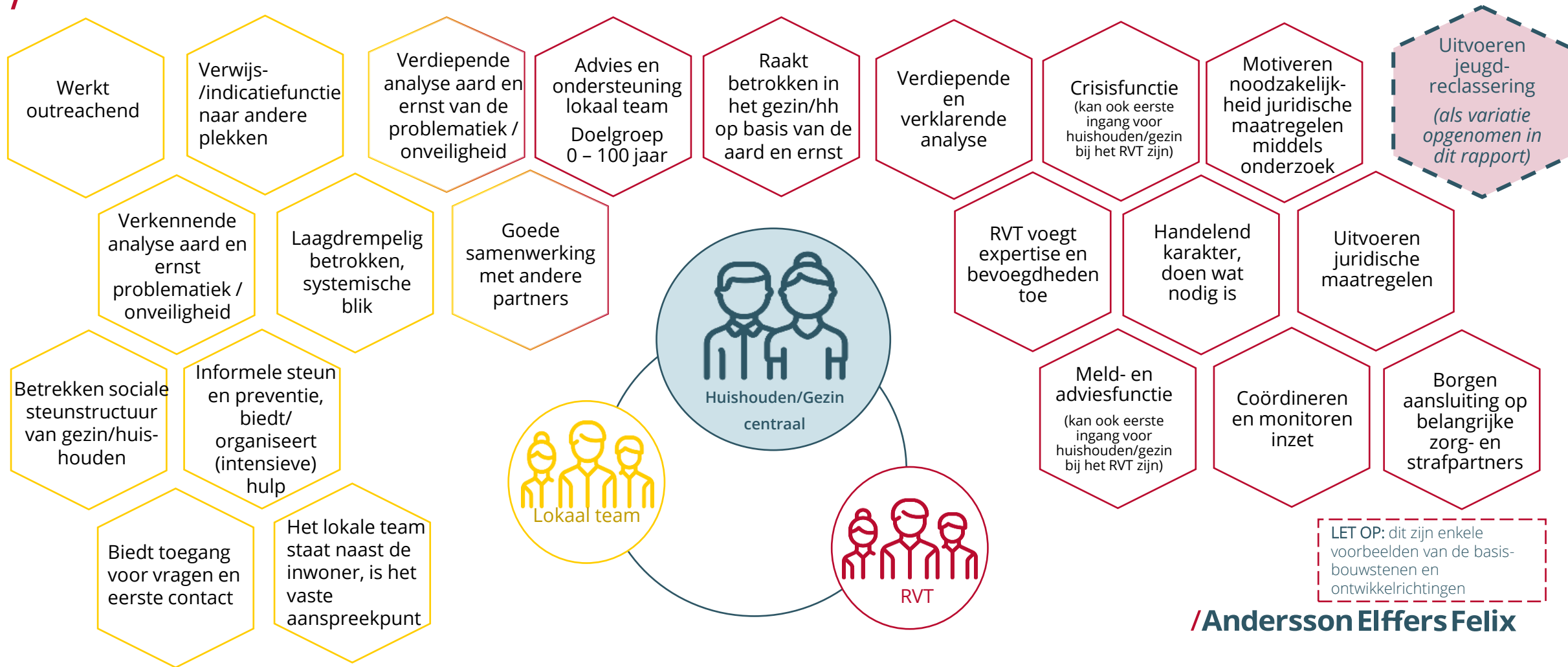
onder de basisoptie voor reikwijdte. De ontwikkelrichtingen zijn: 1) de inrichting van de meld- en adviesfunctie, 2) de inrichting van de crisisfunctie, 3) vormgeving verbinding met partners voor het RVT, 4) aansluiting op de Zorg- en Veiligheidshuizen, 5) de uitwerking van de inschatting van de aard en ernst van de problematiek in een huishouden of gezin, 6) de borging van de rechtsbescherming in de manier van werken van het RVT en 7) de vormgeving van een brugfunctie voor lokale teams.

3. Voor één discussiepunt bleek dat het wel mogelijk en wenselijk is om **er twee verschillende opties voor mee te nemen in de varianten**. De reden hiervoor was omdat dit een expliciete opdracht vanuit het programma was. Dit betrof de keuze om jeugdreclassering wel of niet een onderdeel te maken van het RVT. Enkel op dit onderwerp is dus uiteindelijk een variatie uitgewerkt. Er is een optie opgenomen waarin jeugdreclassering (JR) wel is opgenomen in een RVT, en een optie waarin JR niet is opgenomen in een RVT. De voor- en nadelen van beide opties zijn in kaart gebracht op basis van het afwegingskader in hoofdstuk 6.

Op de volgende pagina wordt samenvattend weergegeven hoe de uitkomsten op reikwijdte er globaal uit zien. Op de pagina's daarna worden de uitkomsten verder toegelicht.

Visualisatie basisreikwijdte RVT en samenwerking lokale team

De bouwstenen zijn opgebouwd op basis van de visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid uit 2021

De bouwstenen zijn ingedeeld op basis van de Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid (2021). De visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid beschrijft een aanpak voor het werken aan veiligheid in drie fases*:

Fase 1: Directe veiligheid organiseren: de eerste stap is gericht op het (samen)werken om directe veiligheid te realiseren samen met huishouden/gezin, door het geweld te stoppen en slachtoffers te beschermen. Er moet eerst directe veiligheid zijn zodat er ruimte ontstaat om te kunnen werken aan verandering.

Onderscheid met acute onveiligheid

De term directe (on)veiligheid betekent hier niet hetzelfde als acute (on)veiligheid. Acute onveiligheid betekent dat er sprake is van onmiddellijk ernstig gevaar, waarop snel (binnen 24 uur) moet worden gehandeld om het gevaar af te wenden. De fase van directe veiligheid omvat maatregelen en afspraken die bijdragen aan het stoppen van de onveilige situaties, waarbij er niet per definitie acuut gevaar is waar binnen 24 uur op moet worden gehandeld. De term "direct" is dus breder dan "acuut". Voor acute onveiligheid is de crisisfunctie van belang. Deze valt in beginsel onder het RVT; de wens om te kijken naar integratie met andere crisisfuncties is als ontwikkelrichting opgenomen.

Fase 2: Stabiele veiligheid creëren: de tweede stap is gericht op het (samen)werken om stabiele veiligheid te creëren, door te werken aan risico-gestuurde zorg: het aanpakken van de belangrijkste onderliggende risicofactoren die geweld en onveiligheid in stand houden, samen met het huishouden/gezin en betrokken professionals.

Fase 3: Herstel bevorderen: de derde stap is gericht op het (samen)werken voor het bieden van herstelgerichte zorg. Nadat de inzet heeft geleid tot een stabiele veiligheid die 'goed genoeg' is, volgt de taak om waar nodig (trauma)behandeling te bieden om geweldservaringen te verwerken, om psychische klachten te verminderen en om de persoonlijke ontwikkeling te bevorderen van alle leden van het huishouden/gezin.

De gehanteerde bronnen als achtergrond voor de bouwstenen zijn:

- Het document Toekomstscenario;
- De dialoogversie 'Kader En Ruimte Voor Professionals Toekomstscenario; Kind- en Gezinsbescherming' (het handelingskader);
- De Leidraad 'Werken aan veiligheid';
- De visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid;
- Input vanuit proeftuinen / beproevende regio's;
- Taken en functionaliteiten huidige organisaties;
- De werksessies en gesprekken in het kader van dit onderzoek.

* Bron: [Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid \(2021\)](#)

Zie: [20210125-visie-gefaseerd-samenwerken-aan-veiligheid-def.pdf \(vng.nl\)](#). Let op dat deze fases geen stappenplan of protocol zijn, het is een manier om te kijken naar de verschillende fases in werken aan veiligheid.

Bouwstenen RVT

Algemene uitgangspunten over het moment wanneer het RVT actief betrokken raakt bij een huishouden*

- Het RVT is **een toegankelijke en laagdrempelige organisatie** die fungeert als expert op gebied van onveiligheid in huishoudens en gezinnen. Het RVT biedt een toevoeging op de bestaande expertise en bevoegdheden rondom (on)veiligheid, met name aanwezig in het lokale team en bij andere zorg- en strafpartners.
- De grondslag voor het RVT om betrokken te raken bij een huishouden of gezin is specifiek gelegen in de **aard en ernst van het lichamelijk, emotioneel en/of seksueel gewelddadig, misbruikend en verwaarlozend relationeel gedrag dat plaatsvindt binnen het huishouden of gezin**. Die aard en ernst legitimeert een overheidsinterventie vanwege het recht op bescherming van burgers. Het RVT richt zich op de aanpak van onveiligheid en/of ontwikkelingsbedreiging in huishoudens en gezinnen, in de leeftijd van 0 tot 100 jaar (dus ook wanneer er geen kinderen betrokken zijn). Het RVT heeft hiervoor de juiste bevoegdheden en een goede positionering in het netwerk van samenwerkingspartners.
- Voordat het RVT aansluit zal er altijd een **inschatting** gedaan moeten worden van de aard en ernst van de problematiek en de onderliggende patronen binnen het gezin. Op basis hiervan wordt in kaart gebracht of het legitiem is om het RVT te betrekken. In de toekomst moet nog uitgewerkt worden wanneer de aard en ernst "dusdanig ernstig" zijn om inzet van het RVT te legitimeren en hoe deze inschatting vorm moet krijgen.
- Het RVT zorgt voor een gedegen inschatting van de aard en de ernst van de aanwezige problematiek en neemt op basis daarvan (in een met goede waarborgen omklede procedure) het besluit of het legitiem is om betrokken te zijn in een huishouden/gezin, met de mogelijkheid om waar nodig bevoegdheden in te zetten. In veel situaties zal daarvóór het lokale team al een eerste inschatting gedaan hebben van de verwachte aard en ernst van de problematiek, zodat het besluit om het RVT erbij te betrekken onderbouwd genomen wordt. In andere gevallen is het ook mogelijk dat het RVT deze inschatting doet n.a.v. een melding (bijvoorbeeld van de politie of een zorgprofessional).
- Uitgangspunt is dat zowel het lokale team als het RVT **transparant** zijn richting het gezin en huishouden over hun rol en positie, de besluiten die er genomen worden en de overgang en samenwerking tussen de partijen die betrokken zijn in het huishouden of gezin.

De precieze manier van het inschatten van de aard en de ernst van de problematiek waarbij het RVT betrokken raakt en de manier waarop rechtsbescherming bij de inzet van het RVT geborgd wordt, zijn twee ontwikkelrichtingen die verder uitgewerkt moeten worden. Op [pagina 36](#) worden deze twee ontwikkelrichtingen verder toegelicht.

Bouwstenen RVT

Algemene uitgangspunten expertises en rolopvatting RVT ten opzichte van het lokale team als belangrijke samenwerkingspartner

- Het lokale team staat naast de inwoner en werkt met huishoudens en gezinnen aan thema's zoals bestaanszekerheid, opvoedondersteuning en het vergroten van sociale verbanden. Het lokale team is laagdrempelig en zorgt ervoor dat het goed begrijpt wat er aan de hand is in een huishouden of gezin. Het lokale team beschikt ook over (basis)kennis met betrekking tot (on)veiligheid, zodat het lokale team de eerste analyse kan doen, vraagstukken kan oppakken, signalen gezien worden en professionals weten wat vanuit hun rol te doen en laten.*
- Wanneer de aard en ernst van de problematiek dusdanig is, dat er meer nodig is in het huishouden/gezin (aan bevoegdheden en/of expertise), kan het lokale team aanvullend het RVT inschakelen. Bij het rechtstreeks binnenkomen van een melding of een andere manier waarop het RVT zelf rechtstreeks betrokken raakt, betreft het RVT het lokale team. **Wanneer het RVT betrokken is, voegt het expertise en bevoegdheden toe aan het lokale team.** Het RVT ondersteunt het lokale team bij complexe veiligheidsvraagstukken, benut de kennis, expertise en bevoegdheden vanuit het lokale team en voegt expertise toe op het doorbreken van patronen van (acute en structurele) onveiligheid, het doorbreken van de intergenerationele cirkel en patronen vanuit zorg/hulp/ondersteuning. Het RVT voegt daarbij niet alleen expertise toe, maar ook bevoegdheden die nodig kunnen zijn om de patronen van onveiligheid te kunnen doorbreken. In de praktijk is er een nauwe betrokkenheid met het lokale team nodig. Uitgangspunt is het **geïntegreerd (samen)werken waarbij een lokaal team en het RVT in plaats van na elkaar mét elkaar werken.** Dit betekent niet dat het lokale team en het RVT ook altijd hetzelfde (kunnen) doen: beide partijen hebben hun eigenstandige opdracht en bevoegdheden.
- Het RVT heeft een **advies- en ondersteuningstaak** richting het lokale team. Ook wanneer de aard en ernst van de problematiek nog niet dusdanig is dat het RVT zelf in het gezin betrokken raakt, kan het RVT meedenken met het lokale team. Dit betreft in ieder geval het geven van geanonimiseerd advies wanneer er geen toestemming/*informed consent* is vanuit het huishouden/gezin. Waar nodig levert het RVT ook (ongevraagd) tegenspraak bij het lokale team.
- Naast dat het RVT intensief samenwerkt met het lokaal team, werkt het RVT ook samen met **andere partners in de wijk.** Daarnaast levert het RVT bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling advies en ondersteuning aan omstanders en professionals indien zij hiernaar vragen. Dit heeft als doel dat omstanders/professionals de stappen kennen die zij kunnen zetten om de situatie van onveiligheid te doorbreken en de veiligheid te herstellen.
- Het RVT heeft idealiter ook een verantwoordelijkheid in het **meewerken aan de maatschappelijke opgave in het gebied.** Het RVT is er niet alleen voor dat 'ene gezin' maar ook voor het versterken van wijken en gebieden. Hierin is wederom het lokale team een belangrijke samenwerkingspartner. Dit onderdeel van de bouwstenen kan in de toekomst verder verdiept worden.

Bouwstenen RVT

Fase 'directe veiligheid organiseren'

Directe veiligheid

Stabiele veiligheid

Herstel bevorderen

- ▶ Het RVT werkt samen met het lokale team en huishouden/gezin aan het stoppen van het lichamelijk, emotioneel en seksueel gewelddadig, misbruikend en verwaarlozend relationeel gedrag, middels een door (en/of samen met) het lokale team opgesteld veiligheidsplan. In dit plan staan de veiligheidsvoorwaarden en afspraken beschreven. Insteek is dat de inzet van het RVT 'zo licht is als kan, zo zwaar als nodig', dichtbij de leefomgeving van het huishouden/gezin en vanuit het perspectief en de autonomie van het huishouden/gezin. Het RVT kan hierbij passend bij de situatie in het huishouden/gezin te werk gaan, en kan dus bijvoorbeeld ook gendersensitief en/of trauma-geïnformeerd werken en heeft goede gespreksvaardigheden gericht op kindermishandeling en huiselijk geweld. 'Niets doen' (wat ook een actieve handeling is) is hierbij ook een optie, waarbij de 'schade' die wel ingrijpen met zich mee kan brengen altijd moet worden meegewogen.
- ▶ Het RVT analyseert het onveilige gedrag, om inzichtelijk te krijgen welke gedragspatronen het onveilig maken. Door middel van:
 - ▶ Het in kaart brengen van onveilige gebeurtenissen met huishouden/gezin en betrokken (in)formeel netwerk. Het RVT treedt handelend op en gaat bijvoorbeeld waar nodig mee met het lokale team op huisbezoeken. Het RVT kijkt naar welke stressfactoren/gezinsprofielen (bv. uitgaande van de gezinsprofielen van onderzoeksbureau Verwey-Jonker uit 'Kwestie van Lange Adem (2020)') de onveiligheid veroorzaken.
 - ▶ Een casusoverleg, waar lokaal team, RVT en betrokken professionals allen aanwezig zijn. In dit overleg worden onveilige situaties geprioriteerd en gezamenlijke veiligheidsvoorwaarden opgesteld. Doel van dit overleg is gezamenlijk gevoel krijgen bij de situatie in huishouden/gezin.
 - ▶ Een netwerkoverleg met huishouden/gezin en betrokken (in)formeel netwerk, waarin veiligheidsafspraken gemaakt worden en de veiligheidsvoorwaarden besproken worden. Doel van dit overleg is samen met huishouden/gezin zicht krijgen op mogelijke vervolgstappen.
- ▶ Het RVT werkt samen met partners uit zorg-/strafketen en sociaal domein als dat voor acute/directe veiligheid wenselijk is. Het RVT is bevoegd om informatie op te vragen en te ontvangen, en hulp erbij te halen (denk aan GGZ). Indien noodzakelijk is, worden de ervaringsdeskundige en sociaalpsychiatrische verpleegkundige betrokken.
- ▶ Bij het doorbreken van het patroon van structurele onveiligheid, kunnen ook momenten van acute onveiligheid voorkomen. Het RVT heeft zodoende (samen met haar partners) een belangrijke taak bij acuut onveilige situaties door als crisisdienst 24/7 bereikbaar te zijn. De aanpak bij acute onveiligheid staat ten dienste van de structurele aanpak en het herstel. De vormgeving van de crisisfunctie van het RVT wordt als ontwikkelrichting verder uitgewerkt (klik [hier](#) voor deze uitwerking).

Bouwstenen RVT

Fase 'stabiele veiligheid creëren'

- ▶ Het RVT kan tijdelijk naast het lokale team betrokken blijven, om met elkaar toe te werken naar stabiele veiligheid (op basis van het veiligheidsplan). In dit duo-schap met het lokale team kan het RVT dan 'doen wat nodig is'. Te denken valt aan:
 - ▶ Het analyseren en bespreken van de onderliggende risicofactoren die de situaties onveilig maken, waar nodig door het uitvoeren van een verklarende en verdiepende analyse. Hiervoor kan de expertise van specialisten worden betrokken (denk aan GGZ, verslavingszorg, LVB, Vrouwenopvang).
 - ▶ Het organiseren van een casusoverleg met lokaal team en betrokken partners, waar doelen en afspraken worden gemaakt voor het aanpakken van de risicofactoren.
 - ▶ Mee gaan op huisbezoek, bijvoorbeeld als onderdeel van de analyse, een beeld te krijgen bij de situatie of om het huishouden/gezin te leren kennen.
- ▶ Bij nieuwe incidenten wordt met het huishouden/gezin geanalyseerd hoe het is mis gegaan en wat dat betekent voor het bijstellen voor het veiligheidsplan.
- ▶ De inzet van het RVT is zoveel mogelijk gebaseerd op de kennis van het lokale team. Insteek is dat de inzet zo licht als kan is, dichtbij de leefomgeving van het huishouden/gezin en passend is vanuit het perspectief van het huishouden/gezin. Het RVT bespreekt samen met het huishouden/gezin wat passende interventies zijn, zoals bijvoorbeeld het inzetten van schuldhulpverlening of andere vormen van hulp. Het RVT is daarbij bevoegd om informatie op te vragen en te ontvangen, en hulp erbij te halen (denk aan GGZ).
- ▶ Het huishouden/gezin wordt ondersteund door het lokale team en waar nodig het RVT om samen met hen en het betrokken (in)formeel netwerk en ervaringsdeskundige hun veiligheidsplan te evalueren en bij te stellen.
- ▶ Het huishouden/gezin en lokaal team en RVT samen spreken af wie zicht houden op de directe veiligheid van alle leden van het gezin/ huishouden en op de effecten van interventies (veiligheidsafspraken monitoren en veiligheidsvoorwaarden stellen indien nodig).

Bouwstenen RVT

Fase 'herstel bevorderen'

Directe veiligheid

Stabiele veiligheid

Herstel
bevorderen

- In deze laatste fase van herstelgericht werken zal het RVT vaker niet dan wel betrokken zijn. In een enkel geval zal het RVT het lokale team ondersteunen in:
 - Samen met de leden van het huishouden/gezin individuele hersteldoelen opstellen voor alle leden van het huishouden/gezin
 - Het, indien deze nog niet eerder betrokken zijn, betrekken van de ervaringsdeskundige en de sociaalpsychiatrisch verpleegkundige
 - Het toewerken naar de afronding, door te kijken naar wie betrokken kan zijn bij het borgen van de stabiele veiligheid

Fase-onafhankelijk: naast bouwstenen hebben we ook gekeken naar benodigde vakkennis

Het vak van een RVT-medewerker gaat anders zijn ten opzichte van bestaande functies. Bij vakkennis gaan we uit van de kennis die een medewerker van het RVT dient te hebben, ongeacht de fase waarin een huishouden/gezin zich bevindt. Hierbij gaan we uit van kennis op het vlak van 0-100, van 'onveiligheid' in de meest brede zin van het woord, kennis van verschillende methodieken, gebruik van modellen en noodzakelijke kennis over bestuursrechtelijke interventies, inzet van bevoegdheden/maatregelen, rechtsbescherming en samenwerkingsafspraken. Ook is de specialistische kennis in het RVT goed geborgd (bijvoorbeeld op gebied van LVB). Het overgrote deel van de specifieke vakkennis van een RVT-medewerker volgt uit de dialoogversie van het handelingskader. In het handelingskader wordt ook gesproken over noodzakelijke vaardigheden en grondhouding van professionals. Het handelingskader wordt nog verder uitgewerkt en wat daarin wordt afgesproken over vakkennis, vaardigheden en grondhouding moet verder worden meegenomen in het RVT. Ook is het verstandig om de uitkomsten van dit traject weer aan te haken in het handelingskader (dat geldt voor alle bouwstenen).

Bouwstenen RVT

Indien het geval zich voordoet dat er juridische maatregelen noodzakelijk lijken te zijn:

- Bespreekt het RVT dit altijd samen met het huishouden/gezin. Dit is samen met het lokale team.
- Beoordeelt het RVT in welke fase men werkt. In de fase directe veiligheid borduurt het RVT voort op de reeds uitgevoerde analyse van de onveiligheid door het lokale team (de in kaart gebracht onveilige gebeurtenissen/ de veiligheidsvoorwaarden en de veiligheidsafspraken uit het bestaande Veiligheidsplan). In de fase stabiele veiligheid borduurt het RVT (i.s.m. het lokale team) voort op de reeds uitgevoerde verklarende en verdiepende analyse van de onderliggende problemen/ risicofactoren en het daarop gebaseerde Hulpverleningsplan.
- Doet het RVT (waar mogelijk samen met het lokale team) een onderzoek om te motiveren wat er nodig is aan juridische maatregelen. Specifiek betreft dit de motivatie van de noodzakelijkheid van een dergelijke juridische maatregel door middel van onderzoek naar de aard en ernst van gewelddadig, misbruikend en verwaarlozend relationeel gedrag. Dit betreft zowel civielrechtelijke maatregelen als andere juridische interventies (bijvoorbeeld opgenomen in het Interventiepalet van de VNG (2021)). Er is altijd vooraf creatief nagedacht over andere mogelijke opties. Het streven is om het door het lokale team en RVT uit te voeren onderzoek voor wat betreft eenduidigheid, onderbouwing en uitvoering op een kwalitatief hoog niveau te brengen, zodat er zo min mogelijk aanvullend onderzoek nodig door een andere, externe partij alvorens de rechter een beslissing neemt.*
- Heeft het RVT de taak/bevoegdheid om juridische maatregelen uit te voeren. Dit kunnen zowel bestuursrechtelijke maatregelen zijn, bijvoorbeeld de uitvoering van het Tijdelijk Huisverbod, als civielrechtelijke maatregelen zoals Ondertoezichtstelling (OTS), uithuisplaatsing (UHP) en Voogdij. In de toekomst kunnen de juridische maatregelen verder doorontwikkeld worden. Ook dan is het uitgangspunt dat het RVT de partij is die deze maatregelen kan uitvoeren. Het gaat hier dus niet enkel om kinderschermingsmaatregelen, maar ook bevoegdheden om in te zetten wanneer er sprake is van volwassenenproblematiek.
- Heeft het RVT de taak om de ingezette maatregelen in het gedwongen kader en eventueel andere, samenhangende inzet in huishouden/gezin te rapporteren, coördineren, monitoren en evalueren. De inzet blijft altijd als toevoeging op het lokale team.

* De functionaliteiten 'onafhankelijke toets' en 'onafhankelijk advies ter voorbereiding op de uitspraak van de (kinder-)rechter over (kinder-)beschermingsmaatregelen' zijn geen onderdeel van het RVT, in lijn met de beleidsreactie op het advies van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid. Het streven is dat het door het lokale team en RVT uit te voeren onderzoek voor wat betreft eenduidigheid, onderbouwing en uitvoering op een kwalitatief hoog niveau wordt gebracht. Op die manier kunnen zij een goede basis vormen voor de daarna uit te voeren werkzaamheden die nodig zijn voor de onafhankelijke toets, met zo min mogelijk aanvullend onderzoek. De precieze vormgeving van het onderzoek dat niet door het RVT wordt gedaan, dient ook verder uitgewerkt en ontwikkeld te worden.

Ontwikkelrichting: inrichting meld- en adviesfunctie RVT

Op dit moment is Veilig Thuis verantwoordelijk voor de uitvoering van het landelijk meldpunt voor vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (gratis en 24/7 geopend), waarbij professionals en burgers meldingen kunnen doen. Ook heeft VT een advies en ondersteuningstaak: VT levert bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling advies en ondersteuning aan omstanders en professionals indien zij hiernaar vragen. Ook GI's hebben een adviestaak. In het onderzoek is naar voren gekomen dat het A) wenselijk is om een meld- en adviesfunctie te behouden en deze in de basis bij het RVT te beleggen*, maar B) dat deze niet per se op dezelfde manier als Veilig Thuis/GI's hoeft worden vormgegeven. Om deze reden nemen we de meldfunctie in de basis op als onderdeel van het RVT, maar wel als ontwikkelrichting.

Ontwikkelmogelijkheden meldfunctie

De wens is om kritisch te kijken naar in hoeverre de meldfunctie samen met het lokale team vormgegeven kan worden. Dit perspectief is ontstaan vanuit de visie dat het lokale team de laagdrempelige partij is die in lijn met het Toekomstscenario zo veel mogelijk eerste vragen en signalen over veiligheidssituaties in huishoudens/gezinnen zou moeten ontvangen en opvangen. De vraag is of er hierin nog onderscheid gemaakt zou moeten worden in het zijn van een meldfunctie voor burgers, professionals maar ook een instantie zoals de politie. Vanuit het perspectief van de politie is het wenselijk om te werken met één meldpunt (al dan niet per regio**). Het is een belangrijke randvoorwaarde voor de toekomstige inrichting van de meldfunctie dat het voor de politie overzichtelijk blijft waar de meldingen moeten worden

gemaakt en dat waar mogelijk informatie aan elkaar gekoppeld kan worden. In de toekomst moet dus onderzocht worden of het mogelijk is om tussen het lokale team en het RVT een nauwe verbinding en/of gezamenlijke verantwoordelijkheid te ontwikkelen voor de processen rondom het ontvangen en oppakken van een melding, zonder dat het leidt tot een te grote diversiteit en een gebrek aan overzicht. Onderdeel van deze verkenning moet zijn hoe de triage/het vooronderzoek en de onderzoeksfunctie naar de meldingen wordt ingericht. Naast een eventuele samenwerking met het lokale team, is het ook de wens om na te denken over in hoeverre de meldfunctie 24/7 beschikbaar moet zijn (of deze in de nachtelijke uren niet op een bepaalde manier gekoppeld kan worden aan de crisisfunctie), of deze functie enkel huiselijk geweld en kindermishandeling moet betreffen of breder ingericht kan worden, bijvoorbeeld door politie en zorgmeldingen hierbij ook te includeren. Belangrijk is ook om te kijken hoe het bijbehorende registratiesysteem voor meldingen moet worden ingericht.

Met betrekking tot de **adviesfunctie**, waarin er dus niet altijd sprake hoeft te zijn van een melding, is ook het uitgangspunt dat deze wordt meegenomen in het RVT (zoals ook reeds opgenomen in de bouwstenen). De precieze vormgeving van het geven van (geanonimiseerd) advies zal ook moeten volgen uit de verdere uitwerking. Specifiek aandachtspunt is hierbij de borging van rechtsbescherming wanneer er advies wordt gevraagd over een casus waarbij de aard en de ernst van de problematiek nog niet dusdanig is dat het instappen van het RVT is gelegitimeerd, maar de expertisefunctie van het RVT wel gevraagd wordt.

* Er is in dit onderzoek verkend of de meld- en adviesfunctie ook buiten het RVT zou kunnen komen te liggen. Deze optie past echter niet bij de uitgangspunten van het Toekomstscenario (met name het zo dicht mogelijk organiseren van dit soort functies bij de burger en het tegengaan estafette-model). Om deze reden is deze optie niet verder meegenomen in de rest van het traject en gaan we ervan uit dat dit hoe dan ook bij het RVT moet liggen.

** De opties voor regio-indelingen worden uitgewerkt in hoofdstuk 6

Ontwikkelrichting: inrichting crisisfunctie RVT

Ontwikkeling crisisfunctie

Naast de meldfunctie heeft Veilig Thuis op dit moment ook een crisisdienst VT. Deze houdt zich bezig met crisissituaties waarin sprake is, of lijkt te zijn, van een acuut onveilige situatie als gevolg van huiselijk geweld of kindermishandeling. Doel van het werk van Veilig Thuis is hierin het doorbreken van die acute crisissituaties, het direct veilig stellen van de situatie en toeleiding naar de juiste vorm van zorg, behandeling of hulpverlening. De precieze inrichting van - en samenhang tussen - de bestaande crisisdiensten kan per regio van elkaar verschillen: in sommige regio's is de crisisdienst (ook) bij een GI neergelegd (CIT) en/of zijn er ook al samenwerkingsverbanden opgesteld (zie initiatieven zoals Spoed voor Jeugd of samen met acute volwassen-GGZ).

In het onderzoek is naar voren gekomen dat het A) wel wenselijk is om een crisisfunctie te behouden in de keten voor acuut onveilige situaties en deze in de basis bij het RVT te beleggen, maar B) dat de ambitie is om, in lijn met huidige ontwikkelingen, de crisisfunctie in de toekomst wel te integreren met andere acute hulp- of crisisdiensten.

Het is dus een ontwikkelrichting om te onderzoeken of en hoe het RVT de taak van de crisisdienst op zich kan nemen, die op dit moment bij verschillende organisaties is ondergebracht. Dit past ook in het licht van de bredere

gezinsgerichte blik die het Toekomstscenario voorstaat. In de uitwerking is het belangrijk dat men leert van reeds bestaande ontwikkelingen, zoals de uitkomsten van de marathonsessies 'Big Five' en ontwikkelingen binnen de GGZ.

Belangrijk voor deze ontwikkelrichting is tevens om te onderzoeken hoe onderstaande zaken kunnen worden meegenomen in de vormgeving van de crisisfunctie:

- De mogelijkheid om een Voorlopige Ondertoezichtstelling (VOTS) uit te spreken (door de RvdK)
- de mogelijkheid om een Tijdelijk Huisverbod aan te vragen (door VT/Politie)
- de signalen die bij de GGZ binnen komen

Dit is een ontwikkelpunt en moet, in samenwerking met de crisisdiensten zelf, verder uitgewerkt worden. Ook hierbij geldt dat de uitgangspunten eenvoudig en overzichtelijk belangrijk zijn in de inrichting van de crisisfunctie.

Ontwikkelrichting: verbinding met belangrijke partners voor het RVT [1/2]

Uitgangspunt van het RVT is dat er een nauwe samenwerking wordt vormgegeven met belangrijke zorg- en strafpartners en bestaande aanpakken en samenwerkingsvormen.

Belangrijke partners voor het RVT

In het onderzoek is gekeken naar de verbinding met GGZ en de vrouwenopvang. Het is niet denkbaar dat de GGZ en de vrouwenopvang als organisaties op een bepaalde manier opgaan in een RVT (dit zijn andere organisaties die een te verschillende scope en taken hebben om volledig op te gaan in het RVT). Het is wel denkbaar en wenselijk dat er een goede manier gezocht wordt dat deze (expert)functies in het RVT georganiseerd kunnen worden, net zoals de SPV-er nu als functie in het RVT geregeld is. Uitgangspunt is namelijk dat de GGZ en vrouwenopvang-kennis ook in het RVT goed geborgd is. Er moet onderzocht worden hoe dit er precies uit gaat zien en op welke schaal dit gaat plaatsvinden. Er kan bijvoorbeeld gewerkt worden met het detacheren van functies in het RVT. Dit kan ook afhankelijk zijn van de organisatievorm en regio-indeling die er gekozen zal worden als voorkeursvariant.

Voor andere belangrijke strafpartners zoals de politie, het OM en de reclassering geldt dat er gezocht moet worden naar hoe het afstemmen,

samenwerken en kennis- en informatie delen wordt vormgegeven. Deze functies zullen niet direct in het RVT geborgd worden, maar hier moet een goede vorm van samenwerking en afstemming georganiseerd worden.

In het afwegingskader voor dit onderzoek zijn aspecten opgenomen met betrekking tot deze aansluiting. De impact van de varianten die we in dit onderzoek meenemen, werken we dus uit op de betreffende aspecten uit het afwegingskader. De organisatievorm en de regio-indeling van het RVT hebben immers een belangrijke impact op de manier waarop de aansluiting kan worden vormgegeven. De precieze invulling van de samenwerking moet in het vervolg hoe dan ook nog verder uitgewerkt en doordacht worden, ook in de proeftuinen.

Ontwikkelrichting: verbinding met belangrijke partners voor het RVT [2/2]

Uitgangspunt van het RVT is dat er een nauwe samenwerking wordt vormgegeven met belangrijke zorg- en strafpartners en bestaande aanpakken en samenwerkingsvormen.

Veiligheid Voorop en MDA++

Binnen de aanpak Veiligheid Voorop zetten de samenwerkingspartners belangrijke stappen naar het sneller realiseren van een veilige situatie voor betrokkenen (gezinnen) bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Door de gezamenlijke afweging op en inzet van zorg en straf kunnen op het juiste moment de juiste beslissingen worden genomen die effectiever bijdragen aan de veiligheid in die gezinnen.

In het onderzoek is er gekeken naar de relatie tussen de bouwstenen van een toekomstig RVT en de aanpak Veiligheid Voorop en MDA++. Voor beide aanpakken op het snijvlak van zorg en veiligheid geldt dat het belangrijk is om (net als in de huidige situatie) een nauwe *aansluiting* te vinden tussen de werkwijze van het RVT en de aanpak Veiligheid Voorop en MDA++. Hierbij gaat het erom dat de RVT-professional op operationeel niveau aansluiting vindt bij een aantal belangrijke momenten van afstemming (bijv. samen op in acut, het actie-overleg, MDA++). Een voorbeeld: Veilig Thuis kan nu een actie-overleg initiëren; dat kan in de toekomst een RVT-professional (of VT vanuit een

netwerksamenwerking) doen.

Voor afstemming op meer tactisch niveau is het belangrijk om als RVT aan te sluiten bij de regionale netwerken zorg en straf en op strategisch niveau in het landelijk en bestuurlijk netwerk zorg en straf. In de toekomst kan onderzocht worden of het wenselijk dan wel logisch is om (delen van) de aanpak te verankeren in een RVT en hoe dit zich verhoudt tot de samenwerking die er vanuit de Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH-en) is georganiseerd. Dit zou in lijn kunnen zijn met hoe dit nu in de samenwerking met de ZVH-en wordt geregeld: waar de zorg- en veiligheidshuizen nu de procesregie hebben, kan onderzocht worden om een dergelijke taak in de toekomst bij het RVT te beleggen. Dit is een uitwerkingsvraagstuk en geen onderdeel van dit onderzoek. In de keuze voor de regio-indeling is het echter wel belangrijk dat hier rekening mee wordt gehouden.

Ontwikkelrichting: aansluiting RVT op Zorg- en Veiligheidshuizen [1/2]

Achtergrond Zorg- en Veiligheidshuizen

In de Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH-en) werken justitie, zorg en bestuur samen bij de aanpak van complexe problematiek rond overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. ZVH-en zijn regionale samenwerkingsverbanden en bestaan uit twee elementen: het netwerk van ketenpartners uit straf, zorg en bestuur en het bureau dat als werkorganisatie dit 'ondersteunt'. Er zijn 31 Zorg- en Veiligheidshuizen in Nederland. In de meeste gevallen bestaat de werkorganisatie uit een netwerkmanager, procesregisseurs, informatiecoördinatoren en (beleids)ondersteuners.

In een ZVH spelen de onafhankelijke procesregisseurs een centrale rol in de regie op complexe casuïstiek en in de communicatie tussen alle partners van het ZVH. De procesregisseur regisseert de complexe samenwerking tussen de partners van organisaties in de domeinen veiligheid, zorg en bestuur, maar neemt geen uitvoering van casuïstiek over van de partijen. De netwerkmanagers geven uitvoering en inhoud aan het stroomlijnen van (domeinoverstijgende) afstemming.

Naast de belangrijke taak van het gezamenlijk oppakken van complexe, domeinoverstijgende veiligheids casuïstiek heeft een ZVH ook een rol in de signalering/advisering van beleid, het zijn van kennisknooppunt op de

netwerksamenwerking van straf, zorg en bestuur en het voeren van netwerkregie op het snijvlak van zorg en veiligheid. Ze zijn ook betrokken in de levensloopaanpak en MDA++.

Naast de bovenstaande kerntaken zijn (sommige) ZVH-en ook verantwoordelijk voor o.a. Re-integratie (ex-)gedetineerden, Zorgcoördinatie slachtoffers mensenhandel en/of het organiseren van meldpunten, zoals 'Meldpunt niet-acuut' en 'Meldpunt Wvggz'.

Ontwikkelrichting: aansluiting RVT op Zorg- en Veiligheidshuizen [2/2]

Samenhang RVT en Zorg- en Veiligheidshuis

De verwachting is dat de expertise van het RVT en het ZVH, en de casuïstiek die er binnen komt, voor een deel zal overlappen. Het betreft in beide gevallen de kennis en het netwerk dat nodig is om complexere problematiek op gebied van onveiligheid aan te pakken. De doelgroep van een ZVH is echter breder en kan bijvoorbeeld ook gaan om een alleenstaand persoon met verward gedrag, die overlast in een wijk veroorzaakt. De taak van de procesregisseurs van het ZVH is daarbij vooral gericht op het regisseren van de complexe casuïstiek waarin al veel geprobeerd is, maar waarbij het lastig is om tot een oplossing of aanpak te komen. De verwachting is dat dit verschilt van de taak van de RVT-medewerker, omdat deze al eerder betrokken zal zijn en niet alleen regisseert maar ook zelf actief is in het huishouden/gezin.

Als ontwikkelrichting moet de samenhang met – en aansluiting op – een ZVH verder uitgewerkt worden. In dit onderzoek zijn de eerste gesprekken gevoerd over de samenwerking en/of integratie van de ZVH en het RVT. Hiervoor zijn twee managers van ZVH-en gesproken in verschillende gesprekken. Over het algemeen ziet men in ieder geval de noodzaak om een nauwe verbinding te organiseren tussen het RVT en een ZVH, waarbij het in de toekomst mogelijk zou kunnen zijn om een model te ontwikkelen waarin het ZVH in beeld komt bij het RVT wanneer problematiek vastloopt en er meer, gerichte, coördinatie

nodig is. ZVH-en kunnen dan gezien worden als een tafel voor opschaling voor casuïstiek in het RVT waarvoor meer domeinoverstijgend moet worden samengewerkt. Een medewerker van het RVT kan dan deelnemer zijn in het casuoverleg of fungeren als casusregisseur. Het samenvoegen van een ZVH en RVT in één organisatie is echter ook nog een mogelijkheid, die in de toekomst verder uitgewerkt zou kunnen worden. De meerwaarde van het samenvoegen van een RVT en ZVH is naar verwachting gebiedsafhankelijk: in sommige gebieden zal de aansluiting meer passend zijn (op basis van de reeds bestaande taken van het ZVH en de juridische vorm) dan in andere gebieden. Een dergelijke afweging vraagt ook een diepere uitwerking voor de verschillen in de aard van de werkzaamheden.

Ontwikkelrichting: inschatting aard en ernst van de problematiek in het huishouden of gezin

Op [pagina 24](#) worden de bouwstenen omschreven met betrekking tot de vraag wanneer het RVT betrokken kan raken in een gezin. De bouwstenen geven een gedragen richting voor de toekomst, maar leggen ook een aantal ontwikkelrichtingen bloot die in de komende periode verder uitgewerkt zullen moeten worden. Deze worden op deze en de volgende pagina's toegelicht. Net zoals voor de andere ontwikkelrichtingen geldt hiervoor dat dit hoe dan ook uitgewerkt zal moeten worden, ongeacht de uiteindelijke voorkeursvariant.

Allereerst is het nodig om te komen tot een uitwerking van **wanneer de aard en ernst van de problematiek in een huishouden of gezin "dusdanig ernstig" zijn om inzet van het RVT te legitimeren**. Het uitgangspunt is immers dat het RVT als expert betrokken kan raken in het huishouden of gezin, maar pas op het moment dat de aard en ernst van de problematiek in het huishouden of gezin daar om vraagt. Wanneer is de problematiek dusdanig dat er een verplichting voor de overheid is om te helpen en te beschermen (niet sec 'ingrijpen')? En wanneer niet? Dat zijn de eerste belangrijke ontwikkelvragen voor de hierna volgende periode van verdiepen en beproeven. In het komen tot een passende manier voor het inschatten van de aard en ernst van de problematiek moet er rekening gehouden worden met de complexiteit die er in de praktijk ervaren wordt om 'onveiligheid' te identificeren en zo objectief mogelijk vast te stellen.

Daarnaast is het de vraag hoe deze inschatting vorm moet krijgen in de praktijk. Wat is **een passende manier voor het inschatten van de aard en**

de ernst van de problematiek en de afweging of het handelen van het RVT in deze situatie wel of niet gelegitimeerd is? Deze inschatting wordt voorafgaand aan de betrokkenheid van het RVT altijd door het RVT zelf gedaan, maar dit wordt ook al binnen een lokaal team gedaan in de keuze om het RVT wel of niet te betrekken. Deze ontwikkelrichting gaat om het uitwerken van een passende manier van inschatten, die werkbaar is voor het RVT en het lokale team en waar de rechtsbescherming voor het huishouden/gezin goed is geborgd. Hierin is het onder andere belangrijk dat:

- ▶ Rechtsbescherming en rechtsgelijkheid wordt geborgd in deze manier van inschatten. Landelijk zal deze manier van inschatten en het komen tot een oordeel over het wel of niet instappen van een RVT op eenzelfde manier moeten worden ingericht.
- ▶ Daarbij rekening gehouden wordt bij de manier waarop het RVT betrokken raakt, en welke inschattingen er dus wellicht al door andere partijen zijn gemaakt (bijvoorbeeld wanneer de rechter al een tijdelijk huisverbod heeft opgelegd);
- ▶ Er een goede balans moet worden gevonden in snelheid en zorgvuldigheid die bij de inschatting noodzakelijk is. Aan de ene kant is het niet wenselijk om een stroperig, langdurig proces in te richten dat vertragend kan werken. Aan de andere kant zal de inschatting dusdanig zorgvuldig moeten gebeuren, dat de kwaliteit en rechtsbescherming voldoende is geborgd en men zich bewust is van de gevolgen van wel of niet ingrijpen.

Ontwikkelrichting: borging rechtsbescherming in de manier van werken van het RVT

Een volgende ontwikkelrichting is **de manier waarop rechtsbescherming* geborgd wordt** met betrekking tot het handelen van het RVT. Als het RVT betrokken is, moet de RVT-medewerker goed afwegen wat die wel of niet doet, daarover verantwoording kunnen afleggen. Hier moeten voldoende *checks and balances* voor worden ingericht. Er is een aantal onderwerpen specifiek naar voren gekomen, dat in de verdere uitwerking in ieder geval verdiept moeten worden. In de uitwerking van deze ontwikkelrichting is het belangrijk dat er naast deze vijf punten ook breder gekeken wordt naar andere onderwerpen die meespelen in de borging van de transparantie en rechtsbescherming vanuit het RVT.

- Het eerste onderwerp is gelinkt aan de vorige pagina waarin (de manier van) het inschatten van de aard en ernst van de problematiek in het huishouden/gezin wordt uitgewerkt. Wanneer er op basis van een vermoeden of melding een inschatting gedaan wordt van de aard en ernst, kan er ook uit komen dat deze niet dusdanig is dat het handelen van het RVT gelegitimeerd is. Tegelijkertijd is het RVT dan al betrokken geweest bij een gezin, om de eerste inschatting te kunnen doen. Dit brengt de noodzaak met zich mee om goed na te denken over hoe er rechtsbeschermend te werk kan worden gegaan vanaf het moment dat het RVT start met het maken van de inschatting van de aard en ernst.
- Het tweede onderwerp betreft het borgen van rechtsbescherming in de manier waarop een RVT-professional zich voorstelt in een huishouden of gezin (dit zal in de praktijk vaak al onderdeel zijn van de inschatting van de

aard en ernst van de problematiek). De RVT-medewerker dient transparant te zijn over wat diens bevoegdheden en rol zijn.

- Het derde onderwerp betreft de manier van bezwaar maken die er in de toekomst wordt ingericht. De burger moet bijvoorbeeld bezwaar kunnen maken tegen het besluit om het RVT te betrekken in een gezin en het besluit van het RVT om te blijven en eventueel bevoegdheden in te zetten.
- Als vierde moet er gekeken worden naar de manier waarop informatie kan worden gedeeld door het lokale team en andere partijen aan het RVT (en andersom). In het geval van het lokale team wordt de informatie over een huishouden/gezin vertrouwelijk ontvangen. De professional is daar beroepsmatig (via het SKJ) op aanspreekbaar. De informatie die wordt verkregen in het kader van de hulpverlening mag in beginsel dus niet worden gedeeld met derden. In de verdere uitwerking is hier aandacht voor nodig.
- Als laatste is er aangegeven dat er bij de vorming van het RVT ook gekeken moet worden naar het toestemmingsbeginselen die gehanteerd worden. Als voorbeeld: VT heeft aangegeven dat huidige situaties waarin ouders toestemming moeten geven voor een lichamelijk onderzoek bij een kind in sommige gevallen dilemma's kunnen opleveren. Wanneer er namelijk vermoedens zijn van huiselijk geweld van de ouders, kan het juist rechtsbeschermend voor het kind zijn om ook zonder toestemming van de ouders onderzoek te doen. Dit voorbeeld toont aan dat manier waarop de rechtsbescherming van de slachtoffers door het RVT goed geborgd kan worden onderdeel moet zijn van deze ontwikkelrichting.

Ontwikkelrichting: brugfunctie voor lokale teams

Het RVT is actief betrokken wanneer de aard en ernst dit legitimeert

Uitgangspunt van zowel het Toekomstscenario als de Hervormingsagenda is dat de lokale teams een eigenstandige functie hebben in situaties van onveiligheid in huishoudens en gezinnen. Dit is ook opgenomen in de bouwstenen voor het RVT (en het lokale team). Het RVT raakt betrokken wanneer de aard en ernst van de problematiek dit legitimeert vanwege het recht op bescherming van burgers. Wanneer de aard en ernst van de problematiek dus zodanig is dat het handelen van het RVT gelegitimeerd is, kan het RVT ook handelen als het huishouden/gezin geen toestemming geeft. De hulp die een lokaal team biedt is en blijft altijd vrijwillig en op basis van toestemming/*informed consent*; een inwoner kan dus nooit verplicht worden om naar een lokaal team te gaan.

Er bestaan ook situaties waarin de aard en ernst van de problematiek in een huishouden/gezin (op basis van de inschatting van het RVT en/of lokaal team) niet zodanig is dat het de verplichting van de overheid om te helpen en te beschermen rechtvaardigt. In deze gevallen zal het RVT niet instappen. In veel gevallen is het de taak van het lokale team en andere betrokken partijen om in deze 'lichtere' veiligheidssituaties te handelen en zal de inzet van het RVT überhaupt niet nodig zijn. Mocht er toch behoefte zijn aan de expertise van een RVT dan is het RVT met de (anonieme) adviesfunctie te allen tijden beschikbaar om (anoniem) advies te geven aan het lokale team of aan andere betrokken professionals of burgers.

De vraag is of het anonieme advies in alle gevallen genoeg is. Mogelijk blijven er situaties bestaan waarin het lokale team hulp behoeft of graag wil dat het RVT een keer meeloopt in het gezin, maar het RVT niet gelegitimeerd is om in te stappen en mee te handelen in het gezin op basis van de aard en ernst van de problematiek. Deze behoefte van het lokale team kan ook afhangen van de ontwikkeling die het betreffende lokale team in de komende jaren nog moet doormaken. Sommige lokale teams zijn nu al stevig ingericht in de wijk en werken al conform de Hervormingsagenda en in lijn met het (concept) handelingskader. Andere lokale teams moeten daar in de komende jaren nog naartoe werken. De mogelijkheid voor een lokaal team om versterkt te worden met veiligheidsexpertise, al dan niet door een RVT als zogeheten 'brugfunctie', dient verder onderzocht te worden door het lokale team, in samenspraak met het RVT en andere partners. Om deze reden is het opgenomen als ontwikkelrichting.

Op basis van een eerste juridische analyse lijkt het vanuit Europese/internationale wetgeving (in het kader van rechtbescherming) niet aannemelijk dat één RVT-medewerker zowel op basis van *informed consent* aanwezig kan zijn in een huishouden als vervolgens ook bevoegdheden in kan zetten om onderzoek te doen en maatregelen uit te voeren. Vanuit deze gedachte* ligt een rol van het RVT als zogeheten brugfunctie niet direct voor de hand, waardoor er gekeken moet worden naar andere mogelijkheden om het lokale team te versterken op momenten dat de betrokkenheid van het RVT niet is gelegitimeerd. Dit zal (juridisch) verder uitgezocht moeten worden, en ook beproefd moeten worden in het verdere verloop van de proeftuinen.

* Er is vanuit het onderzoek van AEF geen eigen juridisch onderzoek gedaan, aanvullend op de verdieping van het programma en de proeftuinen.

Het is niet uitgesloten dat er juridische *loopholes* zijn waarmee dit wel wettelijk verankerd zou kunnen worden in Nederland. In de uitwerking kan dit indien wenselijk uitgezocht worden. Wij gaan vooralsnog uit van het uitgangspunt dat toestemming juridisch gezien geen grondslag is om vanuit een RVT (in bezit van bevoegdheden) een huishouden/gezin binnen te stappen, vanuit het oogpunt van rechtsbescherming en eenvoud.

Gevolg basisreikwijdte RVT voor huidige taken van de RvdK

De basisoptie voor de reikwijdte van het RVT heeft implicaties voor de huidige taken en functionaliteiten van de RvdK. De implicaties zijn in drie categorieën te onderscheiden, die hieronder worden toegelicht. In de [bijlagen](#) is een uitgebreider overzicht opgenomen.

Onderzoek, onafhankelijke toets, advies en rekest

Het streven is dat het door het RVT uit te voeren onderzoek voor wat betreft eenduidigheid, onderbouwing en uitvoering op een kwalitatief hoog niveau wordt gebracht. Op die manier kan dit een goede basis vormen voor de onafhankelijke toets door een andere, externe partij (nu: RvdK), waarbij het uitgangspunt is dat er zo min mogelijk aanvullend onderzoek nodig is. Voor de functionaliteiten van de RvdK betekent dit dat het huidige onderzoek van de RvdK in de toekomst op een andere, kwalitatief hoge manier wordt uitgevoerd door het RVT. Dit geldt voor het onderzoek naar de noodzakelijkheid voor juridische maatregelen (waar in het huidige stelsel OTS, UHP, (voorlopige) voogdij en gezagsbeëindiging onder vallen). Hierover worden een aantal uitwerkingsvraagstukken genoemd, die in de bijlage staan toegelicht. Het uitvoeren van de onafhankelijke toets, het doen van een rekest en het geven van advies aan de rechter is niet bij het RVT belegd. De precieze vormgeving van het onderzoek dat niet door het RVT wordt gedaan, moet verder uitgewerkt worden. Ook moet nog helder worden waar en hoe de onafhankelijke toets en het rekest belegd en gepositioneerd worden. Dit valt buiten de scope van ons onderzoek (en wel binnen de scope van de commissie Dooijeweert).

De taken van de RvdK buiten het competentiedomein van het RVT

De Raad heeft een onderzoekende en adviserende taak met betrekking tot gezag en omgang zaken en met betrekking tot afstand, screening, adoptie en afstammingsvragen (ASAA). Deze taken raken in mindere mate aan (on)veiligheidsvraagstukken. Het vraagt daarom andere expertise waarvan de verwachting is dat deze niet direct passend is om in het RVT te organiseren. Een uitwerkingsvraagstuk is wat de rol van het RVT is op het moment dat er wel sprake is van onveiligheid binnen gezag en omgangzaken.

De taken van de RvdK binnen het jeugdstrafrecht

Een aantal van de huidige taken van de RvdK raken aan (jeugd)straf: bijv. casusregie bij strafzaak jongeren, een toezichthoudende taak over de jeugd- en volwassenreclassering en onderzoekende en adviserende taak rond proces-verbaal na schoolverzuim (let op; dit is een niet-uitputtende opsomming, zie bijlage voor een uitgebreider overzicht). De opdrachtgever heeft meegegeven dat andere functionaliteiten van jeugdstraf buiten het RVT blijven.* Dit maakt dat het RVT geen rol heeft met betrekking tot de taken van de RvdK die gerelateerd zijn aan jeugdstraf. Een uitwerkingsvraagstuk voor het vervolgtraject is de aansluiting van deze taken van de RvdK op de werkwijze van het RVT, ook in lijn met de te formuleren visie op de aansluiting van het RVT op het (jeugd)strafrecht als geheel.

Gevolg basisreikwijdte RVT voor functionaliteiten van de GI's en VT

De basisoptie voor de reikwijdte van het RVT heeft implicaties voor de huidige functionaliteiten van de GI's en VT. Deze implicaties worden hieronder toegelicht. In de [bijlagen](#) is een uitgebreider overzicht opgenomen.

Gecertificeerde instellingen

Het uitgangspunt in de basis van het RVT op reikwijdte is dat de uitvoering van juridische maatregelen hoe dan ook in het RVT belegd zal worden. We gaan er in dit onderzoek dus van uit dat alle huidige functies van GI's met betrekking tot de uitvoering van juridische maatregelen (het uitvoeren van een (voorlopige) OTS, uithuisplaatsing en (voorlopige) voogdij en verzoeken bij de (kinder)rechters tijdens het uitvoeren van de maatregelen) bij het RVT belegd worden. Een belangrijk uitwerkingsvraagstuk is de vormgeving van de juridische maatregelen (de interventie toolkit) van het RVT in de toekomst (dit gaat daarbij niet enkel om de huidige interventies vanuit de GI's, maar geldt over alle in te zetten maatregelen). Wat betreft de consult- en adviesfunctie van de GI's geldt dat deze in de basisbouwstenen van het RVT zijn opgenomen. Het is voor een aantal specialistische taken van de GI's (die nu landelijk zijn georganiseerd) belangrijk dat deze in een RVT (of in een expertise platform) geborgd worden: denk bijvoorbeeld aan het Landelijke Expertise Team Jeugd, maar ook voor meer specialistische taken zoals de jeugdbescherming bij minderjarigen die terugkeren uit jihadistische strijdgebieden, of jeugdbescherming voor vluchtelingen. Welke specialismes worden gebundeld en hoe is een uitwerkingsvraag voor het vervolgtraject. Het

uitgangspunt is dat alle huidige functies van de GI's onderdeel worden van het RVT, waarin het een uitwerkingsvraagstuk is welke bevoegdheden hier precies onder vallen en *hoe* deze functionaliteiten precies vorm krijgen.

Veilig Thuis

Het uitgangspunt in de basis van het RVT is dat het RVT een meld- en adviesfunctie, onderzoeksfunctie en de crisisfunctie krijgt. Dit betekent dat deze functionaliteiten van VT direct een plek vinden in het RVT. Deze functies zijn in dit onderzoek meegegeven als ontwikkelrichtingen, waarin naar voren zal moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven. Enkele overige taken van VT, zoals hun betrokkenheid bij AWARE, hun voorlichtingswerkzaamheden en hun monitoringsfunctie zijn in dit onderzoek niet in detail uitgewerkt. Er zijn echter geen bezwaren naar voren gekomen om deze functionaliteiten onderdeel uit te laten maken van het RVT. Het uitgangspunt is dan ook dat alle huidige functies van Veilig Thuis onderdeel worden van het RVT, waarin het een uitwerkingsvraagstuk is welke bevoegdheden hier precies onder vallen en *hoe* deze functionaliteiten precies vorm krijgen. VT vraagt daarnaast aandacht voor medische expertise t.a.v. geweld en (kinder)mishandeling en specifiek de rol van vertrouwensartsen in hun organisatie. Ook deze belangrijke functie zal in de toekomst in het RVT georganiseerd moeten worden.

Variatie: jeugdreclassering wel of niet in een RVT [1/5]

In het Toekomstscenario staat beschreven dat het RVT idealiter ook jeugdreclassering (JR) uitvoert, maar dat dit nog onderwerp van onderzoek is. Om die reden hebben de opdrachtgevers van het Toekomstscenario de opdracht gegeven om in het traject van AEF de mogelijkheid om JR wel of niet mee te nemen in het RVT nader uit te werken.

AEF heeft specifiek de opdracht gekregen om bij de uitwerking van de scenario's voor het RVT in het onderzoek van AEF de JR-functionaliteit toe te voegen aan het RVT-ontwerp. We gaan er dus in de basisvariant van uit dat JR wel is opgenomen in het RVT. In de opdrachtbeschrijving is ook opgenomen dat besluitvorming over het al dan niet opnemen van JR in het RVT en zo ja, de wijze waarop dat gebeurt, afhankelijk is van de invulling van de daarvoor benodigde randvoorwaarden en vindt plaats bij de besluitvorming over de verschillende scenario's voor het RVT. Om deze reden is er gekozen voor een aparte optie (in alle varianten) waarin JR niet in het RVT zit.

Achtergrond JR

JR betreft op dit moment reclasseringswerkzaamheden en begeleiding, zoals genoemd in het wetboek van strafrecht, het begeleiden van en toezicht houden op jeugdigen die deel nemen aan een scholings- en trainingsprogramma en het geven van aanwijzingen als bedoeld in de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen of de overige taken die bij of krachtens de wet aan de gecertificeerde instellingen zijn opgedragen*.

Algemeen uitgangspunt is dat jeugdreclassering door betrokken partners wordt gezien als een specialisme, dat hoe dan ook op een goede manier geborgd moet worden in de toekomst (met eigen methodieken en kwaliteiten). De kaders en wetten omtrent JR verschillen daarbij van de kaders en wetten waarin (de huidige) jeugdbescherming (JB) en het toekomstige RVT opereert. De meeste huidige organisaties in de jeugdstrafrechtketen zijn centraal georganiseerd (Politie, OM, ZM, RvdK, Halt, 3RO (i.v.m. Adolescenten Strafrecht)). Overleg tussen deze organisaties vindt plaats op het niveau van arrondissementen, veiligheids-/politieregio's of zorg- en veiligheidshuizen.

De JR voert daarnaast het grootste deel van haar taken uit binnen het sociaal domein. Het is dus van belang dat, nu en in de toekomst, de JR goed aansluit op zowel de jeugdstrafrechtketen, als het sociale domein. Dit betreft ook de noodzaak voor goede informatie-uitwisseling.

Verdere besluitvorming over verbinding jeugdstrafrecht volgt

Opdrachtgevers van het Toekomstscenario hebben aangegeven dat de samenwerking tussen het RVT en volwassenreclassering en de andere onderdelen van de jeugdstrafrechtketen in relatie tot de JR, verder uitgewerkt moeten worden na de besluitvorming over de inrichting van het RVT. Hierin is het met name belangrijk om een brede visie te formuleren op de aansluiting van het RVT op het (jeugd)strafrecht als geheel.

Variatie: jeugdreclassering wel of niet in een RVT [2/5]

Algemene overweging om JR wel op te nemen in het RVT

Het Toekomstscenario richt zich vanuit de basis sterk op problemen als kindermishandeling en huiselijk geweld. Onveiligheid kan zich echter op meerdere manieren in huishoudens en gezinnen voordoen. Het kan dus een meerwaarde zijn om ook breder te kijken naar onveiligheid als gevolg van het plegen van delicten door jongeren. Op deze manier wordt er mogelijk beter aangesloten bij de wens om vanuit het RVT met een integrale en brede blik te handelen.

In het onderzoek zijn een aantal kansen naar voren gekomen wanneer JR bij het RVT wordt toegevoegd. Voornaamste kansen zijn:

- ▶ Meerdere bronnen tonen aan dat er vaak dezelfde patronen en onderliggende problematieken ten grondslag liggen aan de problematiek van het RVT en JR. Men ziet overlap in werkzame interventies, zoals het inzetten van gezinsbehandeling, interventies op weerbaarheid of behandeling van trauma. Onveiligheid wordt daarbij in veel gevallen niet enkel veroorzaakt door het delict van de jongere, het gaat ook om het verband dat er vaak is tussen een delict en onveiligheid in gezinnen. Dat vraagt om pedagogische kennis en om ervaring met de ontwikkeling binnen (en ook buiten) de context van het gezin. Dit blijkt ook uit recent onderzoek van het WODC (zie geel kader op de volgende pagina).

- ▶ Kinderen die in aanraking komen met justitie (en hun ouders) ervaren naar verwachting meer continuïteit in hulp/begeleiding, doordat de aansluiting met het voorliggend veld en andere partners in de keten vóór, tijdens en ná strafrechtelijke bemoeienis beter gemaakt kan worden. Ook ervaren zij naar verwachting ook meer samenhang in de hulp/begeleiding met aandacht voor onderliggende oorzaken binnen het gezin.
- ▶ De ouders ervaren meer betrokkenheid bij de aan hun kind opgelegde jeugdreclasseringsbegeleiding, doordat begeleiding meer geïntegreerd kan worden met reeds aanwezige gezinshulp.
- ▶ De verwachting is dat het makkelijker is om te leren tussen het RVT en JR wanneer deze in één organisatie gepositioneerd zijn. Expertise van kind- en gezinsbescherming en jeugdreclassering blijft in één organisatie, informatie-uitwisseling wordt vergemakkelijkt, risico's kunnen eerder worden herkend, en de expertise kan effectief en flexibel aangehaakt worden.
- ▶ Verwachting is dat JR en het lokale veld beter en makkelijker op elkaar kunnen aansluiten als JR onderdeel is van het RVT. De expertise van JR kan sneller toegevoegd worden, met oog op het duiden van risicofactoren vanuit forensische expertise (in plaats van bijvoorbeeld alleen de opvoedcontext).
- ▶ Ook binnen het RVT is het mogelijk om JR als specialistische functie in te richten, die focus behoudt op de (jeugd)strafkant en de bijbehorende methodieken.

Variatie: jeugdreclassering wel of niet in een RVT [3/5]

Onderzoek WODC: versterk de samenwerking tussen zorg en JR

De resultaten van het recent verschenen WODC-onderzoek* laten zien dat binnen de doelgroep van de jeugdreclassering er vijf verschillende profielen te onderscheiden zijn: twee met een hoog-risico profiel, twee met een matig-risico profiel en één groep met een laag-risico profiel. Hierover wordt het volgende gesteld:

“De belangrijkste verschillen tussen de profielen gaan over de geestelijke gezondheid van de jongeren en over de mate waarin sprake is van een onveilige thuissituatie. Zo hebben één van de hoog-risicogroepen en één van de groepen met een matig risico relatief vaak te maken met huiselijk geweld en mishandeling, terwijl zij ook kampen met agressie- of stemmingsproblemen. Uit het onderzoek blijkt dat deze jongeren soms ‘vast’ zitten bij de jeugdreclassering. GGz-hulp komt (te) langzaam op gang, waardoor er niet op tijd gewerkt kan worden aan risicofactoren. Om te zorgen dat jongeren met geestelijke gezondheidsproblemen zo snel mogelijk de juiste GGz-hulp krijgen, bevelen de onderzoekers aan om een traject te ontwikkelen waarbij meer samenwerking is tussen de zorg en het jeugdreclasseringstoezicht.”

Naar aanleiding van dit onderzoek kan gesteld worden dat de sterke borging van GGZ en bredere zorg-expertise in het RVT, en de link met huiselijk geweld en mishandeling, een belangrijk voordeel is van het integreren van JR in het RVT.

Aandachtspunten bij JR binnen het RVT

- ▶ Uit gesprekken blijkt dat al enkele jaren zorgen zijn over verdunning van jeugdreclasseringsexpertise binnen de GI's en er grote behoefte is aan een professionaliseringstraject binnen het jeugdstrafrecht en het forensische veld. Dit verdient extra aandacht wanneer JR binnen het RVT wordt georganiseerd.
- ▶ Er worden risico's gezien bij het inrichten van een generalistische taakinvoering, zoals het risico op afbreuk aan werken volgens de benodigde, aparte methodieken en te weinig focus op de straf-kant. Men ziet ook het risico dat bij jongeren en ouders onduidelijkheid ontstaat met betrekking tot de rol van de betrokken medewerker. Het behouden van JR als apart specialisme wordt dus gezien als een belangrijke randvoorwaarde.
- ▶ In het (jeugd)strafrecht is landelijke uniformiteit van groot belang. Dit zal hoe dan ook goed geborgd moeten worden binnen het RVT.
- ▶ Jeugdreclasserders kiezen vaak niet voor niets dit vak, in plaats van het vak van de (huidige) jeugdbeschermer. Wanneer de functie opgaat in een RVT met veel verschillende taken, bestaat het risico dat het binden en boeien van reclasseringsprofessionals meer aandacht vraagt.
- ▶ De samenwerking met de drie reclasseringsorganisaties (3RO) moet verder uitgedacht en uitgewerkt worden (bijv. als het gaat om de groep jongvolwassenen van 18-23 jaar/het adolescentenstrafrecht).
- ▶ Strafpacten geven aan dat er voor JR een grote voorkeur is voor centrale sturing, vanwege de link met de rest van de strafrechtketen die ook een centrale aansturing kent.

Variatie: jeugdreclassering wel of niet in een RVT [4/5]

Algemene overweging om JR niet op te nemen in het RVT

Er zijn ook voorstanders van het organiseren van JR buiten het RVT. Voornaamste kansen/redenen hiervoor zijn:

- De structuur binnen het jeugdstrafproces is anders dan die in de huidige kind- en gezinsbeschermingsketen. Een aantal betrokkenen zien deze structuur als helder en transparant. Er is over het algemeen een duidelijke afbakening tussen de taken van de organisaties: op dit moment heeft de RvdK als hoofdtaak een onderzoeks-/ adviserende functie en de GI's een uitvoerende functie.
- In de afgelopen jaren is er hard aan gewerkt om de jeugdreclasseringsketen beter te laten lopen. Een reden om JR niet op te nemen in het RVT kan daarom zijn om niet onnodig een structuurwijziging door te voeren. De drie reclasseringsorganisaties (3RO) laten zien dat samenwerking ook geborgd kan worden in een netwerk.
- De start van het JR-proces is anders dan bij kind- en gezinsbescherming, namelijk de verdenking van een strafbaar feit. Het apart organiseren van JR brengt minder risico's mee in het zorgen voor voldoende aandacht voor het strafbare gedrag van de individuele jongere, dat bij JR het uitgangspunt vormt.
- Het werk van de jeugdreclassering is een specialisme, het vergt een andere landelijk uniforme methodiek met speciale aandacht voor de (jeugd)strafkant (waarbij uiteraard wel systeemgericht wordt gewerkt). Het risico bij een plek voor JR binnen het RVT lijkt er vooral in te bestaan dat het systeem meer gericht zal zijn op jeugdbescherming en dat er daardoor minder (of zelfs te weinig) aandacht voor de (jeugd)strafkant kan ontstaan.
- Het integreren JR in het RVT brengt een risico met zich mee voor het onrechtmatig delen van bijv. strafrechtelijke informatie. Tegelijkertijd laat het huidige stelsel zien dit binnen de GI's gescheiden wettelijke taken zijn, met gescheiden informatiestromen.

Variatie: jeugdreclassering wel of niet in een RVT [5/5]

Aandachtspunten bij JR niet binnen het RVT

Wanneer JR geen onderdeel uitmaakt van het RVT, zien betrokkenen een aantal aandachtspunten:

- ▶ Wanneer JR niet in het RVT zit, is er een goede borging van samenwerking en kennisoverdracht nodig als JR betrokken is. Anders dan in de basisoptie is deze niet automatisch geborgd.
- ▶ Ook is de continuïteit in hulp/begeleiding niet meer automatisch geborgd. Betrokken partijen zien in deze optie een risico op een te nauwe blik vanuit zowel het RVT als de JR, wat minder ten goede komt aan het integrale overzicht over het huishouden/gezin. Velen zien het integreren van JR en de expertise en bevoegdheden in het RVT als kans om integrale samenwerking te verbeteren ten gunste van het huishouden/gezin.
- ▶ Wanneer de JR buiten het RVT wordt geplaatst is er naar verwachting meer overdracht nodig tussen de JR en het RVT.
- ▶ Het plaatsen van JR buiten het RVT heeft als gevolg dat er vanuit verschillende organisaties meerdere professionals betrokken zijn in één gezin.
- ▶ Wanneer JR geen onderdeel is van het RVT is de aansluiting met de (jeugd) strafrechtketen van het RVT in mindere mate automatisch geborgd. De

nauwe link die er automatisch is tussen JR en de rest van de (jeugd)strafrechtketen, moet binnen het RVT op een andere manier ingericht worden.

- ▶ Ook wanneer JR buiten het RVT valt, moet de samenwerking met de drie reclasseringsorganisaties (3RO) moet verder uitgedacht en uitgewerkt worden (bijv. als het gaat om de groep jongvolwassenen van 18-23 jaar).

Wat als JR niet binnen het RVT valt

De vraag bestaat hoe JR georganiseerd wordt als het niet opgenomen wordt in een RVT. Dit hangt ook af van de organisatievorm waarvoor gekozen zal worden. In de basisreikwijdte zoals deze is uitgewerkt in dit onderzoek gaan alle taken van de GI's op in het RVT. Wanneer er voor een netwerksamenwerking gekozen wordt, is het mogelijk om de bestaande GI's te behouden en JR als onderdeel van de GI's te laten bestaan. Wanneer er voor de oprichting voor een nieuwe organisatie wordt gekozen, zullen de GI's hierin opgaan en kent de JR geen automatische 'moederorganisatie' meer. In dat geval zijn er verschillende mogelijkheden, die nog in zeer beperkte mate verkend zijn. Zo kan verkend worden of er voor de uitvoering van JR een aparte organisatie opgericht kan worden, of dat JR onderdeel uit kan maken van een andere, bestaande organisatie.

Samenvattend: het onderdeel reikwijdte kent een basisoptie en een variatie met betrekking tot de jeugdreclassering

De basisoptie van het RVT voor reikwijdte

Op het onderdeel reikwijdte zijn gedurende het proces veel verschillende mogelijkheden verkend. In de basis kwam daar vaak, vanuit de redenatie van de uitgangspunten van het Toekomstscenario, één dezelfde richting uit naar voren. Deze richting is uitgewerkt als basisoptie van het RVT met betrekking tot reikwijdte.

- ▶ De globale taken en functie van het RVT zijn omschreven in de bouwstenen. Ook gaat de basisoptie ervan uit dat JR binnen het RVT wordt georganiseerd.
- ▶ Daarnaast zijn in deze basisoptie een aantal ontwikkelrichtingen omschreven, waarvan het in de toekomst noodzakelijk is om de precieze invulling van een bepaalde functionaliteit verder uit te diepen. Dit gaat om:
 1. De inrichting van de meld- en adviesfunctie
 2. De inrichting van de crisisfunctie
 3. De vormgeving verbinding met partners voor het RVT
 4. De aansluiting op de Zorg- en Veiligheidshuizen
 5. De uitwerking van de inschatting van de aard en ernst van de problematiek in een huishouden of gezin
 6. De borging van de rechtsbescherming in de manier van werken van het RVT
 7. De vormgeving van een brugfunctie voor lokale teams.

Variatie: jeugdreclassering buiten RVT

Er is m.b.t. tot reikwijdte één variatie voorgelegd ten opzichte van de basisoptie, en dat is de **mogelijkheid om JR niet binnen het RVT te organiseren.**

4. De organisatievormen voor een RVT

Welke invloed heeft de organisatievorm van het RVT op huishoudens/gezinnen waar het in het TS om draait?

De keuze voor een organisatievorm voor een RVT kan in eerste instantie gezien worden als een 'structuuroplossing', maar heeft in de praktijk directe invloed op de ervaring van huishoudens en gezinnen met het RVT. Het is voor huishoudens en gezinnen belangrijk dat het RVT als organisatie dichtbij hun leefwereld staat (en de hulpverleners die daarbij betrokken zijn), voldoende expertise in huis heeft en toekomstbestendig is georganiseerd.

Voor de manier waarop huishoudens en gezinnen geholpen worden, moet het niet uitmaken waar ze wonen in Nederland: alle huishoudens en gezinnen dienen gelijk en behoorlijk behandeld te worden in heel Nederland, in een organisatie die op een democratisch gelegitimeerde manier werkt. De organisatievorm moet daaraan bijdragen.

Huishoudens en gezinnen hebben baat bij het inrichten van stevig toezicht, omdat dit een belangrijke manier is waar problemen gesignaleerd kunnen worden. De overheid is er immers om haar inwoners te beschermen in kwetsbare situaties. De te kiezen organisatievorm draagt bij aan de mogelijkheid om in te grijpen wanneer het RVT tekortschiet in het beschermen van huishoudens en gezinnen.

Een huishouden of gezin merkt het in de praktijk als de professionals vanuit het RVT kunnen doen wat er nodig is en de ruimte voelen om samen met het gezin en huishouden te kijken naar passende manieren voor het voorkomen van – en oplossen van – de veiligheidsproblematiek in het huishouden. Het goed organiseren van onderdelen zoals maatwerk, kwaliteit, uniformiteit en klachtrecht (allemaal onderdelen die in dit hoofdstuk aan bod komen) zijn daarom ook belangrijk voor het gezin zelf. Als laatste moet de organisatievorm voor het RVT mogelijk maken dat er eenvoudig is in de manier waarop het huishouden/gezin te maken krijgt met het RVT. Dat het helder is waar huishoudens/gezinnen naartoe kunnen als zij het niet eens zijn met de hulpverlening.

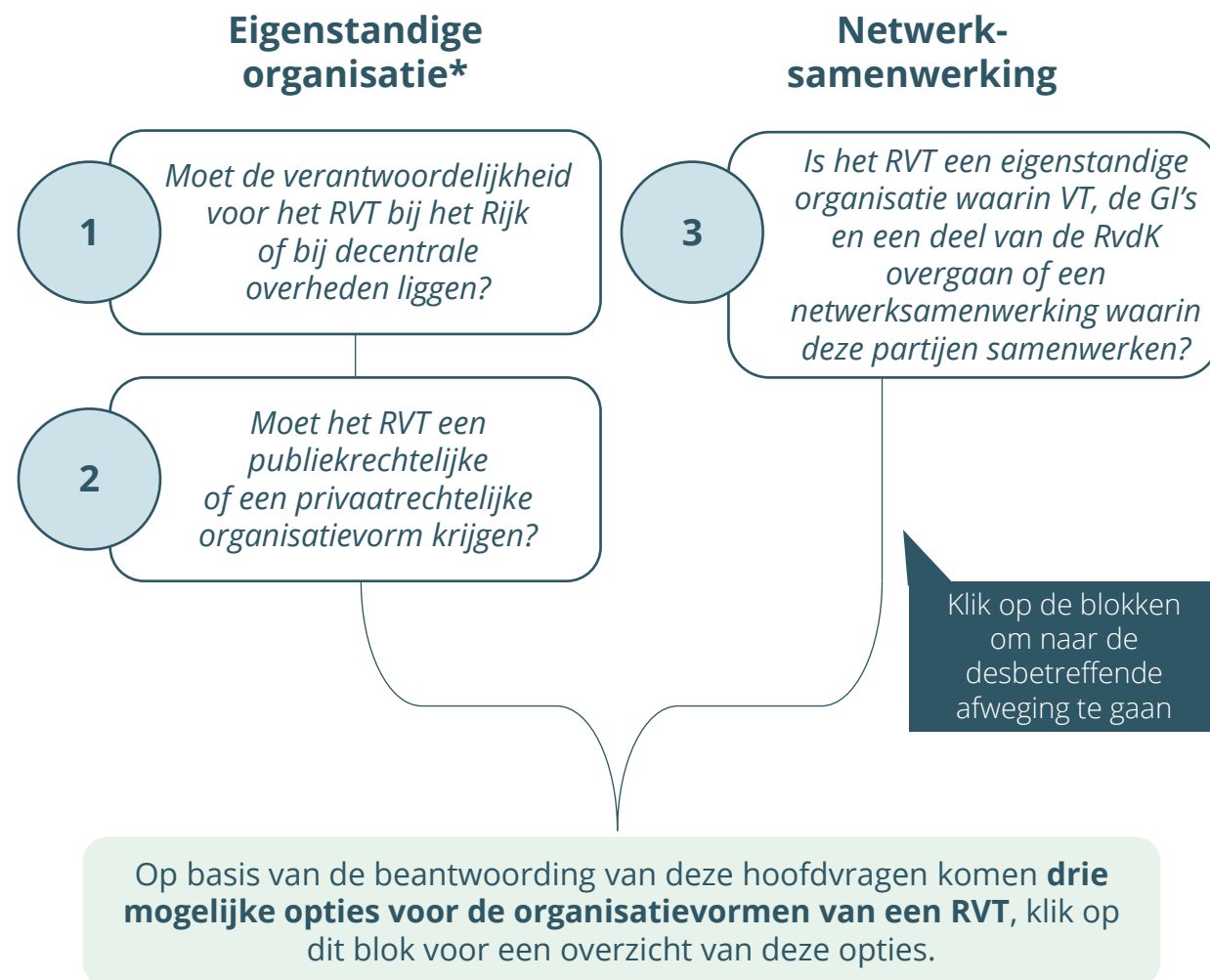

Voor de rechts- en organisatievorm van het RVT zijn drie hoofdkeuzes te onderscheiden

Naast het opstellen van mogelijke opties voor de reikwijdte, is ook de organisatievorm van het RVT een onderdeel van de varianten voor een RVT. We werken in dit hoofdstuk daarom de verschillende opties voor organisatie- en rechtsvormen van een RVT uit.

Om na te denken over – en te komen tot een onderbouwing voor – een passende organisatievorm voor het RVT, maken we gebruik van drie hoofdvragen. Antwoorden op deze drie hoofdvragen leiden tot diverse rechts- en organisatievormen: van netwerksamenwerking tot verschillende eigenstandige organisatievormen.

Het schema rechts illustreert de drie te beantwoorden hoofdvragen. Op de volgende pagina's gaan we eerst in op een aantal afwegingen die te maken zijn binnen deze vragen. Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat de afwegingen die we hierin meegeven niet uitputtend zijn. Hiervoor gebruiken wij de uitwerking op het afwegingskader (zie hiervoor hoofdstuk 6). Aan het einde van dit hoofdstuk werken we de drie opties uit voor de organisatievormen van het RVT die volgen uit deze hoofdvragen.

*ook bij een RVT als eigenstandige organisatie is het nodig om een netwerksamenwerking vorm te geven tussen het RVT en de omringende partijen (denk aan de vrouwenopvang, politie, GGZ, etc.)

Hoofdvraag 1: wie is er verantwoordelijk voor het RVT?

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

In de eerste kernafweging staat de vraag centraal of RVT onder verantwoordelijkheid van het Rijk of van decentrale overheden dient te vallen. Ook onder een centrale verantwoordelijkheid is het mogelijk om de taken van een RVT op regionaal niveau uit te voeren. Daarvoor bestaat de vorm van een gedeconcentreerde rijksdienst. Rijksverantwoordelijkheid betekent dus niet automatisch een RVT dat (alleen) op landelijke schaal actief is. Een voorbeeld van een uitvoeringsorganisatie onder Rijksverantwoordelijkheid die op deze manier is ingericht is de Raad voor de Kinderbescherming.

De mate van beleidsvrijheid als één van de overwegingen bij deze vraag

Het antwoord op de vraag of het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid zou moeten vallen is onder andere afhankelijk van de mate waarin er sprake is van beleidsvrijheid rondom de activiteiten binnen een RVT.

Beleidsvrijheid houdt in dat decentrale bestuurslagen (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) ten opzichte van de Rijksoverheid over de mogelijkheden beschikken om eigen beleid te formuleren en uit te voeren¹.

In de afweging waar de verantwoordelijkheid voor het RVT zou moeten liggen, houden we rekening met de afspraken die over beleidsvrijheid en decentralisatie zijn gemaakt. Een belangrijke afspraak is hiervoor gemaakt via de *code Interbestuurlijke Verhoudingen*. In deze code is door het Rijk en decentrale overheden als uitgangspunt afgesproken dat er bij de toedeling van taken aan provincies, gemeenten of waterschappen sprake moet zijn van “een

zo groot mogelijke beleidsvrijheid voor de decentrale overheden”. In het geval van de RVT’s zal er in een decentraal model tegelijkertijd echter ook veel inkadering en ordening nodig zijn via beleids- en kwaliteitskaders om kwaliteit en rechtsbescherming te borgen.

Andere overwegingen spelen een rol bij beantwoording van deze vraag

- ▶ Er kunnen een aantal redenen zijn om de verantwoordelijkheid voor het RVT te overwegen. Dit zijn bijvoorbeeld het versterken van de landelijke sturingsmogelijkheden op uniformiteit van het RVT (bijv. om de kwaliteit van het RVT en de rechtsgelijkheid van huishoudens/gezinnen te versterken), de aansluiting op strafpartners, het helder inrichten van aanspreekbaarheid van de minister, democratische controle op landelijk niveau en het inrichten van nalevingstoezicht.
- ▶ Een nauwe aansluiting op de decentrale partners en structuren op het gebied van support en welzijn, zorg en onderwijs, zorg en veiligheid, inkomen, werk en wonen (wel rekening houdend met bekostiging vanuit verschillende financieringsstromen) kunnen redenen zijn om een decentrale verantwoordelijkheid te overwegen. Het RVT als organisatie bevindt zich namelijk in een context die grotendeels gedecentraliseerd is. Dit kan zodoende bijdragen aan de eenvoud van het stelsel (door integraliteit van sturing en financiën tussen RVT en lokaal team) en het gezinsgericht werken (de voorzieningen die gezinsgericht werken zijn veelal decentraal georganiseerd).
- ▶ Op deze overwegingen gaan we op de volgende pagina’s nader in.

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Overweging

Centrale verantwoordelijkheid

Decentrale verantwoordelijkheid

Mate van beleidsvrijheid versus borging kwaliteit en rechtsbescherming

Als het RVT onder het Rijk valt, zal dat er waarschijnlijk voor zorgen dat er meer wordt gewerkt vanuit vaste, landelijk uniforme protocollen, standaard werkwijzen en werkinstructies.

De verwachting is dat dit sterkere waarborgen biedt voor de uniformiteit in het optreden van het RVT en de rechtsbescherming die daarmee gepaard gaat. Eén centrale organisatie, ook als die gedeconcentreerd opereert in het land, biedt meer mogelijkheden om te sturen op uniformiteit in de uit-oefening van taken en bevoegdhe-den door RVT's. Een aandachtspunt is echter of deze standaardisatie voldoende ruimte biedt voor het bieden van maatwerk.

- De gemeente- en Provinciewet schrijven voor dat de beleidsvrijheid van decentrale overheden wordt bevorderd. Op grond hiervan regelt de Code interbestuurlijke verhoudingen dat nieuwe taken alleen decentraal kunnen worden belegd als ze gepaard gaan met voldoende beleidsvrijheid. Dat betekent dus dat als gekozen wordt voor een decentrale verantwoordelijkheid, er op onderdelen ruimte moet zijn voor gemeenten om het RVT naar eigen inzicht vorm te geven. De taakuitoefening door het RVT moet dus niet volledig zijn 'dichtgerogeld' door wetgeving.
- Het is in beginsel mogelijk om in de wet kaders te stellen waarbinnen gemeenten ruimte krijgen om hun eigen uitvoeringspraktijk vorm te geven om in te spelen op regionale verschillen (zoals de aansluiting van RVT op lokale teams en het werken op basis van een gebiedsgerichte aanpak). Tegelijkertijd zal landelijk moeten worden geregeld op welke onderwerpen uniformiteit in de uitvoering nodig is, zoals de inzet van bevoegdheden, kwaliteit en rechtsbescherming. Landelijke sturing kan zodoende georganiseerd worden via beleidskaders en financiële middelen. Het risico is dat door deze inkadering de resterende ruimte voor beleidsvrijheid uiteindelijk zeer beperkt is. De praktijk laat zien dat, hoewel regelmatig beoogd wordt gemeente ruimte te geven, de daadwerkelijke vrijheid voor gemeenten beperkt is (bijv. verplichte samenwerking inkoop specialistische jeugdhulp).
- Beleidsvrijheid kan dus zorgen voor ruimte voor gemeenten om het werk van de RVT's optimaal aan te laten sluiten op regionale verschillen en het werk van lokale teams (zie hiervoor de overweging [aansluiting op de lokale praktijk](#)). Beleidsvrijheid kan ook helpen om het gelijkheidsbeginsel (gelijke gevallen gelijk behandelen) in de praktijk te brengen, door ruimte te bieden voor het leveren van maatwerk. De keerzijde is echter dat dit ook gepaard kan gaan met verschillen in de uitvoering. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat die verschillen in voorkomende gevallen ook betrekking zullen hebben op aspecten die raken aan de rechtsbescherming van huishoudens/gezinnen. Bij een decentrale verantwoordelijkheid zal moeten worden geaccepteerd dat gemeenten soms andere keuzes zullen maken in de manier waarop met een huishouden/gezin wordt omgegaan, waardoor een huishouden/gezin in regio A soms anders zal worden behandeld dan een huishouden/gezin in regio B. Deze verschillen kunnen kwetsbaar zijn met het oog op rechtsgelijkheid. Zie hiervoor ook het advies van de RSJ over jeugdbescherming in de toekomst.¹

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Overweging	Centrale verantwoordelijkheid	Decentrale verantwoordelijkheid
 <p>Invulling van stelselverantwoordelijkheid door de minister</p>	<p>Een centrale verantwoordelijkheid voor het RVT maakt duidelijk dat de minister verantwoordelijk is voor, en aanspreekbaar op, het optreden van het RVT in de praktijk. In dit model is duidelijk dat de minister aan zet is bij problemen rondom de RVT's en kan worden geregeld welke instrumenten de minister heeft om bij te sturen op de uitvoeringspraktijk. Zo wordt ook voorkomen dat bestuurslagen naar elkaar gaan wijzen bij tekortschietend functioneren van de RVT's. Ook heeft de minister veel steviger sturingsinstrumentarium in de richting van het RVT dan in een decentraal model. Wel is een risico hiervan is dat de sturing op het RVT (te) gepolitiseerd wordt, en daarmee gevoelig voor de waan van de dag.</p>	<p>Een decentraal belegde verantwoordelijkheid voor het RVT brengt het risico met zich mee dat discussie ontstaat over (de reikwijdte van) de manier waarop de decentrale verantwoordelijkheid voor het RVT zich verhoudt tot de stelselverantwoordelijkheid van de minister, en de reikwijdte hiervan. Dit vraagt om heel heldere afspraken over waar de ene verantwoordelijkheid ophoudt, en de andere begint. De ervaring leert echter dat het lastig is om die afspraken waterdicht te maken.¹ Ook decentraal kan er sprake zijn van incidentgedreven, gepolitiseerde sturing. Vergeleken met de centrale variant is de sturing wel minder gevoelig voor de waan van de dag, omdat de landelijke mediadynamiek vaak heftiger is.</p>
 <p>Democratische legitimiteit en controle</p>	<p>De democratische controle op de RVT's is bij centrale verantwoordelijkheid voor de RVT's in principe goed geborgd. Dat hangt samen met de hierboven beschreven eenduidige verantwoordelijkheidsverdeling: de minister is verantwoordelijk voor het optreden van de RVT's, en is daarop aanspreekbaar door de Tweede Kamer.</p> <p>Een risico kan zijn dat wanneer RVT's in specifieke regio's onvoldoende functioneren, lokale overheden te weinig grip hierop ervaren, en de landelijke vormgeving onvoldoende responsief is om hierop in te spelen.</p>	<p>Het regionale karakter van de RVT's brengt met zich mee dat er in de praktijk altijd sprake zal zijn van een <i>gedeelde</i> verantwoordelijkheid van verschillende lokale bestuurders voor het RVT (tenzij er wordt gekozen voor een centrumgemeente-constructie, die echter ook weer nadelen kent). Het meest voor de hand liggend is om dit vorm te geven via een samenwerking op grond van de Wgr.² Die maakt veel vormen van gemeentelijke samenwerking mogelijk, maar verhoudt zich moeizaam tot democratische controle en (bij)sturing door individuele gemeenteraden, zo is de afgelopen jaren vele malen geconstateerd. Wel is recent de Wgr veranderd met als doel om democratische legitimiteit van GR's te versterken.³</p>

1) NSOB (2016). *De som en de delen: In gesprek over systeemverantwoordelijkheid*
 2) Wet gemeenschappelijke regelingen
 3) Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen | Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2021

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Overweging

Aansluiting op lokale praktijk en samenwerking met lokale teams (in het kader van eenvoud van het stelsel)

Centrale verantwoordelijkheid

Een centrale verantwoordelijkheid maakt het minder vanzelfsprekend en minder gemakkelijk om (goed) aan te sluiten op het werk van lokale teams, ook wanneer er gedeconcentreerd wordt gewerkt. De twee belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. De aansturing van lokale teams en het RVT is in verschillende handen (lokaal vs Rijk), waardoor er niet op lokaal niveau integraal kan worden gestuurd op de samenwerking.
2. Het lokale team en het RVT worden vanuit een andere bron bekostigd (lokaal vs Rijksbegroting). Dat brengt in theorie prikkels met zich mee voor gemeenten om de capaciteit en inspanningen van lokale teams terug te schroeven bij financiële uitdagingen. Immers, als het lokale team zaken niet oppakt, dan kunnen ze worden doorgeschoven naar het RVT, waarvoor het Rijk betaalt. Dit lijken perverse prikkels vanuit de gedachte van het tegengaan van het estafette-model. In de praktijk zal dit 'doorschuiven' zich vooral uiten als er sprake is van onduidelijke taakverdeling tussen het RVT en lokaal team, anders is het immers mogelijk om het lokale team hierop aan te spreken.

Hoewel aansluiting op de lokale praktijk een aandachtspunt blijft, zijn er voorbeelden dat dit in een centraal model goed in te regelen is.

Decentrale verantwoordelijkheid

Goede samenwerking met lokale teams is een groot voordeel van het decentraal beleggen van de verantwoordelijkheid voor een RVT. Dit is een van de centrale uitgangspunten van het Toekomstscenario. Perverse prikkels zoals in het blok hiernaast worden op die manier voorkomen. Verantwoordelijkheid en financiën worden in één hand belegd (wat de eenvoud van het stelsel bevordert), waardoor op lokaal niveau een optimum kan worden gezocht in de samenwerking tussen lokaal team en RVT en in slimme vormen van uitwisseling en interactie tussen beide. Doordat het RVT wordt bekostigd en aangestuurd door gemeenten die in een GR deelnemen, is er een goede afstemming met activiteiten van lokale teams mogelijk. Hierbij geldt wel de nuance dat regionaal afstemming met meerdere gemeenten nodig is en dit dus in de praktijk niet in één hand belegd is.

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Overweging

Centrale verantwoordelijkheid

Decentrale verantwoordelijkheid

 Samenwerking met partners van het RVT (in het kader van het gezinsgericht werken)

Een nadeel is dat de verantwoordelijkheid voor het RVT in de centrale variant en het uitvoeren van de Jeugdwet, Wmo en Wpg in verschillende handen zijn belegd (Rijk en gemeenten). Ook zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aansluiting tussen zorg en onderwijs, werk en inkomen (vanuit de participatiewet), een aantal taken op het gebied van wonen (de vrouwenopvang, maar ook voor sociale huurwoningen) en de verbinding tussen zorg en veiligheid op lokaal en regionaal niveau. Zo ontstaat er een knip tussen deze stelsels/ structuren en het werk van de RVT's. Dat kan tot ongewenste effecten leiden, vergelijkbaar met de effecten die we op de vorige pagina beschrijven. De strafpartners vallen daarentegen wel veelal onder centrale verantwoordelijkheid, wat de aansluiting kan bevorderen.

Het voordeel in deze optie is dat de verantwoordelijkheid voor het RVT en de hulp op verschillende leefdomeinen waaronder welzijn, zorg en onderwijs, zorg en veiligheid, wonen, werk, inkomen en het RVT in één hand is belegd (wel rekening houdend met bekostiging uit verschillende financieringsstromen). Dit maakt het goed mogelijk om vanuit gemeenten eenduidig en integraal te sturen op de aansluiting van het RVT, lokale teams en haar partners op decentraal niveau. Deze integrale sturing met een focus over verschillende leefdomeinen heen is van belang om duurzame veiligheid te borgen in een huishouden/gezin. Tegelijkertijd vallen veel strafpartners onder centrale verantwoordelijkheid, wat in theorie de aansluiting kan belemmeren.

 Robuustheid van de uitvoering

Bij een centrale verantwoordelijkheid voor het RVT lijkt de robuustheid van de uitvoering in principe geborgd. Er is voldoende massa om specialistische kennis te ontwikkelen en borgen in de organisatie van het RVT. Ook zijn er constructies mogelijk om bepaalde functies (zoals een landelijk expertise platform) meer landelijk te beleggen, waarop regionale teams beroep kunnen doen als de situatie daar om vraagt.

De robuustheid van de uitvoering vraagt bij een decentrale verantwoordelijkheid voor het RVT om extra aandacht. Er zijn in de afgelopen jaren verschillende voorbeelden geweest van gemeentelijke taken in het sociaal domein waarop is gebleken dat de schaalgrootte van gemeenten onvoldoende was om taken voldoende robuust uit te voeren. Dat leidde bijvoorbeeld tot vormen van verplichte regionale samenwerking, bijvoorbeeld voor de inkoop van gespecialiseerde jeugdzorg. Dit vraagt om extra aandacht voor het juiste schaalniveau, zodat RVT's voldoende kritische massa hebben.

Het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Overweging

Centrale verantwoordelijkheid

Decentrale verantwoordelijkheid

Effectief toezicht op de kwaliteit van de uitvoering

Bij het inrichten van toezicht op een centraal opererend RVT is het de vraag of het RVT een publieke of private rechtspersoonlijkheid krijgt. Bij een private rechtspersoon zijn er mogelijkheden om stevig nalevingstoezicht in te richten (met haken en ogen, klik [hier](#) voor meer toelichting hierover). Bij een publieke rechtspersoon zijn die mogelijkheden er in principe ook. Zie bijvoorbeeld het toezicht op bijvoorbeeld de IND, politie en migratieketen dat door de IJenV wordt uitgevoerd. Het vormgeven van dit toezicht vraagt vaak echter wel om extra aandacht, omdat er een inspectie wordt opgericht die op de eigen ministeriële diensten toezicht houdt. Ook zijn de instrumenten van de toezichthouder om naleving te bevorderen beperkt. De toezichthouder zal primair de minister moeten aanspreken op zijn verantwoordelijkheden en kan beperkt direct ingrijpen.

Bij een decentrale verantwoordelijkheid voor het RVT wordt de gemeente als autonome bestuurslaag verantwoordelijk voor het instandhouden van het RVT. Als het RVT een publieke rechtsvorm krijgt, is de gemeente ook verantwoordelijk voor het optreden van het RVT in de praktijk. In de Nederlandse staatsrechtelijke verhoudingen betekent dat dat het toezicht op de (kwaliteit van de) uitvoering in principe de vorm krijgt van *interbestuurlijk* toezicht: de minister geeft een toezichthouder opdracht om na te gaan of decentrale overheden hun taak voldoende uitvoeren, en of er geen sprake is van taakverwaarlozing. Bij deze vorm van toezicht zijn de mogelijkheden tot bijsturing beperkt. De vraag is of dit voldoende geschikt is om van Rijksweg naleving van normen voor kwaliteit en rechtsbescherming af te dwingen. Wel geldt dat de toezichthouder verplicht is om in te grijpen als sprake is van taakverwaarlozing. Dan wordt een escalatieladder gevolgd, met als uiterste instrument een zogenaamde indeplaatsstelling, waarbij de minister taken overneemt.

Het sturen op de 'benodigde transitie'

Een centrale verantwoordelijkheid kan als voordeel met zich meebrengen dat het gemakkelijker is om centraal te sturen op de beoogde transitie binnen de gezinsbescherming. Na het inrichten van het RVT, zijn nog een aantal belangrijke 'stappen' te zetten die deze beweging verder faciliteren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanpassen van de interventietoolbox (het toewerken naar juridische gezinsgerichte maatregelen). Vanuit een centrale verantwoordelijkheid kan er gemakkelijk centraal op dergelijke bewegingen gestuurd worden.

Tegelijkertijd spelen een aantal belangrijke bewegingen die de 'beoogde transitie' faciliteren op decentraal niveau: denk aan het verstevigen van de lokale teams en de Hervormingsagenda Jeugd. Op het moment dat een RVT onder decentrale verantwoordelijkheid valt, is het gemakkelijker aan te sluiten bij dergelijke ontwikkelingen.

Hoofdvraag 2: het RVT als publiekrechtelijke- of privaatrechtelijke organisatievorm

Het RVT als publiekrechtelijke- of privaatrechtelijke organisatievorm

In deze afweging staat centraal of het RVT een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm zou moeten krijgen. Het RVT zal publieke taken gaan uitvoeren. Dat hoeft echter niet per definitie te betekenen dat het RVT een publiekrechtelijke organisatievorm zal krijgen. Zo zijn bijvoorbeeld de GI's en een aantal Veilig Thuis-organisaties, die vergelijkbare taken uitvoeren als het RVT, op dit moment stichtingen.¹ Ook breder is het uitvoeren van (semi-)publieke taken door private partijen niet uitzonderlijk: denk bijvoorbeeld aan scholen, ziekenhuizen, netbeheerders en de NS.

Het is kabinetsbeleid om publieke taken in principe zo veel mogelijk door publieke organisaties te laten uitvoeren. Dit is onder andere geregeld via het Rijksbrede kader voor Stichtingen. Voor het beleggen van publieke taken bij een private organisatie moeten zwaarwegende argumenten bestaan. Daarbij spelen verschillende overwegingen, die op de volgende pagina – op hoofdlijnen – zijn weergegeven. Daar waar het gaat om de waarborgen van zorgvuldige, gelijke en behoorlijke behandeling is meer nuance geboden. Daarom gaan we daar op deze pagina nog nader op in.

Waarborgen zorgvuldige, gelijke en behoorlijke behandeling

In de kern gelden bij publiekrechtelijke organisaties de waarborgen vanuit de Algemene wet bestuursrecht, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de Wet Open Overheid. Dit brengt bij publiekrechtelijke organisatievormen waarborgen mee wat betreft zorgvuldige, gelijke en behoorlijke behandeling.

Hierdoor is onder andere beroep en bezwaar mogelijk. Beroep en bezwaar vanuit het bestuursrecht is laagdrempeliger voor burgers dan procedures in het civielrecht.²

Bij privaatrechtelijke organisatievormen kunnen deze waarborgen ook gelden, maar enkel op het moment dat een privaatrechtelijke rechtspersoon (te denken valt aan een stichting) “openbaar gezag” uitoefent. Daarmee is deze rechtspersoon dan een privaatrechtelijk zbo. Privaatrechtelijke organisaties kunnen dan “eenzijdig de rechtspositie van een burger of rechtspersoon vaststellen of wijzigen”. In de praktijk is het niet altijd gemakkelijk om vast te stellen of er sprake is van het uitoefenen van “openbaar gezag”.

Voorbeelden hiervan bij publieke organisaties zijn het toekennen van een uitkering (bijv. UWV), het toewijzen van een indicatie (bv: CIZ), of het opleggen van een boete (bijv. NZa). Een voorbeeld van privaatrechtelijke zbo's is het Keurmerkinstituut (de certificerende instelling voor de GI's). Ook GI's hebben zelf kenmerken van een bestuursorgaan, omdat voor de GI's wettelijk is bepaald voor welke taken er sprake is van “enig openbaar gezag”. Het gaat hierbij onder andere om het geven van een schriftelijke aanwijzing en het besluit tot beëindiging van uithuisplaatsing. Voor het RVT is het dus van belang om na te gaan in hoeverre er sprake is van een organisatie met openbaar gezag. Neemt het RVT besluiten die vergelijkbaar zijn met de voorbeelden hierboven? Of voert het RVT deze (door de rechter opgelegde) maatregelen slechts uit? Het antwoord hierop is grotendeels afhankelijk van de aanpassing van de interventietoolbox voor het RVT.

1) De stichting is een rechtsvorm op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW) en daarmee per definitie een private rechtspersoon.

2) Het is echter de vraag of deze uitgangspunten vanuit het bestuursrecht, en de daarmee gepaard gaande toetsing door de bestuursrechter, ook voor het toekomstige RVT zullen gelden. Op dit moment worden zaken rondom jeugdbescherming door de kinderrechter behandeld, en niet door de bestuursrechter. Het is de vraag of dit zal veranderen bij de oprichting van RVT's.

Het RVT als publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm

Overweging

Waarborgen zorgvuldige, gelijke en behoorlijke behandeling van kwetsbare burgers en een publiekrechtelijke voorkeursnorm

Publiekrechtelijk

In de Gemeentewet (art. 160 lid 2) en de Provinciewet (art. 158 lid 2) is de zogenoemde 'voorkeursnorm voor publiekrecht'¹ opgenomen voor taken waarbij er sprake is van het behartigen van publieke belangen. Hierin is opgenomen dat wanneer gemeenten of provincies gebruik willen maken van een privaatrechtelijke rechtsvorm, dit enkel is toegestaan "indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang". De achtergrond hiervan is dat het publiekrecht volgens de wetgever meer waarborgen kent bij het gebruik van bevoegdheden, openbaarheid, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en besluitvormingsstructuren.²

Voor een publiekrechtelijke organisatie gelden de waarborgen vanuit de Awb en de algemene beginselen voor behoorlijk bestuur, die gericht zijn op het borgen van een zorgvuldige, gelijke en behoorlijke behandeling van burgers. Het geeft inwoners de mogelijkheid bezwaar en beroep aan te tekenen tegen een door het RVT genomen besluit (bijv. een schriftelijke aanwijzing). Het bestuursprocesrecht zou hierbij laagdrempeliger voor de burger moet zijn als 'eenvoudige rechtsingang'. Met het wetsvoorstel 'Versterking waarborgfunctie Awb' streeft het kabinet ernaar de positie van de burger in de Awb verder te versterken.

Privaatrechtelijk

In principe geldt dat de 'algemene regels' over hoe de overheid zich tot burgers dient te verhouden niet gelden voor een privaatrechtelijke organisatie. Burgers kunnen geschillen met een RVT via een civielrechtelijke procedure bij de rechter voorleggen. Deze civielrechtelijke procedure wordt in principe minder burgervriendelijk dan de bestuursrechtelijke geacht. Wel geldt dat als het RVT bekleed is met openbaar gezag (zie [vorige pagina](#)), de waarborgen vanuit de Awb en de abbb gelden. De afgelopen decennia is bewust besloten te streven naar het beperken van het aantal (nieuwe) privaatrechtelijke stichtingen die publieke taken uitvoeren. Het Kader voor Stichtingen stelt het uitgangspunt dat voor het uitvoeren van overheidstaken een publiekrechtelijke organisatievorm de voorkeur heeft. Hierop zijn enkel uitzonderingen mogelijk op het moment dat de minister de oprichting van een stichting noodzakelijk acht voor het bereiken van de gewenste beleidsdoelen, er geen publiekrechtelijke alternatieven zijn of een subsidierelatie met een bestaande rechtspersoon wenselijk of mogelijk is. Een ander nadeel is dat hoewel het mogelijk is om (met uitzondering) publieke belangen te borgen in een private vorm, het opstellen van veel regels en veel (bij)sturing in de praktijk vraagt.

1: de Greef, Zijlstra, Theissen (2015) – Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden. Afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2: Memorie van Toelichting (2013) – Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de Waterschapswet

3: Verkenning naar het Kader voor stichtingen (2021) - AEF en Universiteit Utrecht in opdracht van de Ministeries van BZK en Financiën

Het RVT als publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm

Overweging	Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
 <p>Afstand tot de politiek/ onafhankelijkheid versus democratische controle en sturingsmogelijkheden</p>	<p>Een publiekrechtelijke organisatie staat onder directe verantwoordelijkheid van een minister of gemeenteraden, waardoor er sprake is van democratische verantwoording en de volksvertegenwoordiging het bestuur aan kan spreken op (tekortkomingen in) het optreden van het RVT. Een risico is dat de sturing van het RVT afhankelijk is van de politieke waan van de dag, en incidenten een hoofdrol kunnen gaan spelen in de aansturing van het RVT. Oprichting van een zbo zou in het model met centrale verantwoordelijkheid hiervoor een oplossing kunnen zijn: een zbo staat op grotere afstand van de politiek. Dit kan bijdragen aan onder andere minder incidentgedreven sturing op de taakuitvoering van een RVT.</p>	<p>Een privaatrechtelijke organisatie valt formeel niet onder directe verantwoordelijkheid van politieke gezagsdragers: hij is niet hiërarchisch ondergeschikt aan een minister of wethouder. Dit plaatst een privaatrechtelijke organisatie op enige afstand van de politiek, maar brengt ook met zich mee dat bestuurders en volksvertegenwoordigers beperkte bevoegdheden hebben richting de organisatie. Dat maakt het minder makkelijk om waar nodig in te grijpen vanuit de eigenaarsrelatie, wat kwetsbaarheden met zich mee brengt. Wel vermindert dit het risico dat de sturing kan worden ingegeven door de (politieke) waan van de dag. Andere instrumenten zoals wetten en regels maken enige vorm van sturing wel degelijk mogelijk, maar kennen ook weer hun eigen dynamiek en risico's (bijv. het te veel dichtregelen aan de voorkant).</p>
 <p>Opdrachtgever-/ opdrachtnemerrelatie</p>	<p>Voor veel publiekrechtelijke organisaties (veelal onder Rijksverantwoordelijkheid) is de governance vormgegeven via het driehoeksmodel, waarbij de rollen van eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer gescheiden zijn. Dit draagt bij aan heldere sturing en gelijkwaardigheid in sturingsrelaties. Het risico is dat wanneer een organisatie onder (politieke) druk komt te staan (bijv. bij incidenten), de sturing vanuit het ministerie of de gemeenten een meer centralistisch, incidentgedreven en ongelijkwaardig karakter kan krijgen.¹</p>	<p>De aansturing van een privaatrechtelijke organisatie kan anders worden ingevuld dan die van een publiekrechtelijke. Zo heeft een privaatrechtelijke organisatie meer vrijheidsgraden ten opzichte van zijn opdrachtgever, en wordt de sturing doorgaans zakelijker ingevuld. Ook is van belang dat de opdrachtgever in principe enkel kan sturen op de uitvoering van een specifieke <i>taak</i>, en niet op de organisatie als geheel. Een specifiek voordeel van een (landelijke) overheidsstichting is dat die het mogelijk maakt dat Rijk en gemeenten <i>gezamenlijk</i> een RVT oprichten en beide opdrachtgever kunnen zijn van het RVT.</p>

Het RVT als publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm

Overweging	Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
 <p>Bedrijfsvoering</p>	<p>Een RVT als publiekrechtelijke organisatie is grotendeels afhankelijk van overheidseisen met betrekking tot het inrichten van de bedrijfsvoering. Zo zijn overheidsorganisaties minder flexibel in hun personeelsmanagement en moeten onderdelen van het Rijk werken met het baten-lastenstelsel voor hun financiële administratie, wat het doen van investeringen lastig maakt. Deze overheidseisen kunnen de efficiëntie van een publieke organisatie beperken. Tegelijkertijd is het bij een publiekrechtelijke organisatie niet nodig om taken 'weg te zetten' via aanbestedingen of subsidies, wat bijdraagt aan het verminderen van de administratieve lasten.</p>	<p>Een RVT als privaatrechtelijke organisatie heeft meer ruimte bij de inrichting van haar bedrijfsvoering. Dit brengt mogelijkheden met zich mee om de efficiëntie te vergroten. Ook is een voordeel dat de financiering van een private vorm strikter kan worden geregeld met het doel om kostendekkend te werken in de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld door tariefregulering toe te passen. In een politieke context is de neiging groter om van dit principe af te wijken. Een nadeel is dat bij het 'wegzetten van taken' aan private organisaties, aanbestedingsregels vaak hoge transactiekosten met zich meebrengen. Hoewel het de overheid de mogelijkheid geeft om te sturen op inhoud en kwaliteit, vraagt het in de praktijk vaak een tijdrovend administratief proces, waarop veel kritiek bestaat.² Ook een subsidierelatie heeft nadelen: de uitvoering van taken is dan niet 'rechtens afdwingbaar' is: de ontvanger mag te allen tijde stoppen met het uitvoeren van taken.</p>
 <p>Openbaarheid</p>	<p>De Wet Open Overheid is van toepassing op publiekrechtelijke rechtsvormen. Dit maakt dat een RVT als organisatie al dan niet actief of op verzoek informatie openbaar moet maken. Dit geeft zicht (en vaak het bijbehorende vertrouwen) in keuzes achter het beleid en werkwijzen van een RVT. Voor het vertrouwen in een RVT is het van belang dat de totstandkoming van besluiten en beleid transparant en controleerbaar moet zijn.</p>	<p>De Wet Open Overheid geldt niet voor privaatrechtelijke organisaties. Dit maakt een privaatrechtelijk RVT minder transparant en maakt het minder makkelijk om in de openbaarheid verantwoording af te laten leggen door een RVT. Dit zorgt ervoor dat een RVT als privaatrechtelijke organisatie in mindere mate transparant en (democratisch) controleerbaar is.</p>

1: Heldere kaders voor soepel samenspel – synthese van de uitkomsten van de brede evaluatie van de kaders voor rijksorganisaties op afstand – AEF en Universiteit Utrecht in opdracht van BZK en Financiën (2021)

2: Een alternatief hiervoor kan zijn om te werken met een zogenaamde Open House-aanbestedingsmethodiek.

Daarbij krijgen alle aanbieders die aan voorwaarden voldoen een contract, wat zorgt voor een meer overzichtelijke inkoopprocedure.

Het RVT als publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm

Overweging	Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
 Toezicht	<p>Bij een publieke rechtspersoon zijn er in principe mogelijkheden om (bij een centraal model) het nalevingstoezicht stevig in te richten. Zie bijvoorbeeld het toezicht op bijvoorbeeld de IND, politie en migratieketen dat door de IJenV wordt uitgevoerd. Het vormgeven van dit toezicht vraagt vaak echter wel om extra aandacht, omdat er een inspectie wordt opgericht die op de eigen ministeriële diensten toezicht houdt. Bij een publieke rechtspersoon onder decentrale verantwoordelijkheid krijgt het toezicht in principe vorm van <i>interbestuurlijk toezicht</i>. De toezichthouder kan in deze context vaak slechts beperkt ingrijpen, omdat het Rijk slechts in uitzonderlijke gevallen in de eigenstandige verantwoordelijkheid van een decentrale overheid kan treden.</p>	<p>In vergelijking met publieke rechtspersonen is een privaatrechtelijke vorm op dit punt gunstig vanuit het perspectief van 'functiescheiding': toezicht vindt niet plaats op de eigen ministeriële diensten. Ook lijken er ruimere mogelijkheden tot het inrichten van nalevings-toezicht op het optreden van RVT's (handelen zij conform de wet?) en het afdwingen van die naleving. In vergelijking tot in elk geval interbestuurlijk toezicht zijn er meer (handhavings)instrumenten om naleving (waar nodig) af te dwingen. Niet al die instrumenten zullen naar verwachting in de praktijk echter effectief zijn, aangezien RVT's niet opereren op een markt. Hoewel het in sommige gevallen (vanwege reputatie-effecten) zou kunnen werken, zal de toezichthouder met name financiële prikkels (zoals boetes of lasten onder dwangsom) beperkt toe kunnen passen. De onder toezicht staande organisaties kunnen namelijk niet failliet gaan en het lijkt ook niet wenselijk dat het budget voor het helpen van kwetsbare huishoudens/gezinnen besteed moet worden aan het voldoen van boetes.</p>
 Klachtrecht	<p>Bij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft de Nationale ombudsman, een gemeentelijke of een gemeenschappelijke ombudsman (als klachtinstanties) de bevoegdheid om de behoorlijkheid van het handelen van een RVT als publiekrechtelijke rechtsvorm te beoordelen. Deze bevoegdheid geldt voor het begrip bestuursorgaan van de Awb, wat ook op gemeenschappelijke regeling organen van toepassing is (art. 1a Wet Nationale Ombudsman).</p>	<p>De Nationale ombudsman of de gemeentelijke ombudsman heeft geen bevoegdheid om de behoorlijkheid van het handelen van een RVT als privaatrechtelijke rechtsvorm te beoordelen. Het is wel mogelijk bij privaatrechtelijke organisatievormen om een eigen klachtregeling en klachtinstantie op te richten.¹</p>

60 1: de Greef, Zijlstra, Theissen (2015) – Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden.

Afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het RVT als een privaatrechtelijke organisatievorm lijkt niet voor de hand te liggen [1/2]

Een RVT kan in theorie zowel **privaat- als publiekrechtelijk vorm krijgen**

Het is in principe mogelijk om een RVT als privaatrechtelijke organisatie vorm te geven. Daarvan bestaan in de huidige context verschillende voorbeelden, zoals de huidige GI's, maar ook andere organisaties in het JenV-domein, zoals de reclasseringsorganisaties. Privaatrechtelijke vormen brengen verschillende voordelen met zich (die we verderop nader toelichten). We zien echter ook verschillende zwaarwegende nadelen van privaatrechtelijke vormgeving, en overwegingen die pleiten voor een publiekrechtelijke organisatievorm. Met het Toekomstscenario staat het stelsel voor een ontwerpvrage met de mogelijkheid om vanaf het begin het stelsel robuust en toekomstbestendig vorm te geven.

Hoewel beide vormen voor- en nadelen kennen, lijkt een publiekrechtelijke organisatie het meest voor de hand te liggen. We beschrijven hieronder de drie doorslaggevende redenen hiervoor.

1) Het is staand beleid om **publieke taken zoveel mogelijk publiekrechtelijk te organiseren**

Er wordt in de Nederlandse overheidsinrichting naar gestreefd om publieke taken in beginsel zoveel mogelijk bij publiekrechtelijke organisaties te beleggen. Zo is de zogenoemde 'voorkeur voor publiekrecht' verankerd in de Gemeentewet (art. 160 lid 2) en de Provinciewet (art. 158 lid 2). De redenen daarvoor zijn de waarborgen van publiekrechtelijke vormen bij het gebruik

van bevoegdheden, openbaarheid, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en besluitvormingsstructuren.¹ Ook het Rijksbrede Kader voor Stichtingen heeft als uitgangspunt dat voor het uitvoeren van overheidstaken een publiekrechtelijke organisatievorm de voorkeur heeft. Hierop zijn enkel uitzonderingen mogelijk op het moment dat de minister de oprichting van een stichting noodzakelijk acht voor het bereiken van de gewenste beleidsdoelen, er geen publiekrechtelijke alternatieven zijn of een subsidierelatie met een bestaande rechtspersoon wenselijk of mogelijk is.

2) Het **publiekrecht biedt betere waarborgen voor rechtsbescherming**

Bij een RVT gaat het om de bescherming van kwetsbare burgers. Dat vraagt om maximale waarborgen op het gebied van rechtsbescherming, openbaarheid, klachtrecht en publieke controle. Deze waarborgen voor een zorgvuldige, behoorlijke en transparante behandeling van burgers zijn bij uitstek van groot belang in de context van RVT's, en zijn zowel beter als eenvoudiger te realiseren in het publiekrecht. Dit is nader toegelicht in een voorgaand onderdeel van dit rapport. Democratisch gekozen bestuurders hebben in een private setting minder mogelijkheden om te sturen op de taakuitvoering door RVT's (wat nodig kan zijn op het moment dat er sprake is van taakverwaarlozing binnen de bescherming van huishoudens en gezinnen). Zij kunnen bijvoorbeeld wel een subsidie stopzetten, maar kunnen niet of beperkt ingrijpen in de interne organisatie of de taakuitvoering van een private rechtspersoon. Een privaatrechtelijk RVT zal onvermijdelijk op grotere afstand staan van politiek en bestuur dan een publiekrechtelijke RVT.

Het RVT als een privaatrechtelijke organisatievorm lijkt niet voor de hand te liggen [2/2]

Deze afstand levert de vraag op of publieke belangen in een privaatrechtelijke setting voldoende geborgd zullen zijn. Publieke belangen (bijvoorbeeld op het gebied van rechtsbescherming, effectief optreden en zorgvuldigheid) zijn tot op zekere hoogte af te hechten in een privaatrechtelijke organisatie. Omdat er geen sprake is van een eigendomsrelatie zal dit via regulering en contractering plaats moeten vinden (een voorbeeld is de huidige sturing op de kwaliteit van jeugdzorgaanbod via inkoop als instrument). Dat instrument kent zijn grenzen, waarbij het vraagstuk van de ‘incomplete contractering’¹ in beeld komt: omdat de gewenste kwaliteit van de diensten van de privaatrechtelijke partijen moeilijk te definiëren is, zal er in de praktijk sprake zijn van veel regels en inkadering (denk aan de ontwikkeling van het landelijk kwaliteitskader en de prestatiebeschrijvingen in de jeugdbescherming; ook wel het KKPB).

Dat leidt ertoe dat de organisaties ‘semi-publieke’ organisaties worden, waarbij het een reëel risico is dat daarin de voordelen van de private organisatievorm wegvallen als gevolg van de hoge mate van regulering van overheidswege. Het resultaat is een hybride semi-publieke status van private organisaties die onder sterke publieke sturing staan (wat in de huidige context naar voren komt door het KKPB). Deze publieke sturing kan (onder meer) tot onduidelijk leiden over de vraag hoever de verantwoordelijkheid van een politieke ambtsdrager (minister of wethouder) reikt ten opzichte van de private organisatie(s). Van deze onhelderheid is geen sprake bij een publiekrechtelijke vormgeving. Ook kan een hoge mate van inkadering tot hoge transactiekosten en administratieve lasten leiden.

De sturingsmogelijkheden van het Rijk zijn bij privaatrechtelijke organisatie(s) onder decentrale verantwoordelijkheid nog beperkter doordat er een extra bestuurslaag bij betrokken is. In de huidige context van de jeugdbescherming zien we dat knelpunten onlosmakelijk verbonden zijn met de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de rijksoverheid, gemeenten en de private organisaties zoals de GI's en de jeugdhulpaanbieders.² Hoewel de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid bij centrale private organisaties helderder is (neem het voorbeeld van de 3 reclasseringsorganisaties), blijven de sturingsmogelijkheden beperkt ten opzichte van de publieke variant.

Daarnaast kent een private rechtsvorm ook nadelen in het beleggen van taken middels aanbestedingen of subsidies in de praktijk, zoals ook in de huidige praktijk bij de GI's zichtbaar wordt.³ Zo kennen aanbestedingen hoge administratieve lasten, maar ontbreekt bij het subsidieinstrument de mogelijkheid om de uitvoering van taken af te dwingen.

3) Het is de vraag of het haalbaar is om het RVT als stichting op te zetten

Het Rijksbrede Kader voor Stichtingen kent een restrictief karakter en werpt hoge drempels op om stichtingen op te richten voor de uitvoering van publieke taken. In de zogenaamde ‘voorhangprocedure’ voor het oprichten van stichtingen voor publieke taken is instemming vereist van zowel de Algemene Rekenkamer als het Ministerie van Financiën. Gezien het streven naar het zoveel mogelijk beperken van overheidsstichtingen is te verwachten dat er in het doorlopen van deze procedure de nodige bezwaren zullen rijzen.

Bij een publiekrechtelijk RVT is het van meerwaarde om privaatrechtelijke voordelen te proberen te borgen

Het is van belang om privaatrechtelijke voordelen te borgen in een RVT

De voornaamste voordelen van een private rechtsvorm zijn de mogelijkheden om de eigen bedrijfsvoering in te regelen, zakelijker aansturing mogelijk te maken en daarmee efficiëntie te verhogen (zie pagina [57](#) t/m [60](#)). Een aandachtspunt bij het oprichten van een publiekrechtelijke vorm is dan ook het borgen van voldoende mogelijkheden om efficiëntie en ruimte in de bedrijfsvoering te bevorderen.

Ook zijn er bij een private organisatievorm meer mogelijkheden om nalevingstoezicht in te richten op de taakuitvoering van het RVT, in elk geval in een decentraal model. Het is belangrijk om te onderzoeken of deze voordelen ook in een publiekrechtelijke organisatie geborgd kunnen worden. We gaan hieronder nog (kort) nader in op de mogelijkheden voor het inrichten van nalevingstoezicht.

Bij het toezicht op het RVT in een privaatrechtelijke organisatievorm is sterker sprake van 'functiescheiding' (het toezicht vindt niet plaats op eigen ministeriële diensten) en zijn ruimere mogelijkheden tot het afdwingen van het naleven van wet- en regelgeving (in vergelijking met interbestuurlijk toezicht). Wel moet daarbij worden opgemerkt dat in de context van het RVT financiële prikkels vanuit de toezichthouder maar beperkt effectief zullen zijn.

Bij een centrale publiekrechtelijke organisatie is 'functiescheiding' een belangrijk aandachtspunt. De praktijk laat zien dat het mogelijk is om dit stevig in te regelen bij het toezicht op centrale publiekrechtelijke organisaties, zoals bij de IND, politie en migratieketen dat door de Inspectie JenV wordt uitgevoerd.

In het geval van een decentrale publiekrechtelijke organisatievorm (een gemeenschappelijke regeling) is er in principe sprake van interbestuurlijk toezicht, waarbij de focus en het instrumentarium van de toezichthouder doorgaans beperkt zijn.¹ Het verdient aanbeveling om na te gaan of een vorm van nalevingstoezicht op het optreden van het RVT (zoals dat ook op private organisaties kan worden ingericht) vormgegeven kan worden, als aanvulling op interbestuurlijk toezicht.

Hoofdvraag 3: moet het RVT een eigenstandige organisatie of een netwerksamenwerking zijn? (1/2)

Het oprichten van een eigenstandige organisatie voor het RVT

Het is mogelijk om voor het RVT een nieuwe juridische entiteit op te richten. In dit scenario gaan de GI's, Veilig Thuis-organisaties, inclusief taken en bevoegdheden, samen met eventuele relevante taken van de RvdK, op in een nieuw op te richten organisatie. Medewerkers van betrokken partijen gaan in dienst bij de nader op te richten entiteit. Het oprichten van een eigenstandige organisatie betekent niet dat er geen vorm van netwerksamenwerking nodig is. Ook bij het oprichten van een eigenstandige organisatie voor het RVT is er te allen tijde een vorm van netwerksamenwerking nodig met partners. Het gaat hier om een netwerksamenwerking tussen het RVT en de omringende partijen (denk aan het lokale team, de vrouwenopvang, politie, GGZ, etc.),

Een aantal overwegingen bij het RVT als eigenstandige organisatie

De achterliggende gedachte achter het integreren van de partijen in een organisatie is het wegnemen van schotten tussen de organisaties, wat helpt bij het tegengaan van het estafettemodel. Daarnaast kan integratie van deze partijen tot meer synergie, schaalvoordelen en mogelijkheden om expertise te delen leiden. Bovendien biedt het mogelijkheden tot een vrije keuze voor een optimale regio-indeling en ook voor een centrale- dan wel decentrale uitvoering. Het nadeel is dat het gepaard gaat met hoge transitiekosten en –

inspanningen (bijv. daar waar het gaat om overgang van personeel) en in mindere mate de ingroeiperiode faciliteert. Deze overwegingen zijn nader uitgewerkt op de verschillende aspecten van het afwegingskader.

Het RVT als netwerksamenwerking met behoud van huidige organisaties

Bij de netwerksamenwerking blijven alle medewerkers van Veilig Thuis, de GI's en de RvdK werkzaam bij deze organisaties. De partijen (en ook de omringende partners zoals de vrouwenopvang, GGZ, politie, etc.) werken vanuit deze organisaties intensief met elkaar samen om effectieve bescherming voor huishoudens en gezinnen te organiseren binnen een zogeheten 'netwerksamenwerking'.

De partijen blijven gebonden aan hun wettelijke taken en bevoegdheden en leggen de benodigde onderlinge afspraken vast in een samenwerkingsovereenkomst. Deze samenwerking kent een privaatrechtelijke grondslag, namelijk een convenant. Voor deze afspraken zal ook een wettelijk kader nodig zijn dat randvoorwaarden stelt voor de samenwerking (denk aan kwaliteit, continuïteit, bekostiging van domeinoverstijgende functies, toezicht).

Hoofdvraag 3: moet het RVT een eigenstandige organisatie of een netwerksamenwerking zijn? (2/2)

Waarom de netwerksamenwerking als een mogelijke optie?

Om een grondige en volledige afweging te kunnen maken tussen alle opties, is de netwerksamenwerking als optie verder uitgewerkt. Een van de voordelen daarbij is dat de tijd en energie die gepaard gaat met het doormaken van de te maken transformatie beperkter is bij een netwerksamenwerking dan bij het oprichten van een nieuwe, eigenstandige organisatie. Tegelijkertijd zien we het risico dat de doelen van het Toekomstscenario onvoldoende behaald worden. Zo zien we in de huidige proeftuinen dat veel geïnvesteerd wordt in eenzelfde grondhouding van professionals en een andere benadering van problematiek van inwoners. Hierdoor is het in de praktijk steeds minder vaak nodig om bevoegdheden in te zetten. In deze betrokkenheid van het RVT (voordat er bevoegdheden ingezet worden), is het in de huidige netwerksamenwerkingen mogelijk om te werken vanuit één vast gezicht. In de huidige context zien we echter dat het werken vanuit één gezicht ingewikkeld wordt op het moment dat je bevoegdheden wil inzetten als het recht op bescherming prevaleert (een VT medewerker mag niet zomaar maatregelen uitvoeren). Het behouden van de eigen taken en bevoegdheden per organisatie kan er dus voor zorgen dat er alsnog een estafettemodel en/of onduidelijkheid in de verantwoordelijkheidsverdeling kan ontstaan. Om dit te mitigeren hebben we in het uitwerken van deze variant als uitgangspunt aangehouden dat de taken en bevoegdheden van de verschillende organisaties (voor in ieder geval Veilig Thuis, de GI's en eventueel een deel van de taken van de RvdK) gemandateerd worden, om zo bij te dragen aan het uitgangspunt van eenvoud en aan één gezicht voor het gezin.

Overwegingen bij deze optie

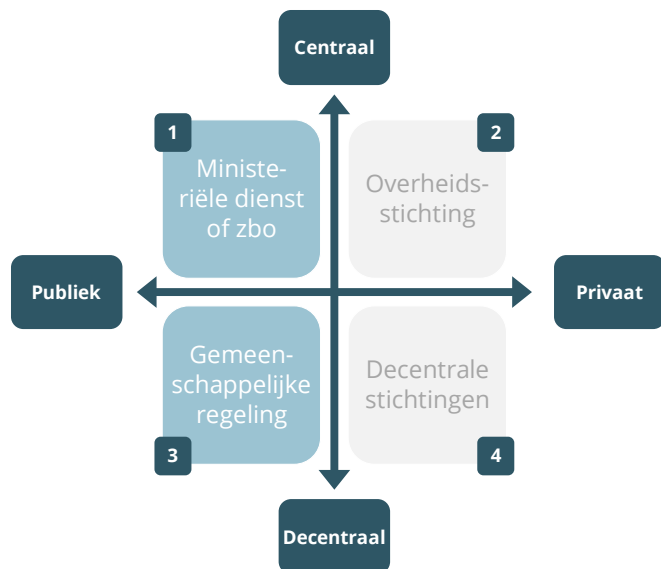
We zien bij deze variant de volgende overwegingen, die in het afwegingskader zijn meegewogen:

- Deze variant vraagt inzet op het verstevigen van de samenwerking, maar leidt tot relatief weinig transitiekosten (de proeftuinen werken immers nu ook al in een netwerksamenwerking) en het behoud van specialistische expertise.
- Er kan aangesloten worden bij een bestaande regio-indeling en bestaande (decentrale dan wel centrale) uitvoering.
- Het blijven werken in de bestaande partijen maakt het lastiger om de transformatie en gewenste cultuuromslag te realiseren.
- Het werken in een netwerk vraagt een stevige inbedding en afspraken wat betreft de klachtenregeling, gegevensuitwisseling, het werken vanuit één systeem en het mandateren van bepaalde bevoegdheden.
- Naar verwachting blijft de huidige constructie met veelal private organisatievormen voortgezet blijven worden; er moet onderzocht worden hoe voordelen van publiekrechtelijke organisaties zoveel mogelijk geborgd kunnen worden in de huidige organisaties.
- Het mandateren van bevoegdheden zodat een professional van de ene organisatie de bevoegdheden heeft van de andere organisatie, leidt ertoe dat er in de praktijk nog beperkt verschillen zijn tussen de organisaties. De vraag rest wat de meerwaarde is ten opzichte van het oprichten van één organisatie voor het RVT.

Uit deze hoofdvragen komen drie opties naar voren voor organisatievormen

Het RVT als een publieke organisatie onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid

Onderstaande figuur vat de vier verschillende hoofdopties voor organisatievormen samen die uit hoofdvragen 1 en 2 voortvloeien. De opties zijn geplot op de assen van centrale verantwoordelijkheid / decentrale verantwoordelijkheid en publieke organisatievorm / private organisatievorm. In de uitwerking van de varianten zijn enkel publiekrechtelijke organisatievormen meegenomen, omdat het RVT als een privaatrechtelijke organisatievorm op dit moment niet voor de hand lijkt te liggen. Dit lichten we toe op pagina [61](#) t/m [63](#).

Het RVT als een netwerksamenwerking

De derde mogelijke optie van een RVT is de netwerksamenwerking. Onderstaande figuren vatten de verschillende *governance* vormen voor een netwerksamenwerking samen.

Een zelfregulerend netwerk

Een leiderorganisatie netwerk

Een netwerk administratieve organisatie

Optie 1: het RVT als ministeriële dienst/agentschap/zbo

Het RVT als ministeriële dienst. Een dienstonderdeel is een organisatie die volledig onderdeel van een ministerie is en daarmee ondergeschikt is aan de minister. De RvdK is op dit moment een dienstonderdeel van JenV. Een ander voorbeeld is de Dienst Terugkeer en Vertrek. Dit zijn uitzonderingen op de regel: uitvoerende organisaties zijn niet vaak vormgegeven als dienstonderdeel, omdat onderdelen van het ministerie zich in de regel bezig houden met beleid, en de uitvoering van dat beleid is georganiseerd op afstand van het beleidsdepartement ('scheiding van beleid en uitvoering'). Vaker wordt er gekozen voor een agentschap/ zbo.

Aansturing	Het RVT is een landelijk dienstonderdeel van (waarschijnlijk) het ministerie van JenV of VWS. Dat betekent dat de dienst RVT in dat geval onder directe verantwoordelijkheid van de minister voor Rechtsbescherming of van de staatssecretaris van VWS valt. De minister legt verantwoording af aan de Tweede Kamer over de wetgeving, het beleid, de bedrijfsvoering en het functioneren van de RVT's. De dienst zal worden aangestuurd vanuit het 'driehoeksmodel', waarbij een DG van een van de ministeries waarschijnlijk opdrachtgever zal zijn, en de secretaris-generaal fungeert als 'eigenaar'. Er kan ook gekozen worden voor gedeeld opdrachtgeverschap met een ander ministerie.
Organisatiestructuur	Het RVT krijgt in deze optie hoogstwaarschijnlijk een landelijke directie en een bedrijfsvoering/staf onderdeel. Bedrijfsvoeringsaspecten zoals financiën, ICT en HR kunnen vanuit dit landelijke stafonderdeel worden gefaciliteerd voor de regionale teams. Omdat er sprake is van decentrale uitvoering, is het mogelijk om de verschillende regionale teams te clusteren onder de directe aansturing van regionale directeuren.
Reikwijdte	Beide opties op reikwijdte zijn mogelijk binnen een ministeriële dienst – mits hier passende wettelijke bevoegdheden voor worden ingeregeld. Het feit dat er sprake is van een landelijk dienstonderdeel met decentrale uitvoering, brengt de mogelijkheid met zich mee om bepaalde functionaliteiten te centraliseren, indien wenselijk. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld één centraal meldpunt of een landelijk expertise platform. Het RVT onder centrale verantwoordelijkheid (in dit geval het RVT als ministeriële dienst) vraagt wel om extra aandacht voor de uitdagingen om regionaal of lokaal gewenste extra taken uit te voeren of afspraken te maken.
Toezicht	Het is in deze optie aannemelijk dat het RVT onder toezicht van de Inspectie Justitie en Veiligheid en/of de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd valt. Dit dient wettelijk geregeld te zijn.
Financiën	Het RVT als dienstonderdeel valt (waarschijnlijk) onder de begroting van een of beide betrokken ministeries. Dat betekent dat de uitvoeringskosten voor de RVT's ten laste komen van dit ministerie/ deze ministeries. De directie FEZ ziet toe op kostendekkende financiering en doelmatige besteding van middelen door de RVT's.

Optie 1: het RVT als ministeriële dienst/agentschap/zbo

Het RVT als agentschap. Een reden om niet te kiezen voor een dienstonderdeel, is als er behoefte is aan een bepaalde mate van autonomie in bedrijfsvoering van de organisatie. Daarvoor bestaat de optie 'agentschap'. Dit verandert niets aan de hiërarchische ondergeschiktheid van de organisatie aan de minister – die is er nog steeds. Wel is er meer ruimte om, binnen die ondergeschikte relatie, meer bedrijfsmatig te werk te gaan. Daartoe werken agentschappen volgens een 'resultaatgericht sturingsmodel'. Daarnaast heeft het agentschap meer ruimte in zijn bedrijfsvoering om zo efficiënter te kunnen werken. Zo kan de organisatie een baten-lastenadministratie voeren voor zijn financiële huishouding in plaats van het voor de Rijksoverheid gangbare kas-verplichtingenstelsel, kan de organisatie investeringen doen en die over meer jaren afschrijven, en kan de organisatie bijvoorbeeld ook leningen afsluiten. Dit kan nodig zijn voor bepaalde processen, bijvoorbeeld ICT-intensieve dienstverlening. Voorbeelden van agentschappen in het JenV-domein zijn DJI, de IND en het CJIB. Onder VWS vallen o.a. het CIBG en het agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG).

Aansturing	Agentschappen werken volgens het resultaatgericht sturingsmodel'. Hierin vindt samenwerking plaats tussen de eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer, waarbij in de 'driehoek' afspraken worden gemaakt over prestaties, kwaliteit, kosten en risico's.
Organisatie-structuur	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst
Reikwijdte	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst
Toezicht	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst
Financiën	Het RVT als agentschap ontvangt bijdragen voor de door het RVT geleverde producten en diensten (bijv. een meldpunt of de crisisdienst). De opdrachtgever(s) van het RVT maakt hierover hoeveelheids-, kwaliteits- en prijsafspraken, zodat de te ontvangen bijdragen gekoppeld zijn aan prestaties. Hierbij kan worden gedacht aan tarieven voor de uitvoering van maatregelen, gekoppeld aan bepaalde kwaliteitsstandaarden.

Optie 1: het RVT als ministeriële dienst/agentschap/ zbo

Het RVT als zbo. Een zbo valt niet onder hiërarchische aansturing door de minister. Er is dus sprake van (enige) zelfstandigheid: de minister mag het zbo niet in alle gevallen opdrachten geven of aansturen. Er is daarmee sprake van een grotere afstand tot de politiek dan bij het dienstonderdeel en het agentschap. Er zijn twee centrale voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om een zbo op te richten. De eerste is dat het alleen mogelijk om een zbo op te richten als het nodig is dat het zbo een taak uitvoert die vraagt om 'onafhankelijke oordeelsvorming' op afstand van de politiek. Het tweede is dat er voor de instelling van een zbo er sprake moet zijn van een bestuursorgaan. Kort gezegd betekent dat dat het zbo moet beschikken over 'openbaar gezag'. (Klik [hier](#) voor meer toelichting hierover).

Aansturing	Waar een RVT bij een ministeriële dienst en een agentschap onder directe verantwoordelijkheid van de minister vallen, is een RVT als zbo zelfstandig. Dit zet het RVT meer op afstand van de 'politiek'. Het RVT kan alleen door middel van wet- en regelgeving gestuurd worden. Desondanks heeft de minister wel enige zeggenschap over het RVT: de minister is zodoende verantwoordelijk voor het beleid dat een RVT uitvoert en voor het toezicht daarop. Ook moet de minister verantwoording kunnen afleggen over het RVT aan de Eerste en Tweede Kamer. Wettelijk moet voor een RVT vastgelegd worden in hoeverre de minister wel of niet kan ingrijpen bij een RVT als zbo (en zo ja, hoe).
Organisatie-structuur	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst/agentschap
Reikwijdte	De reikwijdte van het RVT is afhankelijk van de mate waarin er binnen het RVT sprake is van het uitoefenen van openbaar gezag. Dit houdt in dat een RVT iets kan gebiedend of verbiedend, ofwel met een besluit een inwoner publiekrechtelijke rechten en plichten op kan leggen. In de huidige context kennen we dit bij de GI's bij het geven van schriftelijke aanwijzingen en het besluit nemen tot beëindiging van een uithuisplaatsing. Dergelijke bevoegdheden kennen we ook vanuit de wet verplichte GGZ en het huisverbod. In de toekomst vindt een verdere verkenning plaats naar het uitbreiden van de toolkit met interventie-mogelijkheden. Dit kan implicaties hebben voor het al dan niet uitoefenen van openbaar gezag. Het uitvoeren van onderzoek naar huiselijk geweld, het in stand houden van een meldpunt en het inlichten van andere professionals zijn op zichzelf geen taken die de rechtspositie van burgers veranderen (en er dus sprake is van openbaar gezag). Zonder de besluiten die een RVT kan nemen tijdens het uitvoeren van juridische maatregelen, is het niet mogelijk om het RVT als een zbo te laten functioneren. Het RVT onder centrale verantwoordelijkheid (in dit geval het RVT als zbo) vraagt wel om extra aandacht voor de uitdagingen om regionaal of lokaal gewenste extra taken uit te voeren of afspraken te maken.
Toezicht	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst/agentschap
Financiën	Hetzelfde als bij het RVT als ministeriële dienst

Optie 2: het RVT als een openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling)

Er bestaan twee hoofdredenen om een GR op te richten

1. Is er sprake van het beleggen van de daadwerkelijke uitvoering van taken binnen de organisatie van een RVT als GR?
 - Dan is een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie een logische gemeentelijke samenwerkingsvorm. Bij deze vormen van een GR is het namelijk mogelijk om personeel in dienst te nemen en zodoende de taken van een RVT uit te voeren.
2. Is er sprake van het enkel beleggen van de aansturing van het RVT (als eigenstandige organisatie) bij een GR, maar vindt de uitvoering van taken van het RVT plaats in een nader op te richten coöperatie of stichting (een privaatrechtelijke organisatie)?
 - Dan is een 'regeling zonder meer', centrumgemeente of gemeenschappelijk orgaan een logische gemeentelijke samenwerkingsvorm. Bij deze vormen werken gemeenten samen in het aansturen van de uitvoering van taken van een RVT die bij gemeenten middels decentralisatie zijn belegd.

In deze variant voert het RVT daadwerkelijk taken uit als GR (reden 1). Gemeenten delegeren taken aan het openbaar lichaam die vervolgens door de GR worden uitgevoerd. Het RVT kan daarbij zowel een bedrijfsvoeringsorganisatie als een openbaar lichaam zijn.

Het RVT als bedrijfsvoeringsorganisatie lijkt niet logisch te zijn

De bedrijfsvoeringsorganisatie is geïntroduceerd voor bedrijfsvoeringstaken en eenvoudige uitvoeringstaken waarbij de beleidsruimte gering of zelfs afwezig is¹. Beleidsneutrale taken op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering passen bij een bedrijfsvoeringsorganisatie met een ongeleed bestuur, omdat de interne *checks and balances* tussen een algemeen bestuur en dagelijks bestuur niet nodig zijn. Dergelijke taken vragen vanwege hun aard geen of weinig bestuurlijke aansturing en controle in de vorm van een samenwerkingsverband met een geleed bestuur (zoals bij een openbaar lichaam). Hoewel er bij een RVT sprake is van beperkt beleidsvrije taken, lijkt een enkelvoudig bestuur met beperkte aansturing en controle niet passend bij de aard van de taken waarbij het gaat om de bescherming van burgers in zeer kwetsbare situaties.

1: Memorie van toelichting (2013) – wijziging van de wet gemeenschappelijke regeling in een aantal andere wetten in verband met de dualisering van het gemeente- en provinciebestuur en de invoering van een bedrijfsvoeringsorganisatie met rechtspersoonlijkheid, alsmede regeling van diverse andere onderwerpen

Optie 2: het RVT als een openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling)

Het RVT als Openbaar Lichaam op grond van de Wgr. Het RVT kent zijn basis in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarbij is het aannemelijk dat gemeenten verplicht worden deel te nemen aan een GR. Bij wet wordt vervolgens verder geregeld wat de taken en bevoegdheden van het RVT zijn, waarbij de regio-indeling een belangrijk middel is om landelijk dekkend te werk te gaan.

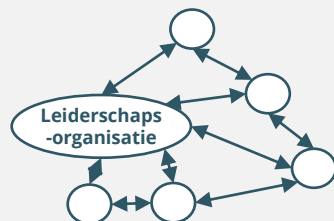
Aansturing	De aansturing van de organisatie vindt plaats vanuit een geleed bestuur, namelijk een algemeen en dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur is het hoofd van het openbaar lichaam en bestaat uit leden die door gemeenten worden aangewezen. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee andere leden. Deze leden worden door het algemeen bestuur aangewezen.
Organisatiestructuur	Het RVT krijgt in deze optie een openbaar lichaam als organisatie waarin gemeenten deelnemen (het aantal is afhankelijk van de gekozen regio-indeling) en een bedrijfsvoering/staf onderdeel. Het is mogelijk om verschillende gebiedsteams in te richten.
Reikwijdte	In principe zijn beide opties op reikwijdte mogelijk in dit model. Ook is het in het RVT als openbaar lichaam goed mogelijk om regionaal of lokaal gewenste extra taken uit te voeren en afspraken te maken over werkwijzen. Taken kunnen op twee manieren worden belegd bij de GR. Een eerste optie is om taken, bij wet, direct bij de GR te beleggen. ¹ Een tweede optie is om gemeenten wettelijke taken voor de uitvoering van het RVT toe te wijzen, waarbij zij deze taken en bevoegdheden delegeren aan een openbaar lichaam.
Toezicht	In het geval van een openbaar lichaam worden de gemeenten als autonome bestuurslaag verantwoordelijk voor het instandhouden en functioneren van het RVT. Dit betekent dat het toezicht op de (kwaliteit van de) uitvoering in principe de vorm krijgt van <i>interbestuurlijk</i> toezicht: de minister vraagt een toezichthouder om na te gaan of decentrale overheden hun taak voldoende uitvoeren, en of er geen sprake is van taakverwaarlozing.
Financiën	De financiering bij een GR vindt naar verwachting plaats op basis van gemeentelijke financiering, waarbij afspraken over de verdeling van middelen worden gemaakt middels een verdeelsleutel (waarbij ook afspraken worden gemaakt over het gezamenlijk aanvullen van tekorten en overschotten die ten gunste komen van deelnemende gemeenten). Een andere optie is om de GR direct te financieren vanuit het Rijk en niet via het Gemeentefonds. Dit heeft in de praktijk vaak niet de voorkeur, omdat het gemeenten beperkt in hun autonomie.

Optie 3 | het RVT als netwerksamenwerking

Verschillende governance vormen van een netwerk-samenwerking

Een zelfregulerend netwerk

Een leiderorganisatie netwerk

Een netwerk administratieve organisatie (NAO)

Optie 3 bestaat hoofdzakelijk uit een netwerksamenwerking tussen de GI's, Veilig Thuis, en de RvdK voor dat deel van de taken waarmee de basisoptie voor reikwijdte mogelijk gemaakt wordt.

Er is echter bij alle opties sprake van netwerksamenwerking: bij optie 1 en 2 (nieuwe entiteit in de vorm van centrale resp. decentrale publiekrechtelijke organisatie) moet er immers ook samengewerkt worden met bijvoorbeeld vrouwenopvang, politie, GGZ etc. In optie 3 staat de netwerksamenwerking centraal en vindt de uitvoering van de activiteiten van het RVT plaats vanuit de bestaande organisaties in een netwerksamenwerking, in plaats van een nieuw op te richten organisatie.

Factoren als randvoorwaarden om de governance van netwerken effectief te laten werken¹

Vertrouwen	Hoog	Laag	Gemiddeld
Aantal netwerkleden	Weinig	Gemiddeld	Gemiddeld
Doelconsensus	Hoog	Relatief laag	Relatief hoog
Behoefte aan netwerkcompetenties	Laag	Gemiddeld	Hoog

Het is aannemelijk dat er in een RVT een hoge mate van behoefte is aan netwerk-competenties voor de uitvoering van de taken van het RVT, dit maakt een NAO als governance vorm op het eerste gezicht het meest passend

*De mate en verdeling van vertrouwen is bepalend voor welke governance effectief is in het aansturen van het netwerk.

**Bij doelconsensus gaat het over dat netwerken het met elkaar eens zijn, consensus bereiken, over hetgeen wat zij als netwerk willen bereiken.

1: Kenis, P. N., & Provan, K. G. (2008). Het network-governance-perspectief. In T. Wentink (editor), Business Performance Management. Sturen op prestatie en resultaat (blz. 296-312). Boom Academic.

Optie 3: het RVT als een netwerksamenwerking

Het RVT als een zelfregulerend netwerk. Een zelfsturend netwerk als *governance* vorm voor het RVT als netwerk lijkt op het eerste gezicht niet passend bij de context van een RVT (hoge mate van coördinatie nodig en externe eisen m.b.t. rechtszekerheid): zie hiervoor de toelichting bij aansturing.

Aansturing	Op het moment dat het RVT als zelfsturend netwerk functioneert, zullen de bestaande organisaties zoals Veilig Thuis, de GI's en een deel van de RvdK met elkaar samenwerken maar geen afzonderlijke besturingseenheid kennen. De aansturing van het netwerk ligt in handen van de bovenstaande organisaties. Deze vorm van <i>governance</i> is enkel effectief is als er bij het uitvoeren van taken geen hoge mate van coördinatie nodig is en het netwerk beperkte externe eisen, afhankelijkheden en onzekerheden kent. ¹ Omdat het aannemelijk is dat bij een RVT een hoge mate van coördinatie nodig is en de eisen aan rechtszekerheid zo hoog zijn, lijkt deze vorm niet passend bij de context van een RVT.
Organisatiestructuur	De organisatiestructuren van de partijen blijven bestaan. Dit houdt in dat de besturen/ directeuren van de organisaties verantwoordelijk blijven over de aansturing van de organisaties. Ook betekent het dat alle organisaties hun eigen bedrijfsvoeringsonderdelen/ staffuncties blijven behouden binnen de organisatie.
Reikwijdte	Beide opties op reikwijdte zijn mogelijk binnen een netwerksamenwerking. Op het moment dat je binnen een RVT zoveel mogelijk met één vast gezicht wil werken voor het gezin met de passende bevoegdheden is het nodig om dit in te regelen met mandatering van bevoegdheden en het inregelen van de passende wettelijke bevoegdheden. Het gaat hier om de bevoegdheden van Veilig Thuis, de GI's en eventueel een deel van de bevoegdheden/ taken van de RvdK om de basisvariant op reikwijdte mogelijk te maken.
Toezicht	In beginsel geldt dat (ook in een netwerksamenwerking) het nalevingstoezicht op de individuele huidige partijen van toepassing blijft.
Financiën	In beginsel geldt dat de huidige partijen vanuit hun huidige financieringsstromen gefinancierd worden. Mocht blijken dat domeinoverstijgende bekostiging nodig is, kan dit eventueel vanuit het Rijk of via de VNG gefaciliteerd worden. Financiering in een netwerk zal in de praktijk ingewikkeld blijken: als de GI en VT elkaars taken gaan uitvoeren, moet niet alleen het mandaat maar ook de financiering daarvoor goed geregeld worden. Dit vraagt ofwel om het verrekenen van diensten ofwel bredere mogelijkheden om andere taken uit te voeren dan waarvoor de huidige financiering bedoeld is (waar in de context van tekorten beperkte mogelijkheden voor zijn).

1: Kenis, P. N., & Provan, K. G. (2008). Het network-governance-perspectief. In T. Wentink (editor), Business Performance Management. Sturen op prestatie en resultaat (blz. 296-312). Boom Academic.

Optie 3: het RVT als een netwerksamenwerking

Het RVT als een netwerksamenwerking met een leiderschapsorganisatie. Het landelijk vaststellen dat het RVT als netwerk met een leiderschapsorganisatie werkt lijkt niet wenselijk te zijn, zie hiervoor toelichting bij aansturing.

Aansturing	Op het moment dat het RVT als leiderschapsorganisatie netwerk functioneert, zullen de bestaande organisaties zoals Veilig Thuis, de GI's en een deel van de RvdK met elkaar samenwerken. Het verschil met een zelfsturend netwerk is dat één van bovenstaande partijen alle activiteiten en belangrijke besluiten binnen een RVT coördineert. Dit is een gebruikelijke vorm in verticale relaties tussen afnemers en aanbieders of tussen subsidiërende en ontvangende organisaties. Het gewicht van een aanbieder of subsidiërende instantie biedt gewoonlijk voldoende basis voor de legitimiteit als 'organisatieleider' naar de netwerkleden ¹ . Dit is enkel het geval bij een decentrale verantwoordelijkheid, waarbij één gemeente (als subsidiërende partij) een coördinerende functie aanneemt. Het landelijk vaststellen dat het RVT als netwerk met een leiderschapsorganisatie werkt lijkt niet wenselijk te zijn voor de regio's die niet met een centrumgemeenteconstructie werken, gezien de bevoorrechte positie van deze gemeente ten opzichte van andere gemeenten.
Organisatie-structuur	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.
Reikwijdte	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.
Toezicht	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.
Financiën	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.

Optie 3: het RVT als een netwerksamenwerking

Het RVT als een netwerk administratieve organisatie (NAO). Het oprichten van een RVT als NAO lijkt binnen de opties voor een netwerksamenwerking het meest passend bij de context van het RVT, zie hiervoor de toelichting bij aansturing.

Aansturing	Op het moment dat het RVT als netwerkadministratieve organisatie (NAO) functioneert, zullen de bestaande organisaties Veilig Thuis, de GI's en een deel van de RvdK met elkaar samenwerken. Het verschil met voorgaande vormen is dat er een afzonderlijke entiteit wordt opgezet met als taak om het netwerk te managen en activiteiten te coördineren. Deze taak draait exclusief om de aansturing van het netwerk, waarbij het RVT als NAO niet actief is in het primaire proces van het netwerk. Een voorbeeld hiervan in de huidige context zijn de Zorg- en Veiligheidshuizen. De bestaande partijen blijven binnen hun eigen wettelijke taken actief in het primaire proces, maar het verschil ten opzichte van de andere vormen (en ten opzichte van de huidige situatie) is dat ze worden aangestuurd vanuit het RVT. Het RVT als NAO kan een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm aannemen, maar kan ook bestaan uit een individu dat als netwerkfacilitator fungeert. Een NAO blijkt de meest effectieve organisatievorm als er externe eisen aan het netwerk gesteld worden of als bij de uitvoering van taken een hoge mate van coördinatie van belang is. ¹ Omdat het aannemelijk is dat bij een RVT een hoge mate van coördinatie nodig is en de eisen aan rechtszekerheid zo hoog zijn, lijkt deze vorm op het eerste gezicht het meest passend bij de context van een RVT te zijn.
Organisatie-structuur	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk. Er zal wel een organisatie moeten worden opgericht voor de aansturing van het netwerk, waarvoor eventuele bedrijfsvoerings- en stafonderdelen nodig zullen zijn.
Reikwijdte	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.
Toezicht	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.
Financiën	Hetzelfde als bij het RVT als zelfsturend netwerk.

Samenvattend: het onderdeel organisatievormen kent drie opties die we meenemen in de mogelijke varianten

Het RVT als publieke organisatie onder centrale verantwoordelijkheid*

Het RVT is in deze optie een ministeriële dienst, agentschap of ZBO, waarbij de uitvoering plaatsvindt door verschillende regionale teams verspreid over het land. De taken van Veilig Thuis, de GI's en een deel van de taken van de RvdK gaan over in deze organisatie.

Het RVT als publieke organisatie onder decentrale verantwoordelijkheid*

In deze optie komen er verschillende RVT-organisaties als openbare lichamen in het land, waarbij het aantal organisaties afhankelijk is van de gekozen regio-indeling. De taken van Veilig Thuis, de GI's en een deel van de taken van de RvdK gaan over in deze organisaties.

Het RVT als netwerksamenwerking*

De huidige organisaties werken in deze optie met elkaar samen voor de taken van het RVT in een netwerksamenwerking waarvoor als grondlegger een convenant wordt opgesteld.

5. De regio-indeling voor een RVT

Welke invloed heeft de regio-indeling van het RVT op huishoudens/gezinnen waar het in het TS om draait?

De keuze voor een regio-indeling heeft effect op hoe dichtbij en laagdrempelig het huishouden/gezin het RVT ervaart. Zo moet de ondersteuning die huishoudens en gezinnen krijgen allereerst worden aangesloten op lokale structuren en partners in de wijk en regio. Praktisch betekent dit dat gezinnen/huishoudens door de regio-indeling ondersteuning krijgen die zo goed mogelijk op hun eigen leefwereld is afgestemd: de ondersteuning is dichtbij georganiseerd en in nauwe samenwerking met lokale samenwerkingspartners. Het duo-schap van het RVT met lokale team moet goed georganiseerd zijn, zodat huishoudens/gezin een soepele samenwerking ervaart.

Daarnaast is het voor huishoudens en gezinnen belangrijk dat er goed wordt nagedacht over de borging van kwaliteit, uniformiteit, sturing en overzicht. Het zou voor huishoudens en gezinnen niet uit zou moeten maken waar in Nederland zij zich bevinden in de manier waarop zij geholpen worden. Het aantal regio's waarvoor men kiest kan hier invloed op hebben. Daarnaast heeft een te groot aantal regio's als risico dat het lastiger wordt om specialistische expertise te borgen, terwijl dat ook belangrijk is om het huishouden/gezin goed en snel verder kan helpen.

In het Athena-onderzoek over de maatschappelijke effecten van het Toekomstscenario komt naar voren dat het stelsel overzichtelijk en te begrijpen zou moeten zijn. Een passende regio-indeling draagt hieraan bij. Bovendien dient de regio-indeling bij te dragen aan dat professionals binnen het stelsel rechtvaardig en navolgbaar handelen. Dit zorgt ervoor dat huishoudens en gezinnen het gevoel hebben deel te zijn van een veilig en reflectief stelsel.

Er spelen een aantal afwegingen mee in het maken van een passende keuze voor de regio-indeling

Naast het opstellen van de logische opties voor de reikwijdte en organisatievorm, is het ook onderdeel van deze opdracht om de mogelijkheden in kaart te brengen voor een passende regio-indeling. Deze eerste uitwerking gaat over de geografische indeling van de 'buitengrenzen' van de RVT-organisaties of netwerken. De aansturing van de regio's (afhankelijk van de organisatievorm) en de organisatie van de regio zelf (waarin gewerkt kan worden in gebiedsteams) is een cruciaal uitwerkingsvraagstuk voor het vervolg.

In dit hoofdstuk verkennen we de mogelijkheden en de afwegingen die hierbij meespelen. Wij gaan ervan uit dat ongeacht de keuze voor de organisatievorm of reikwijdte, het RVT zich in de uitvoering op een regionaal niveau zal gaan organiseren (dus dat er nooit één landelijk RVT zal zijn zonder een uitsplitsing in regio's). Desalniettemin speelt de keuze voor een organisatievorm wel mee in de mate van passendheid en mogelijkheden van bepaalde regio-indelingen.

Op de volgende pagina's lichten wij toe hoe wij tot een selectie van mogelijke regio-indelingen zijn gekomen. Wij starten op de volgende pagina's met een korte opsomming van deze brede lijst met mogelijke regio-indelingen, gevolgd door een eerste ordening op basis van de uitgangspunten van het Toekomstscenario. Op basis van deze eerste ordening blijft een deel van de regio-indelingen over, waarvan we de samenhang met de organisatievorm en de reikwijdte van het RVT uitwerken. De onderstaande onderdelen hebben we op basis van het afwegingskader (hoofdstuk 6) verder uitgewerkt.

1	Aansluiting op lokale structuren en lokale toegankelijkheid	5	Aansluiting op maatschappelijke partners
2	Flexibiliteit & ontwikkeling en behoud van expertise	6	Aansluiting op zorg- en veiligheidspartners
3	Kwaliteitsborging en uniformiteit	7	Aansluiting op (jeugd)strafrecht
4	Integraliteit van sturing	8	Kosten

Proces om te komen tot de mogelijke indelingen

We begonnen met het breed ophalen van mogelijke regio-indelingen voor een RVT

Het blijkt om een aantal redenen wenselijk om waar mogelijk aan te sluiten op reeds bestaande regio-indelingen, in plaats van het oprichten van een nieuwe regio-indeling. Redenen hiervoor zijn de breed gedeelde wens van betrokkenen om het aantal regio-indelingen in Nederland te beperken, het creëren van herkenbaarheid en eenduidigheid in de regio-indeling voor het RVT, en de wens om zo goed als mogelijk aan te sluiten op bestaande structuren in de context van het RVT.

In Nederland bestaat er op dit moment een groot aantal regio-indelingen dat gehanteerd wordt voor een breed scala aan onderwerpen. Bij het aansluiten op reeds bestaande regio-indelingen is het wenselijk en logisch om aan te sluiten op de regio-indelingen waar al verantwoordelijkheden specifiek op het gebied van zorg en veiligheid belegd zijn, of waar relevante partners van een RVT op werken. Deze regio-indelingen zijn breed opgehaald als mogelijk passende indeling voor het RVT en gecategoriseerd op grootte, zie hiernaast.

Groot aantal regio's

- Gemeenten (342)
- Jeugdzorgregio's (42)
- Zorg- en veiligheidshuizen-regio's (31)
- Centrumgemeenten vrouwenopvang/geweld in huiselijke kring (35)
- Centrumgemeenten maatschappelijke opvang/beschermd wonen (44)

Middelgroot aantal regio's

- Veiligheidsregio's (25)
- GGD-regio's (25)
- Veilig Thuis-regio's (26)
- RvdK locaties (18)

Klein aantal regio's

- Provincies (12)
- Arrondissementen (10)
- GI-regio's (13)
- ROAZ-regio's (10)

Bron voor aantallen regio's: <https://www.regioatlas.nl/regioindelingen>

* Op dit moment speelt in de jeugdzorgregio's (vanuit de Hervormingsagenda) de ontwikkeling van het "robuust" maken van de regio's. Mochten regio's niet slagen in het voldoende robuust worden, dan kan de staatssecretaris van VWS besluiten de regio-indeling aan te passen.

Vervolgens maakten we een eerste ordening op basis van aansluiting op Toekomstscenario [1/2]

Een aantal regio-indelingen bleek vrij snel gedurende het proces niet wenselijk te zijn om mee te nemen in de keuze voor een regio-indeling voor het RVT. Deze lichten wij hieronder kort toe.

ROAZ-regio's

De ROAZ-regio's zijn gericht op acute zorg en sluit aan op ziekenhuizen, regionale ambulancevoorzieningen, huisartsen, huisartsenposten, verloskundigen, GGD en GGZ. Een focus op niet-acuut, waarvoor het RVT ook aan de lat staat, en de aansluiting op de straf-partners ontbreekt hierin. Er zijn andere regio-indelingen met een vergelijkbaar aantal regio's die passender worden geacht.

Provincies

Provincies hebben bepaalde bevoegdheden en taken waaronder ruimtelijke ordening, regionale mobiliteit, cultuur en regionale economie. Ook hebben provincies een toezichthoudende rol op waterschappen en gemeenten. Op thema's als zorg en veiligheid hebben provincies nagenoeg geen rol. Redenerend vanuit de gewenste context van het RVT in de toekomst is de provincie-indeling niet passend.

Gemeenten

Het organiseren van het RVT op gemeentelijke schaal impliceert dat er 342 RVT-regio's komen. Dit lijkt niet wenselijk te zijn door de beperkte mogelijkheden om voldoende capaciteit te organiseren in een RVT (beperkte schaalvoordelen), het borgen van specialistische kennis, risico's met betrekking tot uniformiteit en de aard en ernst van de problematiek bij de doelgroep van een RVT wat op gemeentelijk niveau de prevalentie van de inzet beperkt maakt.

RvdK-locaties

De RvdK-locaties zijn geen officiële regio-indeling maar de manier waarop de RvdK als landelijke organisatie in de gebieden is georganiseerd. Deze zijn aangesloten op de arrondissementen, maar vanuit het werk van de RvdK iets aangepast. Betrokken partijen hebben aangegeven dat het niet-zijn van een officiële regio-indeling betekent dat het niet logisch is om deze indeling mee te nemen als optie voor het RVT.

Vervolgens maakten we een eerste ordening op basis van aansluiting op Toekomstscenario [2/2]

Een aantal regio-indelingen bleek vrij snel gedurende het proces niet wenselijk te zijn om mee te nemen in de keuze voor een regio-indeling voor het RVT. Deze lichten wij hieronder kort toe.

Centrumgemeenten maatschappelijke opvang / beschermd wonen & centrumgemeenten vrouwenopvang/ geweld in huiselijke kring

Voor de taken maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn er 44 centrumgemeenten. Voor de vrouwenopvang en geweld in huiselijke kring zijn er 35 centrumgemeenten. Elk regio bestaat uit één centrumgemeente en meerdere regiogemeenten. Deze regio-indeling lijkt op het eerste gezicht niet logisch bij de drie organisatievormen van het RVT. Met betrekking tot de publieke, centrale organisatievorm blijkt 35 of 44 regio's zeer onoverzichtelijk in de centrale aansturing te zijn. Hoewel deze onoverzichtelijkheid in enige mate kan worden tegengegaan door in de aansturing te werken met regionale directeuren, die verantwoordelijk zijn voor een cluster van regio's, lijkt een kleiner aantal regio's logischer bij deze organisatievorm. Bij een decentrale, publieke organisatievorm geldt dat het logisch lijkt om aan te sluiten bij reeds bestaande openbare lichamen. Deze regio-indeling werkt echter met centrumgemeenten en niet met openbare lichamen als GR, waardoor er bij deze indelingen 44 of 35 nieuwe openbare lichamen zouden moeten worden opgericht. Vanwege de onwenselijkheid daarvan, nemen we de twee andere opties mee waarvan het aantal regio's vrij goed overeen komt met het aantal

centrumgemeenten (dit wordt later in dit hoofdstuk toegelicht). Mocht de voorkeur echter uitgaan naar het werken met een groot aantal regio's, kan er overwogen worden of er in bepaalde situaties beter aangesloten kan worden op deze indeling (ten opzichte van de jeugdzorgregio's als 'groot aantal regio's'). Voor de behapbaarheid van de inventarisatie gaan we dus niet uit van deze regio-indeling, maar enkel van de jeugdzorgregio's. Het is in het geval van een netwerksamenwerking logisch om te kiezen voor een van de regio-indelingen van de GI's of Veilig Thuis en niet een andere indeling.

Zorg- en veiligheidshuizen (ZVH)-regio's

ZVH-en zijn samenwerkingsverbanden, waarin justitie, zorg en bestuur samenwerken bij de aanpak van complexe problematiek rond overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De partners die in de ZVH-en participeren, verschillen per regio. Ook zijn er verschillen in de organisatievorm per regio. De ZVH-en 'overlappen' voor een heel groot deel met de veiligheidsregio's/VT-regio's; ze zijn niet volledig 'congruent' omdat binnen sommige veiligheidsregio's meerdere ZVH bestaan. In het onderzoek is naar voren gekomen dat in het toewerken naar een kleiner aantal passende regio's andere regio-indelingen (veiligheidsregio's) met een vergelijkbaar aantal regio's die passender worden geacht, met betere aansluiting op de context van een RVT. Daartegenover nemen we ook nog de jeugdzorgregio's mee.

Op basis van de eerste ordening ontstaan er een aantal logische opties

Na de eerste ordening ontstaat een vijftal mogelijke opties die op het eerste gezicht logisch lijken te zijn bij de organisatie van het RVT. Dit zijn:

Groot aantal regio's

1. Jeugdzorgregio's (42*)

Middelgroot aantal regio's

3. Veiligheidsregio's / GGD-regio's (25)
4. Veilig Thuis-regio's (26)

Klein aantal regio's

4. Arrondissementen (10)
5. GI-regio's (13)

In het opstellen van de varianten is gekeken naar de meest logische koppeling tussen organisatievormen, reikwijdte en regio-indeling. Deze is essentieel om te komen tot logisch samenhangende varianten voor het RVT. Op de volgende pagina's gaan wij in op deze samenhang. We merken daarbij op dat de koppeling tussen regio-indeling en organisatievorm het meest onderscheidend is. Bij het maken van de uiteindelijke keuze voor regio-indeling is de notie in het blauwe blok hiernaast relevant.

De buitengrenzen van de regio-indeling vs. de gebiedsinrichting in een RVT

Bij het komen tot een passende regio-indeling ligt de focus op de *buitengrenzen* van de verschillende regio-indelingen. Hiermee bedoelen we dat de regio-indeling het aantal RVT's wat verantwoordelijk is voor de organisatie en het handelen van het RVT in de praktijk betreft. De organisatie *binnen* een RVT (waardoor het RVT bijvoorbeeld in verschillende subgebieden of specialistische sub-teams kan werken) is cruciaal om de aansluiting op de verschillende partijen te borgen*. Dit is echter nog geen onderdeel van ons onderzoek.

Bij de definitieve keuze voor het aantal teams binnen een RVT moet met name een balans worden gezocht tussen het voldoende borgen van een aansluiting op de strafpartners (die vaak een klein aantal regio's kennen) en het borgen van een aansluiting op de lokale teams en maatschappelijke partners (die vaak een groot aantal regio's kennen). Ondanks dat het werken in teams binnen het RVT in grote mate de aansluiting op deze belangrijke partners voor een RVT bepaalt, gaan we in het volgende hoofdstuk (scoring op basis van het afwegingskader) wel in op de grootste afwegingen m.b.t. regio-indeling.

* De inrichting van de subgebieden zal ook belangrijk zijn voor de ervaring vanuit huishoudens en gezinnen. Denk hierbij aan aspecten zoals laagdrempeligheid, reistijd en bereikbaarheid. Aangezien het de verwachting is dat er hoe dan ook gewerkt zal worden met subgebieden (in welke regio-indeling dan ook), is het lastig om de regio-indeling op basis hiervan te scoren. Om deze reden zijn deze aspecten nog niet meegenomen in de uitwerking en scoring van deze regio-indeling.

Koppeling 'Het RVT als publieke organisatie onder centrale verantwoordelijkheid' en regio-indeling

De eerste mogelijke organisatievorm is de publieke centrale organisatievorm (ZBO, agentschap, ministeriële dienst). De mogelijke regio-indelingen passen hier als volgt bij:

- **Jeugdzorgregio's:** het lijkt op het eerste gezicht niet logisch om bij deze organisatievorm te werken met 42 regio's, dit is namelijk zeer onoverzichtelijk bij een centrale aansturing. Hoewel deze onoverzichtelijkheid in enige mate kan worden tegengegaan door in de aansturing te werken met regionale directeuren, die verantwoordelijk zijn voor een cluster van regio's, blijkt een kleiner aantal regio's logischer bij deze organisatievorm.
- **Veiligheidsregio's/GGD-regio's:** het aantal regio's is relatief overzichtelijk onder centrale aansturing (evt. met aansturing van regionale directeuren). Er is geen reden om deze niet mee te nemen in de regio-indeling voor deze organisatievorm.
- **VT-regio's:** deze regio-indeling lijkt sterk op de veiligheidsregio's/GGD-regio's. Deze heeft echter minder de voorkeur bij een landelijke organisatie, omdat deze regio-indeling nu enkel bestaat omdat VT op deze manier is georganiseerd. Wanneer VT opgaat in een nieuwe organisatie, vervalt deze regio-indeling in principe. Het is vanwege eenvoud, in het geval van een nieuwe organisatie, dan ook logischer om aan te sluiten bij de GGD- of

veiligheidsregio's.

- **Arrondissementen:** het klein aantal regio's is zeer overzichtelijk onder een centrale aansturing. Dit maakt het een logische regio-indeling bij deze organisatievorm.
- **GI-regio's:** deze regio-indeling is niet meegenomen als variant bij deze organisatievorm omdat het aantal regio's vergelijkbaar is met die van de arrondissementen, wat al is meegenomen bij deze variant. Bovendien geldt hier hetzelfde als bij VT. De GI-regio's hebben bij een nieuwe organisatie minder de voorkeur, omdat deze regio-indeling nu enkel bestaat omdat de GI's op deze manier zijn georganiseerd. Wanneer de GI's opgaan in een nieuwe organisatie, vervalt deze regio-indeling in principe.

Samenvattend lijken bij deze organisatievorm de mogelijke regio-indelingen **veiligheidsregio's/GGD-regio's** of **arrondissementen** het best te passen.

Koppeling 'Het RVT als publieke organisatie onder decentrale verantwoordelijkheid' en regio-indeling

De tweede mogelijke organisatievorm is de publieke decentrale organisatievorm (het openbaar lichaam). Het is in het kader van eenvoud, lage transitiekosten, en integrale sturing en financiering logisch om in het geval van RVT als openbaar lichaam aan te sluiten bij al bestaande openbare lichamen. De mogelijke regio-indelingen passen hier daarom als volgt bij:

- **Jeugdzorgregio's:** in de hervormingsagenda Jeugd is afgesproken dat gemeenten een bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam oprichten of een centrumgemeente aanwijzen die wordt belast met de regionale inkoop van jeugdhulp. Dit maakt het redelijk eenvoudig voor het RVT (als openbaar lichaam) om aan te sluiten bij de al bestaande openbare lichamen voor de jeugdzorg. Dit is niet mogelijk bij de jeugdzorgregio's die een bedrijfsvoeringsorganisatie of centrumgemeente zijn.
- **Veiligheidsregio's/GGD-regio's:** het gros van de veiligheids- en GGD regio's zijn al een openbaar lichaam. Dit maakt het gemakkelijk om waar gewenst aan te sluiten bij deze reeds bestaande openbare lichamen.
- **VT-regio's:** deze regio-indeling hoeft niet in stand te worden gehouden als de taken van VT opgaan in het RVT. In het kader van eenvoud zou het dus niet logisch zijn om deze regio-indeling te kiezen, als er ook gekozen kan worden voor de veiligheidsregio's of de GGD-regio's.

- **Arrondissementen:** De arrondissementen werken niet als gemeenschappelijke regeling, waardoor er bij deze variant nieuwe openbare lichamen in 10 regio's moeten worden opgericht. Daarnaast betekent het klein aantal regio's ook dat een groot aantal gemeenten (gemiddeld meer dan 30 gemeenten) met elkaar moeten samenwerken in een openbaar lichaam. Dit kent grote beperkingen in het gemeenschappelijk aansturen van een RVT.
- **GI-regio's:** De GI-regio's werken niet als gemeenschappelijke regeling, waardoor er bij deze variant nieuwe openbare lichamen in 13 regio's moeten worden opgericht. Bovendien hoeft deze regio-indeling niet in stand te worden gehouden als de taken van de GI's opgaan in het RVT. Daarnaast betekent het klein aantal regio's ook dat een groot aantal gemeenten (gemiddeld meer dan 24 gemeenten) met elkaar moeten samenwerken in een openbaar lichaam. Dit kent grote beperkingen in het gemeenschappelijk aansturen van een RVT.

Samenvattend lijken bij deze organisatievorm de mogelijke regio-indelingen **veiligheidsregio's/GGD-regio's** of **jeugdzorgregio's** het best te passen.

Koppeling 'Het RVT als netwerksamenwerking' en regio-indeling

De derde en daarmee laatste mogelijke organisatievorm is de netwerksamenwerking. De mogelijke regio-indelingen passen hier als volgt bij:

- **Jeugdzorgregio's:** het is in het geval van een netwerksamenwerking niet logisch om deze regio-indeling te kiezen. Dit komt omdat geen van de partijen van Veilig Thuis, GI's en RvdK op deze schaal werkt.
- **Veiligheidsregio's/GGD-regio's:** het is in het geval van een netwerksamenwerking niet logisch om deze regio-indeling te kiezen. Het is voor de GI's, Veilig Thuis organisaties en RvdK logischer om in het geval van een netwerksamenwerking te kiezen voor een van de regio-indelingen van deze partijen.
- **VT-regio's:** het is in het geval van een netwerksamenwerking wel logisch om deze regio-indeling te kiezen voor het opstellen van de convenanten. Dit komt omdat de Veilig Thuis organisaties al op deze schaal werken. Voor de GI's en de RvdK betekent deze regio-indeling echter wel dat de GI's (13) en de locaties van de RvdK (18) in meerdere regio's een (nieuwe) samenwerkingsovereenkomst moeten aangaan.
- **Arrondissementen:** het is in het geval van een netwerksamenwerking niet logisch om deze regio-indeling te kiezen. Dit komt omdat geen van de partijen van Veilig Thuis, GI's en RvdK op deze schaal werkt.

- **GI-regio's:** het is in het geval van een netwerksamenwerking logisch om deze regio-indeling te kiezen. Dit komt omdat de GI organisaties al op deze schaal werken. Voor de Veilig Thuis organisaties kent dit wel beperkingen. Dit betekent namelijk dat meerdere Veilig-Thuis organisaties onder dezelfde samenwerkingsovereenkomst zullen vallen. Het is de vraag of dit wenselijk is in het kader van eenvoud.

Samenvattend lijken bij deze organisatievorm de mogelijke regio-indelingen voor het sluiten van een convenant de **VT-regio's** of **GI-regio's** het best te passen.

Koppeling opties op reikwijdte en regio-indeling

In principe zien we dat beide opties op het onderdeel reikwijdte van het RVT gecombineerd zouden kunnen worden met de vijf regio-indelingen. Echter dient een aantal aandachtspunten te worden vermeld.

Jeugdzorgregio's

Deze regio-indeling is minder geschikt voor de basisoptie voor reikwijdte, omdat de uitvoering van de JR in deze variant in het RVT zit. De JR is een specialistische expertise, wat lastiger is te borgen bij 42 jeugdzorgregio's. Een nadeel van deze regio-indeling voor de basisoptie is daarnaast dat de focus van deze regio's op de doelgroep jeugd ligt in plaats van de doelgroep 0-100. Vergeleken met de basisoptie zijn de jeugdzorgregio's geschikter als JR als expertise buiten het RVT uitgevoerd wordt. Deze regio-indeling kent wel aandachtspunten voor het borgen van overige specialistische expertises, waar wij in hoofdstuk 6 verder op in gaan.

Veiligheidsregio's/GGD-regio's

Deze regio-indeling lijkt mogelijk en logisch te zijn bij zowel de basisoptie als de variatie (JR buiten RVT) voor reikwijdte. De omvang van regio's lijkt namelijk groot genoeg te zijn om bepaalde specialistische expertises (zoals bijvoorbeeld) JR te borgen. Het sluit bovendien ook aan bij de ontwikkeling van het integreren van de crisisdiensten die op dit moment speelt, waarbij de verwachting op dit moment is dat het logisch zou zijn om op het niveau van een van deze regio-indelingen te organiseren.

VT-regio's

Deze regio-indeling lijkt mogelijk en logisch te zijn bij zowel de basisoptie als de variatie (JR buiten RVT) voor reikwijdte. De omvang van regio's lijkt namelijk groot genoeg te zijn om bepaalde specialistische expertises (zoals bijvoorbeeld) JR te borgen.

Arrondissementen

Deze regio-indeling is geschikt voor de basisoptie, omdat de uitvoering van de JR in deze variant in het RVT zit. De JR is een specialistische expertise, wat goed te borgen is in een klein aantal regio's. De arrondissementen sluiten daarbij goed aan bij de (jeugd)strafrechtketen. Vergeleken met de basisoptie is er minder noodzaak bij deze variant om te werken in een klein aantal regio's, omdat de JR als specialistische expertise buiten het RVT is belegd.

GI-regio's

Deze regio-indeling is geschikt voor de basisoptie, omdat de uitvoering van de JR in deze optie in het RVT zit. De JR is een specialistische expertise, wat goed te borgen is in een klein aantal regio's. Vergeleken met de basisoptie is er minder noodzaak bij de variatie om te werken in een klein aantal regio's, omdat de JR hierin als specialistische expertise buiten het RVT is belegd.

Samenvattend: het onderdeel regio-indeling* kent zes verschillende opties, afhankelijk van de organisatievorm

* Merk op dat we hier dus de opties op reikwijdte niet nogmaals meenemen. De aandachtspunten hierbij zijn toegelicht op de voorgaande pagina.

** Het aantal locaties is met name bepalend voor de aansturing. De organisatie binnen deze locaties (waardoor het RVT bijvoorbeeld in verschillende gebiedsteams kan werken, vergelijkbaar met de werkwijze van de RvdK) is cruciaal om de aansluiting op de verschillende partijen te borgen.

***Op dit moment speelt in de jeugdzorgregio's (vanuit de Hervormingsagenda) de ontwikkeling van het "robuust" maken van de regio's. Mochten regio's niet slagen in het voldoende robuust worden, dan kan de staatssecretaris van VWS besluiten de regio-indeling aan te passen.

6. Uitwerking varianten op basis van het afwegingskader

Uitwerken varianten aan de hand van aspecten afwegingskader

In hoofdstuk 3, 4 en 5 zijn de afwegingen bij de reikwijdte van het RVT, de organisatievorm voor het RVT en de (samenhangende) regio-indelingen uitgewerkt. Deze hebben we samengevoegd tot vijf mogelijke varianten, met een optionele variatie op reikwijdte (namelijk JR wel in het RVT of niet). Een vervolgonderdeel van dit onderzoek was het uitwerken en 'scoren' van de vijf mogelijke varianten aan de hand van de aspecten uit het afwegingskader. Dit hebben we gedaan op basis van alle input die in het onderzoek naar voren is gekomen en de feedback die op het conceptrapport is gegeven. In dit hoofdstuk is deze uitwerking en scoring opgenomen per aspect.

Omdat de afwegingen per aspect kunnen afhangen van het specifieke onderdeel (reikwijdte, organisatievorm of regio-indeling), geven we deze apart van elkaar weer. Wanneer de drie onderdelen sterk met elkaar samenhangen, beschrijven we dit uiteraard wel. Bij reikwijdte beschrijven we de effecten van het kiezen voor de optie om JR buiten het RVT te organiseren.

Voor een aantal aspecten geldt dat sommige onderdelen hier geen invloed op hebben. Als voorbeeld: de keuze om JR wel of niet in het RVT op te nemen heeft geen invloed op de vraag in welke mate de varianten van elkaar verschillen op gebied van het organiseren van manieren om toezicht te houden op het RVT. Dit aspect is met name relevant op het onderdeel organisatievorm. Het overzicht hiervan is weergegeven op [pagina 92](#).

Belangrijke noties

1. In dit onderzoek is **de inrichting van het RVT als organisatie** uitgewerkt. In de toekomst zal er, op basis van een voorkeursinrichting, verder verdiept moeten worden hoé het RVT vervolgens gaat werken. De precieze werkwijze, manier van organiseren binnen het RVT en de benodigde grondhouding van de RVT-medewerker kunnen wij dus nog niet meenemen in de scoring op het afwegingskader. In de hierna volgende uitwerking is er dus uitgegaan van de effecten als gevolg van de uitwerking op reikwijdte en organisatievormen zoals opgenomen in de eerdere hoofdstukken. We doen hierbij zo min mogelijk aannames over de precieze vormgeving binnen het RVT. Dit zorgt ervoor dat we niet alle aspecten nu al volledig kunnen uitwerken.
2. We 'scoren' de opties door aan te geven of een variant **in hoge mate, in redelijke mate of in lage mate** voldoet aan het aspect **in vergelijking met de andere varianten**.

Klik hier voor de visualisatie van het proces om te komen toe en voorkeursvariant

De vijf varianten* voor een RVT

Reikwijdte: basisoptie, incl. variatie JR buiten RVT

Organisatievorm: publieke organisatie onder centrale verantwoordelijkheid

Organisatievorm: publieke organisatie onder decentrale verantwoordelijkheid

Organisatievorm: netwerksamenwerking

Regio-indeling: 10 arrondissementen

Regio-indeling: 25 veiligheids- of GGD regio's

Regio-indeling: 42 jeugdzorgregio's

Regio-indeling: 25 veiligheids- of GGD regio's

Regio-indeling: convenant in 13 GI regio's of in 26 Veilig Thuis regio's

Onderstaand overzicht laat zien welke aspecten relevant zijn voor welke onderdelen van de varianten*

		Reikwijdte	Organisatie	Regio-indeling			Reikwijdte	Organisatie	Regio-indeling
Bevorderen effectieve gezinsbescherming	• Gezinsgericht werken	✗	✗		Uitvoerbaarheid	• Ingroeiperiode	✗	✗	
	• Rechtsbeschermend & transparant	✗	✗			• Transitie-inspanningen	✗	✗	
	• Eenvoud	✗	✗			• Transitiekosten	✗	✗	
	• Lerend	✗	✗			• Informatiepositie	✗	✗	
Lokale praktijk is leidend	• Samenwerking met lokale (wijk) teams	✗	✗	✗	Bestuurbaarheid	• Helderheid rollen/verantwoordelijkheden		✗	
	• Aansluiting bij/met maatschappelijke partners op hulp-, steun- en zorgstructuren voor kinderen/volwas	✗	✗	✗		• Integraliteit van de sturing		✗	✗
	• Samenwerking met partners in het zorg/veiligheidsdomein		✗	✗		• Toezichtsmogelijkheden		✗	
	• Samenwerking met (jeugd)strafketen	✗	✗	✗					
Toekomstbestendigheid	• Flexibiliteit	✗	✗	✗	Bekostiging	• Passende bekostiging		✗	
	• Het boeien en binden van professionals	✗	✗			• Geschatte omvang kosten organisatie	✗	✗	✗
Kwaliteit	• Ondersteuning en behoud van expertise	✗	✗	✗	Consistentie andere adviezen/kaders	• Advies commissie Doijeweert	✗	✗	
	• Kwaliteitsborging en uniformiteit		✗	✗		• Overige ontwikkelingen		✗	

Aspect: Gezinsgericht werken | reikwijdte

In hoeverre draagt de variant bij aan het uitgangspunt 'gezinsgericht werken' in het Toekomstscenario? Met name: het organiseren van een brede blik binnen het RVT, waarbij medewerkers van het RVT naar zowel kinderen als volwassenen kijken (0-100, ook volwassenen zonder kinderen), en daarnaast integraal werken en tevens efficiënt?

Basis-optie reikwijdte

- De integratie van zoveel mogelijk functionaliteiten in de basisoptie (meldfunctie, adviesfunctie, crisisfunctie, uitvoeringsfunctie, etc.) zorgt ervoor dat er een kleiner risico is op versnippering en inefficiënties in het werken in en met een huishouden/gezin.
- De integratie van de functionaliteiten in de basisoptie faciliteert het integraal werken: doordat alle omschreven functionaliteiten allemaal onder één organisatie vallen, wordt het werken vanuit een brede blik en het gezinsgericht werken in hoge mate mogelijk gemaakt.
- Met betrekking tot het organiseren van JR in het RVT: kinderen die in aanraking komen met justitie (en hun ouders) ervaren naar verwachting meer continuïteit in hulp/begeleiding, doordat de aansluiting met het voorliggend veld en andere partners in de keten vóór, tijdens en ná strafrechtelijke bemoeienis beter gemaakt kan worden. Kinderen die in aanraking komen met justitie (en hun ouders) ervaren naar verwachting ook meer samenhang in de hulp/begeleiding met aandacht voor onderliggende oorzaken binnen het gezin. De ouders ervaren meer betrokkenheid bij de aan hun kind opgelegde jeugdreclasseringsbegeleiding, doordat begeleiding meer geïntegreerd kan worden met reeds aanwezige gezinshulp.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Wanneer JR los komt te staan van het RVT kan er binnen het RVT alsnog gezinsgericht gewerkt worden. Er is in deze optie wel een goede borging van (netwerk)samenwerking en kennisoverdracht nodig als JR betrokken is. Anders dan in de basisoptie is deze niet automatisch geborgd. JR kijken vanuit hun specialisme op een andere manier naar het individu (uiteraard wel systeemgericht, maar iets minder met de focus op het 'gezin'). Ook is de continuïteit in hulp/begeleiding niet meer automatisch geborgd. Betrokken partijen zien in deze optie een risico op een te nauwe blik vanuit zowel het RVT als de JR, wat minder ten goede komt aan het integrale overzicht over het huishouden/gezin.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: het gezinsgericht werken wordt in grote mate bepaald door de manier waarop het werk binnen het RVT wordt vormgegeven. Het hanteren van een integrale, 0-100 blik wordt slechts beperkt bepaald door de opties voor reikwijdte die wij uitwerken (JR wel of niet in het RVT). In de bovenstaande uitwerking kijken wij naar de mate waarin een optie het gezinsgericht werken faciliteert en risico's verkleint. In de toekomst is dit daarom sowieso een onderwerp voor verdere verdieping vanuit de praktijk. Denk hierbij aan hoe om te gaan met verschillende gezinsleden die aandacht nodig hebben, wat te doen als ouder en kind in verschillende regio's wonen, de link met verslavingszorg, etc.

/ Aspect: Gezinsgericht werken | organisatievormen

1: publiek centraal

- Het voordeel van deze optie is dat het een overgang naar het gezinsgericht werken faciliteert. Het vormen van een eigenstandige organisatie (ten opzichte van een netwerksamenwerking) biedt namelijk de kans vanaf het startpunt een integrale focus op het hele gezin en huishoudens te hanteren (minder risico dat professionals vanuit de kaders van de 'oude' organisaties blijven denken). Doordat medewerkers in de organisatie verschillende achtergronden hebben, is het gemakkelijker om te sturen op de benodigde expertiseontwikkeling op verschillende doelgroepen.
- Een nadeel van deze optie is dat de verantwoordelijkheid voor 'gezinsgerichte voorzieningen' (zoals vrouwenopvang en de maatschappelijke ondersteuning) en bepaalde juridische maatregelen (zoals het tijdelijk huisverbod) die het gezinsgericht werken stimuleren (in plaats van enkel op jeugd), op gemeentelijk niveau zijn belegd. De verantwoordelijkheden voor een RVT aan de ene kant en de benodigde voorzieningen voor het gezinsgericht werken aan de andere kant liggen zodoende op twee bestuurslagen en worden daarmee ook bekostigd vanuit verschillende financieringsbronnen (en kan daarmee leiden tot perverse prikkels). Dit vormt een belemmering voor het in optima forma gezinsgericht te werk kunnen gaan.
- Op dit aspect zit geen verschil tussen de verschillende vormen van een publiek centrale organisatie (agentschap, ZBO, dienst).
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Het RVT als één nieuwe organisatie: zie eerste punt bij 'publiek centraal'.
- Het voordeel van deze optie is dat is dat de verantwoordelijkheid voor 'gezinsgerichte voorzieningen' met een focus over de verschillende levensdomeinen (op het gebied van welzijn, werk, inkomen, wonen) en bepaalde juridische maatregelen (zoals het tijdelijk huisverbod) die het gezinsgericht werken stimuleren, ook op gemeentelijk niveau zijn belegd. De verantwoordelijkheden en financiën voor een RVT aan de ene kant en de benodigde voorzieningen voor het gezinsgericht werken aan de andere kant liggen zodoende bij dezelfde bestuurslaag (wat het eenduidig opdrachtgeverschap bevordert). Bovendien maakt deze optie het mogelijk om aan te sluiten bij reeds bestaande openbare lichamen (afhankelijk van de regio-indeling) die een breed takenpakket hebben op de doelgroep van 0 tot 100.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- Het werken in een netwerksamenwerking vanuit de huidige organisaties biedt uitdagingen als het gaat om de omslag van de focus op de bescherming van jeugd naar de integrale focus op het hele huishouden of gezin. De huidige organisaties zoals de GI's, RvdK en Veilig Thuis werken van oudsher vanuit de jeugdbeschermingsketen waardoor op voorhand niet uit te sluiten is dat professionals vanuit de 'oude' kaders vooral op de jeugdigen in plaats van de 0-100 doelgroep (dus ook volwassenen zonder kinderen) focussen. Het intensief scholen van professionals, het samen optrekken met andere organisaties (zoals de GGZ, vrouwenopvang,, volwassenreclassering, etc.) en het gebruik van gezinsgerichte methodieken kan dit enigszins tegengaan. Tegelijkertijd is het in een netwerksamenwerking – vergeleken met een eigenstandige organisatie - lastiger om eenduidig (vanuit één organisatie) en integraal te sturen op de benodigde expertise ontwikkeling op verschillende doelgroepen.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Rechtsbeschermend en transparant | reikwijdte

In hoeverre draagt de variant bij aan het uitgangspunt 'rechtsbeschermend en transparant' in het Toekomstscenario? Met name: het borgen van rechtsgelijkheid en rechtsbescherming (en daarmee vertrouwen van huishoudens/gezinnen) door; a) navolgbare procedures en een uniform afwegingskader, b) duidelijkheid voor het gezin wat hun rechten en ieders verantwoordelijkheden zijn en c) het organiseren van toetsing en tegenspraak.

Basis-optie reikwijdte

- Doordat er (in lijn met het advies van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid en de beleidsreactie op dit advies) gewerkt wordt met een onafhankelijke toets buiten het RVT, wordt er voldaan aan de noodzaak om toetsing en tegenspraak te organiseren alvorens de rechter wordt geadviseerd over een maatregel.
- Het werken volgens heldere procedures en een uniform afwegingskader is mogelijk binnen iedere optie die is uitgewerkt voor de reikwijdte van het RVT.
- Speciale aandacht voor de toekomst verdient de inrichting van de meldfunctie voor het RVT: in de omgang met de meldingen moet helder zijn voor huishoudens/gezinnen en melders wat de rechten en verantwoordelijkheden zijn die met een melding gepaard gaan.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Wanneer JR los komt te staan van het RVT zijn er geringe verschillen ten opzichte van de basisoptie op dit onderwerp. Aandachtspunt is de manier waarop er transparant en navolgbaar gehandeld wordt wanneer er sprake is van zowel een jeugdreclasseringsmaatregel als een andere juridische maatregel. Dit kan echter naar verwachting wel ingeregeld worden.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: rechtsbescherming wordt in grote mate bepaald door de manier waarop het werk binnen het RVT wordt vormgegeven. Bovenstaande definitie (en de combinatie van rechtsbescherming en transparantie) is gebaseerd op het Toekomstscenario. Rechtsbescherming kan ook gezien worden als het geheel van mogelijkheden in een samenleving om (achteraf) op te komen tegen besluiten en handelingen van overheidsorganen; dit is een bredere definitie van het begrip. In lijn met de ontwikkelrichting hierover kan dit in de toekomst verder uitgewerkt worden.

Aspect: Rechtsbeschermend en transparant | organisatievormen

1: publiek centraal

- Het samenvoegen van de organisaties kan leiden tot meer duidelijkheid voor gezinnen/ huishoudens m.b.t. de verantwoordelijkheden vanuit de bescherming die zij ontvangen en bevordert het eenduidig sturen op het organiseren van rechtsbescherming en het werken vanuit uniforme procedures en kaders. Huishoudens en gezinnen hebben dan niet meer te maken met werkwijzen van verschillende organisaties, maar enkel met die van het RVT.
- Bij een RVT onder centrale verantwoordelijkheid kan er (ten opzichte van onder decentrale verantwoordelijkheid) strakker centraal gestuurd worden op navolgbare en eenduidige protocollen en kaders voor professionals (wat bijdraagt aan de rechtsbescherming van huishoudens en gezinnen, zie toelichting van dit aspect op de vorige pagina). De bredere mogelijkheden tot centraal sturen (vanuit een eigenaarsrelatie en niet enkel vanuit wetten en kaders) op het voorkomen van verschillen in de werkwijzen tussen verschillende RVT-teams bevordert de rechtsgelijkheid van huishoudens en gezinnen. Tegelijkertijd is het in de aansluiting van de RVT's op de lokale teams ook in deze vorm belangrijk dat er aandacht is voor het organiseren van rechtsbescherming (door de risico op verschillen in de aansluiting). *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten*

2: publiek decentraal

- Het RVT als één nieuwe organisatie: Zie 'publiek centraal'.
- In het kader van beleidsvrijheid bij het decentraal beleggen van taken zal er bij het RVT als decentrale organisatie op onderdelen ruimte moeten zijn voor gemeenten om het RVT naar eigen inzicht vorm te geven (bijv. het stellen van prioriteiten in capaciteit, verdeling van financiële middelen en de aansluiting van werkprocessen van een RVT op die van lokale teams). Die beleidsvrijheid voor gemeenten zal gepaard gaan met verschillen in de uitvoeringspraktijk. Dit raakt aan de rechtsgelijkheid, omdat er op basis van (financiële) prioritering/verdeling en werkprocessen in de openbare lichamen verschillen tussen gemeenten/ regio's kunnen ontstaan in werkwijzen m.b.t. bescherming voor huishoudens/ gezinnen vanuit het RVT. Hoewel dit tegengegaan kan worden via landelijke kaders zijn de sturingsmogelijkheden op navolgbare en uniforme procedures en kaders beperkter wanneer die vanuit wetten, kaders en financiële middelen komen, en niet vanuit een eigenaarsrelatie. Dit kan dus van invloed zijn op de rechtsbescherming van huishoudens en gezinnen (zie toelichting op dit aspect op de vorige pagina). De vraag is of het landelijk stevig inkaderen van de uitvoeringspraktijk in een decentraal stelsel wenselijk is, omdat dit de beleidsvrijheid stevig beperkt. De huidige praktijk laat zien dat dit niet ongewoon is, en dat taken met beperkte beleidsvrijheid (bijv. met betrekking tot de verplichte samenwerking voor de inkoop specialistische jeugdhulp) decentraal belegd zijn.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- In een netwerksamenwerking wordt de uitvoering van (en sturing op) de taken van het RVT als netwerk bij meerdere verschillende organisaties belegd. Dit brengt t.o.v. het oprichten van een eigenstandige organisatie iets meer risico's op verschillende behandeling met zich mee: met niet enkel mogelijke verschillen tussen gemeenten (zoals bij optie 2), maar ook nog binnen gemeenten, afhankelijk van de organisatie waar de vaste RVT-professional die een huishouden/gezin bijstaat van afkomstig is. Ook is het eenduidig sturen op het organiseren van rechtsbescherming ingewikkelder en kan het potentiële onduidelijkheid opleveren voor huishoudens/gezinnen over wat de verantwoordelijkheden van professionals zijn. De Cie. Van Dooijeweert kan zich eveneens voorstellen dat het samenvoegen van organisaties voor wat betreft de individuele beoordeling van een zaak kan leiden tot meer uniformiteit. Kinderen en ouders ervaren dan immers niet de verschillende werkwijzen van organisaties, maar die van het betreffende RVT.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Eenvoud | reikwijdte

In hoeverre draagt de variant bij aan het uitgangspunt 'eenvoud' in het Toekomstscenario? Met name: het hebben van één vaste veiligheidsprofessional betrokken bij het gezin die hulp en ondersteuning biedt, dichtbij en toegankelijk georganiseerd, het voorkomen van overdrachtsmomenten in de keten, en het mogelijk maken om veiligheidsexpertise zo lang als nodig en zo kort als mogelijk betrokken te houden?

Basis-optie reikwijdte

- Door in de basisoptie meerdere functionaliteiten te integreren, met name als het gaat om de meldfunctie als de crisisfunctie, worden zoveel als mogelijk overdrachtsmomenten tussen partijen voorkomen en is het mogelijk om makkelijk af te stemmen binnen het RVT als één organisatie.
- Insteek van de verder te ontwikkelen meldfunctie en andere vormen van toegang in het RVT is dat deze zo laagdrempelig en toegankelijk als mogelijk zijn.
- Wanneer de aard en de ernst van de problematiek zodanig is dat er sprake is van het recht op bescherming vanuit de overheid, kan het RVT zo lang als nodig en zo kort als mogelijk betrokken blijven.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Wanneer de JR buiten het RVT wordt geplaatst is er naar verwachting meer contact / overdracht nodig tussen de JR en het RVT (in de gevallen waarin er zowel gezinsproblematiek en/of beschermingsmaatregelen aan de orde zijn, en een jeugdreclasseringsmaatregel wordt ingezet).
- Het plaatsen van JR buiten het RVT heeft als gevolg dat er vanuit verschillende organisaties meerdere professionals betrokken kunnen zijn in één gezin (als zowel het RVT als JR betrokken is).
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: eenvoud wordt in grote mate bepaald door de manier waarop het werk binnen het RVT wordt vormgegeven. De aanname is wel dat overdracht in teams binnen eenzelfde organisatie en regio doorgaans makkelijker is dan overdracht naar een andere organisatie.

/ Aspect: Eenvoud | organisatievormen

1: publiek centraal

- Het RVT inrichten als één nieuwe organisatie draagt bij aan het eenvoudiger maken van het stelsel voor huishoudens en gezinnen (het wegnemen van het estafettemodel). Het biedt de mogelijkheid om de schotten tussen de organisaties weg te nemen (rekening houdend met de legitimiteit van het RVT om in te stappen) waardoor ook (onnodige) overdrachtmomenten in de keten zo veel mogelijk voorkomen kunnen worden. Dit draagt bij aan de eenvoud van het stelsel.
- De verantwoordelijkheid voor het RVT, de lokale teams en partners in het brede sociale domein ligt in deze optie bij twee verschillende bestuurslagen (Rijk en gemeente). Dit draagt in mindere mate bij aan de eenvoud in het 'samen optrekken'/'duo-schap' tussen het lokale team en het RVT, doordat er in vergelijking met de decentrale optie beperkte afstemming tussen de activiteiten en inzet van het lokale team en het RVT mogelijk zijn.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- RVT als een eigenstandige organisatie: Zie 'publiek centraal'.
- In deze optie zijn de verantwoordelijkheid en de financiën voor het RVT, de lokale teams en maatschappelijke partners in het brede sociale domein bij dezelfde bestuurslaag (gemeenten) ondergebracht. Eenduidig opdrachtgeverschap biedt mogelijkheden voor een optimale samenwerking tussen beide en de mogelijkheid om de activiteiten en de inzet van het RVT, het lokale team en de benodigde partners op elkaar af te stemmen. Dit draagt bij aan de eenvoud van het 'samen optrekken' tussen de lokale teams, het brede sociale domein en het RVT in de context van het borgen van duurzame veiligheid in huishoudens/ gezinnen. Daarnaast biedt een decentraal RVT de mogelijkheid om – afhankelijk van de gekozen regio-indeling - een RVT onder te brengen bij reeds bestaande openbare lichamen: dit draagt bij aan eenvoud van het stelsel.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- In de huidige proeftuinen zien we dat veel geïnvesteerd wordt in grondhouding van professionals en de benadering van problematiek van inwoners. Hierdoor is het in de praktijk steeds minder vaak nodig om bevoegdheden in te zetten. In deze betrokkenheid van het RVT (voordat er bevoegdheden ingezet worden), is het in de huidige netwerksamenwerkingen mogelijk om te werken vanuit één vast gezicht. In de huidige context zien we echter dat het werken vanuit één gezicht in het kader van eenvoud ingewikkeld wordt op het moment dat je bevoegdheden wil inzetten als het recht op bescherming prevaleert (een VT medewerker mag niet zomaar maatregelen uitvoeren). Het uitvoeren van de gehele breedte aan taken van een RVT (volgens de basisoptie op reikwijdte) vraagt om het onderling detacheren van professionals, een wetswijziging en/of het mandateren van bevoegdheden waardoor professionals van de verschillende organisaties bevoegdheden mogen inzetten (bijv. een VT-medewerker die maatregelen mag uitvoeren). Echter leidt dit er toe dat de praktijk nog beperkt verschillen zijn tussen de organisaties. De vraag rest wat dan nog de meerwaarde is ten opzichte van het oprichten van één organisatie voor het RVT.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Lerend | reikwijdte

In hoeverre draagt de variant bij aan het uitgangspunt 'lerend' in het Toekomstscenario? Met name of er ruimte is voor de lerende en reflectieve werkpraktijk (op alle lagen in de organisatie), innovatie en doorontwikkeling van het vak en het hebben van een verbinding tussen praktijk en onderzoek. Ook kijken we naar de monitoring van het lerend vermogen en de impact van de invulling van het RVT op het nog te vormen expertiseplatform als onderdeel van het Toekomstscenario.

Basis-optie reikwijdte

- De basisoptie is zodanig algemeen omschreven dat het nu nog lastig is om deze te scoren op het lerend vermogen. In de praktijk zal dit voornamelijk af hangen van de manier van organiseren binnen het RVT en de verdere invulling van de werkprocessen.
- De verwachting is dat het makkelijker is om te leren tussen het RVT en JR wanneer deze in één organisatie gepositioneerd zijn. Op deze manier is innovatie en doorontwikkeling van het brede vak goed mogelijk. Expertise van jeugdbescherming en jeugdreclassering blijft in één organisatie, informatie-uitwisseling is snel, risico's kunnen eerder worden herkend, expertise kan effectief en flexibel toegevoegd worden. Ook is er meer aandacht voor de 0-100 problematiek.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- De verwachting is dat het makkelijker is om te leren tussen het RVT en JR wanneer deze in één organisatie gepositioneerd zijn. Er zijn echter ook mogelijkheden om het gezamenlijk leren en innovatie in te richten als JR geen onderdeel is van het RVT.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: het organiseren van lerend vermogen binnen het RVT hangt in grote mate samen met de verdere invulling van de werkprocessen binnen de organisatie, en de ontwikkeling van het expertiseplatform (deze zou wellicht ook een kennis- en scholingsfunctie kunnen vervullen). De opties op reikwijdte hebben hier naar verwachting zeer beperkte invloed op. In deze context moet de scoring op de organisatievormen ook gezien worden. Het is belangrijk om in de grondhouding van professionals mogelijk te maken dat er kennis wordt genomen van nieuwe wetenschappelijke kennis, innovaties en internationale onderzoeken.

/ Aspect: Lerend | organisatievormen

1: publiek centraal

- Deze optie maakt het in vergelijking met de decentrale optie in meerdere mate mogelijk om centraal te sturen op het lerend vermogen van de RVT's (het is niet afhankelijk van lokale keuzes in de verdeling van middelen), de monitoring hiervan en de uitwisseling tussen de verschillende RVT-organisaties tot stand te brengen. Daarnaast maakt deze optie het in meerdere mate mogelijk om functies die vragen om specialistische kennis (in bijv. het te vormen expertisepplatform) centraal tot stand te brengen. De vraag is of dit theoretische voordeel zich in de praktijk ook zal uiten. De recente praktijk laat namelijk zien dat het lerend vermogen van Rijksorganisaties ook regelmatig nog te wensen over laat.
- Het oprichten van een eigenstandige organisatie biedt in meerdere mate (vergeleken met het RVT als netwerksamenwerking) de mogelijkheid vanuit één organisatie aan te sturen op het lerend vermogen van een RVT, wat kan helpen om uitwisseling tussen teams tot stand te brengen. Daarnaast draagt het bij aan het 'leren en reflecteren' vanuit het gedachtegoed van het Toekomstscenario (in tegenstelling tot het leren vanuit de huidige organisatieculturen).
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Deze optie maakt het (in vergelijking met een centrale verantwoordelijkheid van een RVT) in mindere mate mogelijk om centraal aan te sturen op het lerend vermogen van de RVT's, de monitoring en het tot stand brengen van uitwisseling tussen de verschillende RVT-organisaties en teams. Het risico bij deze optie is dat het lerend vermogen van een RVT afhankelijk is van lokale keuzes in de verdeling van/ schaarste van middelen. Daarnaast maakt deze optie het in mindere mate (in vergelijking met een centrale verantwoordelijkheid van een RVT) mogelijk om functies die vragen om specialistische kennis (in bijv. het te vormen expertisepplatform) centraal tot stand te brengen. In een decentrale optie zijn er beperktere mogelijkheden om expertises (bijvoorbeeld van de huidige landelijke GI's) landelijk te beleggen, al dan niet in een expertisepplatform. Tegelijkertijd zien we in het huidige stelsel dat benodigde specialistische expertises ook onder decentrale aansturing kunnen worden geborgd (denk aan de regionale expertiseteams jeugd en de expertisecentra voor complexe jeugdhulp), waarmee het lerend vermogen kan worden versterkt.
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- Het werken in een netwerksamenwerking vormt (in vergelijking met het oprichten van een eigenstandige organisatie) een belemmering om vanuit één organisatie te sturen op het lerend vermogen van een Regionaal Veiligheidsteams (en daarmee de uitwisseling tussen RVT-teams tot stand te brengen). De kans blijft bestaan dat de professionals blijven 'leren en reflecteren' vanuit hun eigen cultuur, opdracht en kaders, en in mindere mate vanuit het gedachtegoed van het Toekomstscenario. Tegelijkertijd is het in een netwerksamenwerking gemakkelijker om te blijven leren vanuit je eigen specialisme als professional omdat je in je huidige functie en in dienst blijft van je moederorganisatie, dit wordt echter omschreven bij het aspect rondom het behoud en de ontwikkeling van expertise. *Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Samenwerking lokale (wijk)teams en RVT | reikwijdte

In hoeverre borgt de variant de aansluiting van het RVT op de (gewenste doorontwikkeling van de) lokale (wijk-)teams?
In welke mate faciliteert de variant het leveren van een gezamenlijke bijdrage aan de (maatschappelijke) opgaven op lokaal niveau van het RVT en het lokale team? In hoeverre sluit de variant aan bij de reikwijdte en de werkzaamheden van de lokale teams zoals bedacht in het (concept) handelingskader?

Basis-optie reikwijdte

- De bouwstenen van het RVT zijn zodanig ingericht dat ze goed aansluiten op het lokale team. Uitgangspunt is het geïntegreerd (samen)werken waarbij een lokaal team en het RVT in plaats van na elkaar mét elkaar werken. Dit betekent niet dat het lokale team en het RVT ook altijd hetzelfde (kunnen) doen: beide partijen hebben hun eigenstandige opdracht en bevoegdheden.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Verwachting is dat JR en het lokale veld beter en makkelijker op elkaar kunnen aansluiten als JR onderdeel is van het RVT. Hier is immers al automatisch een goede verbinding met het lokale team ingericht. De expertise van JR kan daarbij sneller toegevoegd worden aan het lokale team, bijvoorbeeld met oog op het duiden van risicofactoren vanuit forensische expertise (in plaats van de opvoedcontext en de andere focuspunten vanuit het lokale team).
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: een goede samenwerking wordt mede bepaald door andere factoren, zoals de manier waarop het RVT gebiedsgericht gaat werken en ingedeeld wordt. Dit moet verder uitgewerkt worden in te toekomst.

/ Aspect: Samenwerking lokale (wijk)teams en RVT | organisatievormen

1: publiek centraal

- Deze optie draagt in mindere mate (vergeleken met een decentrale verantwoordelijkheid) bij aan de aansluiting van het RVT op de lokale (wijk)teams. Verantwoordelijkheid en financiën worden bij twee verschillende bestuursorganen belegd, waardoor er beperktere mogelijkheden zijn om op lokaal niveau een optimum te zoeken in de samenwerking tussen lokaal team en RVT (substitutiemogelijkheden) en slimme vormen van uitwisseling en interactie tussen beide te zoeken. Doordat het lokaal en het RVT vanuit een andere bron worden bekostigd, brengt dit in theorie perverse prikkels met zich mee voor gemeenten om de capaciteit en inspanningen van lokale teams terug te schroeven bij financiële uitdagingen. Immers, als het lokale team zaken niet oppakt, dan kunnen ze worden doorgeschoven naar het RVT, waarvoor het Rijk betaalt.
- Het oprichten van één nieuwe organisatie voor een RVT is daarentegen wel overzichtelijker (ten opzichte van een netwerksamenwerking) voor lokale teams in de samenwerking. In plaats van dat medewerkers van de lokale teams met professionals van meerdere organisaties moeten schakelen is er nu één organisatie waar het lokale team samen mee kan op trekken. Deze overzichtelijkheid kan bijdragen aan de gezamenlijke opdracht tussen lokale teams en het RVT. Hetzelfde geldt voor het maken van afspraken over de samenwerking/ afstemming op meer tactisch en strategisch niveau: dit is gemakkelijker met één organisatie in plaats van met meerdere organisaties.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Deze optie draagt in meerdere mate (vergeleken met een centrale verantwoordelijkheid) bij aan de aansluiting van het RVT op de lokale (wijk)teams. Verantwoordelijkheid en financiën worden in één hand belegd, waardoor op lokaal niveau een optimum kan worden gezocht in de samenwerking tussen lokaal team en RVT en slimme vormen van uitwisseling en interactie tussen beide (ook in tijden van krapte bij een van beide partners, mits deze niks te maken hebben met bevoegdheden). Perverse prikkels zoals bij de centrale optie beschreven, kunnen hiermee worden voorkomen. Doordat het RVT wordt bekostigd en aangestuurd door gemeenten die in een GR deelnemen, is er een goede afstemming met activiteiten van lokale teams mogelijk.
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- De lokale teams moeten in deze optie met verschillende organisaties blijven samenwerken. Dit kan in een goede netwerksamenwerking ingericht worden, maar het is naar verwachting onoverzichtelijker voor het lokale team (op operationeel, tactisch en strategisch niveau) in vergelijking met het RVT als één organisatorische eenheid. Dit kan belemmerend werken voor de gezamenlijke opdracht van lokale teams en het RVT. *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Aansluiting lokale teams | regio-indeling

Toelichting afweging: het is belangrijk dat het RVT een nauwe aansluiting heeft op lokale teams. Hoewel de aansluiting grotendeels afhankelijk is van de inrichting van gebiedsteams *binnen* een regio, bepalen de 'buitengrenzen' wel in enige mate de aansluiting van een RVT als organisatie op de lokale teams.

1: publiek centraal	Arrondisse- menten (10)	Het kleine aantal regio's maakt het in lage mate mogelijk om aan te sluiten op lokale teams. De afstand tussen de organisatie van het RVT en de lokale praktijk waarin deze lokale teams werken is namelijk relatief groot. Tegelijkertijd is aansluiting wel mogelijk in werkwijzen, door te werken in 'kleinere' gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilig- heidsregio's (25)	Het middelgrote aantal regio's maakt het in redelijke mate mogelijk om aan te sluiten op lokale teams. Het RVT heeft namelijk ook in deze optie een duidelijk grotere schaal dan de lokale praktijk waarin deze lokale teams werken. Wel is op deze schaal ervaring met lokaal aansluiten, en kan ook hier gewerkt worden met 'kleinere' gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg- regio's (42)	Een groot aantal regio's maakt het goed mogelijk om in de aansturing van de RVT-organisaties aan te sluiten op lokale teams. Het RVT als organisatie staat qua schaal namelijk dichtbij de lokale praktijk. <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilig- heidsregio's (25)	Het middelgrote aantal regio's maakt het in redelijke mate mogelijk om aan te sluiten op lokale teams. Het RVT als organisatie staat namelijk op redelijke afstand van de lokale praktijk waarin deze lokale teams werken. Tegelijkertijd is aansluiting ook mogelijk door te werken in gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk -samen- werking	VT-regio's (26)	Het middelgroot aantal regio's betekent dat er in 26 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden: waardoor GI's in meerdere regio's convenanten moeten sluiten en het middelgroot aantal regio's onoverzichtelijk is voor lokale teams. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	Het kleine aantal regio's maakt het in lage mate mogelijk om aan te sluiten op de lokale teams. Bij het RVT als netwerksamenwerking betekent het dat er in 13 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden. Dit betekent dat deze afspraken gelden voor een groot aantal lokale teams, wat het aansluiten op elkaar lastig maakt. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>

Aspect: Aansluiting maatschappelijke partners | reikwijdte

In welke mate zorgt de variant ervoor dat het RVT een nauwe aansluiting bij/met maatschappelijke partners (zoals huisartsen, scholen, politie, schuldhulpverlening, welzijnspartners)?

Basis-optie reikwijdte

- In beide opties is het mogelijk om een nauwe aansluiting te organiseren tussen de maatschappelijke partners en het RVT.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- In beide opties is het mogelijk om een nauwe aansluiting te organiseren tussen de maatschappelijke partners en het RVT.
- De JR voert echter een groot deel van haar taken uit binnen het sociaal domein. Het dus van belang dat, nu en in de toekomst, de JR goed aansluit op zowel de jeugdstrafrechtketen, als het sociale domein en de maatschappelijke partners daarin. Dit betreft ook de noodzaak voor goede informatie-uitwisseling. Naar verwachting is voor JR makkelijker aan te sluiten bij maatschappelijke partners als er gebruik gemaakt kan worden van het netwerk van het RVT als geheel.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: dit aspect hangt in zeer geringe mate af van de voorliggende varianten op reikwijdte en is nog een ontwikkelrichting voor de toekomst. Het aspect zal naar verwachting meer beïnvloed worden door de organisatievorm en regio-indeling van het RVT.

Aspect: Aansluiting maatschappelijke partners | organisatievormen

1: publiek centraal

- Deze optie draagt in mindere mate (vergeleken met een decentrale verantwoordelijkheid) bij aan de aansluiting van het RVT op welzijnspartners (vanuit de Wmo), de GGD/ jeugdgezondheidszorg (vanuit de Wpg) en jeugdhulpaanbieders (vanuit de Jeugdwet), werk en inkomen (vanuit de participatiewet), een aantal taken op het gebied van wonen (beschermd wonen) en de verbinding tussen zorg en onderwijs – waarvoor de verantwoordelijkheid op decentraal niveau is belegd. Verantwoordelijkheid en financiën worden bij twee verschillende bestuursorganen belegd, waardoor er beperktere mogelijkheden zijn om op lokaal niveau een optimum te zoeken in de samenwerking tussen deze partners en RVT en in slimme vormen van uitwisseling en interactie tussen beide. Bij huisartsen, en ook bij scholen geldt dat ze binnen gemeenten voor een gedeelde opgave staan met alle maatschappelijke partners. Hierdoor dragen de twee verschillende sturingslagen (Rijk en gemeenten) in deze optie in mindere mate bij aan de optimale aansluiting tussen het RVT en de maatschappelijke partners voor het effectief en duurzaam borgen van veiligheid in huishoudens/ gezinnen. Tegelijkertijd zijn er ook voorbeelden waarin er vanuit een centrale sturing goed aangesloten kan worden op decentrale partners (denk aan de RvdK en de 3RO).
- Het oprichten van één organisatie voor een RVT vergemakkelijkt de aansluiting bij maatschappelijke partners: dit is namelijk overzichtelijker (ten opzichte van een netwerksamenwerking) voor betrokken maatschappelijke partners in de samenwerking: in plaats van dat de lokale teams met professionals van meerdere organisatie moet schakelen is er nu één organisatie waar het lokale team samen mee kan op trekken. Deze overzichtelijkheid kan bijdragen aan de gezamenlijke opdracht tussen lokale teams en het RVT.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Een RVT onder decentrale verantwoordelijkheid draagt in meerdere mate (vergeleken met een centrale verantwoordelijkheid) bij aan de aansluiting van het RVT op welzijnspartners, de GGD/ jeugdgezondheidszorg, jeugdhulpaanbieders, werk en inkomen, een aantal taken op het gebied van wonen, zorg en veiligheid en zorg en onderwijs – waarvoor de verantwoordelijkheid op decentraal niveau is belegd. Verantwoordelijkheid en financiën worden in één hand belegd (met de nuance dat financiering vanuit verschillende financieringsstromen plaatsvindt), waardoor er meer mogelijkheden zijn om op lokaal niveau een optimum te zoeken in de samenwerking tussen deze partners en RVT (wat een integrale focus op verschillende leefdomen goed mogelijk maakt). Voor huisartsen en scholen geldt hetzelfde: samen met het RVT en haar partners staan zij in gemeenten voor een gedeelde opgave.
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- De maatschappelijke partners moeten in deze optie met verschillende organisaties blijven samenwerken. Hoewel aansluiting op deze organisaties wel degelijk mogelijk is, maakt het de aansluiting/ samenwerking in de praktijk wel onoverzichtelijker (op operationeel, tactisch en strategisch niveau) voor deze maatschappelijke partijen in vergelijking met het RVT als één organisatorische eenheid. Dit kan belemmerend werken voor een optimale samenwerking met maatschappelijke partners. *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten*

6. Uitwerking varianten op basis van het afwegingskader

Aspect: Aansluiting maatschappelijke partners | regio-indeling

Toelichting afweging: het is belangrijk dat het RVT een nauwe aansluiting heeft op maatschappelijke partners (zoals huisartsen, scholen, politie, welzijnspartners). Hoewel de aansluiting grotendeels afhankelijk is van de inrichting van gebiedsteams *binnen* een regio, bepalen de 'buitengrenzen' wel in enige mate de aansluiting van een RVT als organisatie op de maatschappelijke partners.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Het kleine aantal regio's maakt het in lage mate mogelijk om aan te sluiten op maatschappelijke partners en hulp-, steun- en zorgstructuren voor kinderen en volwassenen (die veelal lokaal werken). De afstand tussen de organisatie van het RVT en de lokale praktijk waarin deze maatschappelijke partners werken is namelijk relatief groot. Tegelijkertijd is aansluiting wel mogelijk in werkwijzen, door te werken in 'kleinere' gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Het middelgrote aantal regio's maakt het in redelijke mate mogelijk om aan te sluiten op maatschappelijke partners (die veelal lokaal werken). Het RVT heeft namelijk ook in deze optie een duidelijk grotere schaal dan de lokale praktijk waarin deze maatschappelijke partners werken. Wel is op deze schaal ervaring met lokaal aansluiten, en kan ook hier gewerkt worden met 'kleinere' gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Een groot aantal regio's maakt het goed mogelijk om in de aansturing van de RVT-organisaties aan te sluiten op maatschappelijke partners op hulp-, steun- en zorgstructuren voor kinderen en volwassenen (die veelal lokaal werken). Het RVT als organisatie staat qua schaal namelijk dichtbij de lokale praktijk. Een voordeel is dat aansluiting op een aantal van de jeugdzorgtaken (waarvoor gemeenten met elkaar samenwerken) gemakkelijk kan binnen deze regio-indelingen. <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Het middelgrote aantal regio's maakt het in redelijke mate mogelijk om aan te sluiten op maatschappelijke partners (die veelal lokaal werken). Het RVT als organisatie staat namelijk op redelijke afstand van de lokale praktijk waarin deze maatschappelijke partners werken. Tegelijkertijd is aansluiting ook mogelijk door te werken in gebiedsteams. Een voordeel is dat aansluiting op de taken van GGD-organisaties (als een v.d. partners van het RVT) gemakkelijk kan in de GGD-regio's. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	Het middelgroot aantal regio's betekent dat er in 26 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden: waardoor GI's in meerdere regio's convenanten moeten sluiten en het middelgroot aantal regio's onoverzichtelijk is voor maatschappelijke partners. Wel is op deze schaal ervaring met netwerksamenwerking en het aansluiten op partners, en kan ook hier gewerkt worden met 'kleinere' gebiedsteams. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	Het kleine aantal regio's maakt het in lage mate mogelijk om aan te sluiten op de maatschappelijke partners. Bij het RVT als netwerksamenwerking betekent het dat er in 13 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden. Dit betekent dat deze afspraken gelden voor een groot aantal lokale teams en maatschappelijke partners, wat het aansluiten op elkaar lastig maakt (ook als er gewerkt wordt met 'kleinere' gebiedsteams). <i>Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>

6. Uitwerking varianten op basis van het afwegingskader

Aspect: Aansluiting zorg- en veiligheidspartners | organisatievormen

In welke mate zorgt de variant ervoor dat het RVT een nauwe aansluiting heeft met partners in zorg & veiligheid (zorg- en veiligheidshuizen), de openbare orde (burgemeester), vrouwenopvang, schuldhulpverlening, (specialistische) kind- en volwassenhulp of de GGZ voor bijv. traumaklachten, verslavingszorg, of ondersteuning voor gezinsleden met een beperking?

1: publiek centraal

- Deze optie sluit (vergeleken met een decentrale verantwoordelijkheid) in mindere mate aan op lokale zorg- en veiligheidsstructuren, de zorg- en veiligheidshuizen (met gemeenten als opdrachtgever) en de vrouwenopvang, waarvoor de verantwoordelijkheden bij gemeenten belegd. Verantwoordelijkheid en financiën voor deze partijen/structuren zijn zodoende bij twee verschillende bestuursorganen belegd, waardoor er beperktere mogelijkheden zijn om op lokaal niveau een optimum te zoeken in de samenwerking tussen het RVT en de vrouwenopvang (bijv. ook in detachering), lokale zorg- en veiligheidsstructuren en de Zorg- en Veiligheidshuizen. Tegelijkertijd zijn er ook voorbeelden waarin centrale partners goede aansluiting weten te vinden op Zorg- en Veiligheidshuizen (denk aan het OM en de RvdK op sommige ZVH-casuïstiektafels).
- Voor de GGZ (overige zorg- en welzijnspartners zijn bij het vorige aspect meegenomen) lijkt de verantwoordelijkheid van een RVT (decentraal of centraal) geen impact te hebben. De schaalgrootte is met name van invloed op de aansluiting met de GGZ: voor de grote GGZ-aanbieders is het bij een kleine schaal van het RVT lastig om goed aan te sluiten op het groot aantal RVT-organisaties.
- Het oprichten van één organisatie voor een RVT is overzichtelijker (ten opzichte van een netwerksamenwerking) voor de partijen in het zorg/veiligheidsdomein in de samenwerking: in plaats van dat deze partijen met professionals van meerdere organisatie moet schakelen is er nu één organisatie waar een goede aansluiting mee gezocht kan worden. Deze overzichtelijkheid kan bijdragen aan de nauwe aansluiting tussen maatschappelijke partners en het RVT. *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- De lokale zorg- en veiligheidsstructuren, de Zorg- en Veiligheidshuizen en de vrouwenopvang vallen onder gemeentelijke verantwoordelijkheid. Dat betekent dat in deze optie de verantwoordelijkheid en de financiën van het RVT en deze partijen/structuren in één hand zijn belegd, waardoor er meer mogelijkheden zijn om op lokaal niveau een optimum te zoeken in de samenwerking tussen het RVT en de vrouwenopvang (bijv. waar het gaat om detacheringmogelijkheden), lokale zorg- en veiligheidsstructuren en de Zorg- en Veiligheidshuizen.
- Voor de GGZ lijkt de verantwoordelijkheid van een RVT geen impact te hebben. De schaalgrootte is bepalender voor een goede aansluiting: zie toelichting bij 'publiek centraal'. Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie ook daarvoor 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk- samenwer- king

- De zorg- en veiligheidspartners moeten in deze optie met verschillende organisaties blijven samenwerken. Hoewel aansluiting op deze organisaties wel degelijk mogelijk is, maakt het de aansluiting/samenwerking in de praktijk wel onoverzichtelijker (op operationeel, tactisch en strategisch niveau) voor de zorg- en veiligheidspartners partijen in vergelijking met het RVT als één organisatorische eenheid. Dit kan belemmerend werken voor een optimale samenwerking. *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Aansluiting zorg- en veiligheidspartners | regio-indeling

Toelichting afweging: het is belangrijk dat het RVT aansluiting heeft op partners in zorg en veiligheid (zorg- en veiligheidshuizen), de openbare orde (burgemeester), vrouwenopvang, (specialistische) kind- en volwassenhulp of de GGZ voor bijv. traumaklachten, verslavingszorg, of ondersteuning voor gezinsleden met een beperking. Hoewel de aansluiting grotendeels afhankelijk is van de inrichting van gebiedsteams *binnen* een regio, bepalen de 'buitengrenzen' wel in enige mate de aansluiting van een RVT als organisatie op de zorg- en veiligheidspartners.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Deze regio-indeling sluit in mindere mate aan op de regio's van zorg- en veiligheidshuizen (de congruentie is 70%), de regio's van de vrouwenopvang (de congruentie is 66%) en de zorgkantoorregio's, wat ook de schaal is voor de IZA-samenwerking vanuit de GGZ (de congruentie is 68%). <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	De 25 of 26 regio's sluiten goed aan op de regio's van zorg- en veiligheidshuizen (de congruentie tussen de GGD regio's en de zorg- en veiligheidsregio is congruent met 93%) en in redelijke mate op de regio's voor vrouwenopvang/geweld in huiselijke kring (de congruentie tussen de buitengrenzen van de regio's is 84%) en de zorgkantoorregio's wat ook de schaal is voor de IZA-samenwerking vanuit de GGZ (de congruentie is 87%). <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Het groot aantal jeugdzorgregio's maakt het in redelijke mate mogelijk aan te sluiten op de regio's van zorg- en veiligheidshuizen (de congruentie tussen de buitengrenzen van de regio's is met 82%), de regio's van de vrouwenopvang (de congruentie tussen de buitengrenzen van de regio's is 83%) en de zorgkantoorregio's wat ook de schaal is voor de IZA-samenwerking vanuit de GGZ (de congruentie is 81%). <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	De 25 of 26 regio's sluiten goed aan op de regio's van zorg- en veiligheidshuizen (de congruentie tussen de GGD regio's en de zorg- en veiligheidsregio is congruent met 93%) en in redelijke mate op de regio's voor vrouwenopvang/ geweld in huiselijke kring (de congruentie tussen de buitengrenzen van de regio's is 84%) en de zorgkantoorregio's wat ook de schaal is voor de IZA-samenwerking vanuit de GGZ (de congruentie is 87%). <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	De 26 VT-regio's sluiten goed aan op de regio's van ZVH-en (de congruentie tussen de GGD regio's en de zorg- en veiligheidsregio is congruent met 93%) en in redelijke mate op de regio's voor vrouwenopvang (de congruentie tussen de buitengrenzen van de regio's is 84%) en de zorgkantoorregio's (de congruentie is 87%). <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	De GI-regio's zijn geen officiële regio-indeling, wat het niet mogelijk maakt om de congruentiepercentages te genereren. Dit maakt het niet mogelijk om de aansluiting op de zorg- en veiligheidspartners in kaart te brengen op basis van de bovenstaande manier. Op basis van het relatief lage aantal regio's, <i>is de verwachting dat deze variant in lage mate voldoet aan de aansluiting op zorg- en veiligheidspartners.</i>

Aspect: Samenwerking (jeugd)strafrechtketen | reikwijdte

In welke mate zorgt de variant ervoor dat het RVT een nauwe aansluiting heeft op de strafrechtketen, onder andere (jeugd)reclassering, OM, HALT en de politie?

Basis-optie reikwijdte

- In beide opties voor reikwijdte is het mogelijk om een nauwe aansluiting te organiseren tussen de (jeugd)strafrechtketen en het RVT.
- Wanneer JR onderdeel is van het RVT is deze aansluiting echter automatisch geborgd. Door de nauwe link die er automatisch is tussen JR en de rest van de (jeugd)strafrechtketen, is de verwachting dat er een netwerk ontstaat dat ook in de rest van de organisatie positieve gevolgen kan hebben op de 'korte lijntjes' tussen de strafrechtpartners en het RVT (ook in casussen waar geen JR aan de orde is).
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- In beide opties voor reikwijdte is het mogelijk om een nauwe aansluiting te organiseren tussen de (jeugd)strafrechtketen en het RVT.
- Wanneer JR geen onderdeel is van het RVT is deze aansluiting van het RVT in mindere mate automatisch geborgd. De nauwe link die er automatisch is tussen JR en de rest van de (jeugd)strafrechtketen, moet binnen het RVT op een andere manier ingericht worden.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: De aansluiting op de (jeugd)strafrechtketen is extra van belang als JR in het RVT wordt toegevoegd.

/ Aspect: Samenwerking (jeugd)strafrechtketen | organisatievormen

1: publiek centraal

- De drie reclasseringsorganisaties en HALT zijn landelijke stichtingen onder centrale verantwoordelijkheid. De politie, het OM en de rechtspraak vallen tevens onder centrale verantwoordelijkheid. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid en de financiering voor het RVT en de strafpartners in één hand zijn belegd, wat in theorie de samenwerking/het aansluiten kan bevorderen.
- De aansluiting wordt eveneens versterkt (ten opzichte van een decentrale verantwoordelijkheid) doordat in deze optie een centrale aansturing plaatsvindt, wat de verschillen tussen de RVT organisaties hoogstwaarschijnlijk minimaal maakt. Deze uniformiteit maakt het overzichtelijk voor landelijke strafpartners (bijv. ook binnen de aanpak Veiligheid Voorop) om op de RVT-teams aan te sluiten.
- Het oprichten van één organisatie is daarnaast overzichtelijker (ten opzichte van een netwerksamenwerking) voor de strafrechtpartners: in plaats van dat deze partijen met professionals van meerdere organisatie moet schakelen is er nu één organisatie waar een goede aansluiting mee gezocht kan worden. Deze overzichtelijkheid kan bijdragen aan de nauwe aansluiting tussen strafpartners en het RVT.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- De drie reclasseringorganisaties en HALT zijn landelijke stichtingen onder centrale verantwoordelijkheid. De politie, het OM en de rechtsspraak vallen tevens onder centrale verantwoordelijkheid. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid en de financiering voor het RVT en de strafpartners niet in één hand zijn belegd, wat in theorie de samenwerking/ aansluiting kan belemmeren.
- De aansluiting wordt eveneens belemmerd doordat deze optie (met de benodigde beleidsvrijheid) verschillen in de uitvoering/ werkwijze kan kennen, wat het onoverzichtelijk maakt voor een landelijke partij/ organisatie om hierop aan te sluiten. In de praktijk wordt deze belemmering al ervaren door de accentverschillen in werkwijzen bij de verschillende Veilig Thuis organisaties.
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- De (jeugd)strafpartners moeten in deze optie met verschillende organisaties blijven samenwerken. Hoewel aansluiting op deze organisaties wel degelijk mogelijk is (zie bijv. samenwerking in Veiligheid Voorop), maakt het de aansluiting/ samenwerking in de praktijk wel onoverzichtelijker (op operationeel, tactisch en strategisch niveau) voor deze strafpartners in vergelijking met het RVT als één organisatie. Dit kan belemmerend werken voor een optimale samenwerking, in vergelijking met het RVT als één organisatie.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Samenwerking (jeugd)strafrechtketen | regio-indeling

Toelichting afweging: het is belangrijk dat de regio-indeling een goeie samenwerking borgt met partners in de (jeugd)strafketen, onder andere (jeugd)reclassering, OM, HALT en de politie.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Een RVT met een klein aantal regio's maakt het in hoge mate overzichtelijk voor (jeugd)strafrechtketen partners, die in zelf opereren in een klein aantal regio's (10 arrondissementen, 10 regionale politie-eenheden). <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Een RVT met een middelgroot aantal regio's maakt het in redelijke mate overzichtelijk voor (jeugd)strafrechtketen partners, die in zelf opereren in een klein aantal regio's (10 arrondissementen, 10 regionale politie-eenheden). De veiligheidspartners hebben echter aangegeven dat ze zich goed tot dit niveau kunnen houden. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Het groot aantal regio's (42) maakt het aansluiten op de RVT's onoverzichtelijk voor strafrechtketen partners, die veelal met een kleiner aantal regio's (10 arrondissementen, 10 regionale politie-eenheden) werken. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Een RVT met een middelgroot aantal regio's maakt het in redelijke mate overzichtelijk voor (jeugd)strafrechtketen partners, die in zelf opereren in een klein aantal regio's (10 arrondissementen, 10 regionale politie-eenheden). De veiligheidspartners hebben echter aangegeven dat ze zich goed tot dit niveau kunnen houden (OM en politie zitten ook in de veiligheidsdriehoek met de burgemeester op dit niveau). <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	De combinatie van het middelgroot aantal regio's met de verschillende organisatie-entiteiten die samenwerken in de regio's maakt dat er veel mogelijke snijvlakken zijn tussen organisaties binnen het RVT en strafrechtpartners. Het risico is dat de samenwerking met de strafrechtketen bemoeilijkt / onoverzichtelijker wordt. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	Een RVT met een klein aantal regio's met behoud van de partijen in een netwerk maakt het in redelijke mate overzichtelijk voor (jeugd)strafrechtketen partners, die zelf opereren in een klein aantal regio's. Het werken in een netwerksamenwerking is daarnaast minder overzichtelijk vanwege de verschillende organisatie-entiteiten die samenwerken in de verschillende regio's (zie punt hierboven). <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>

Aspect: Boeien en binden van professionals | reikwijdte

In welke mate draagt de variant bij aan het werkplezier, instroom en behoud van professionals in de sector?

Basis-optie reikwijdte

- Het samenvoegen en ontwikkelen van de functionaliteiten van meerdere organisaties heeft een impact op de huidige professionals in deze organisaties. Deze kans om het 'beter' te doen ten opzichte van het huidige estafettemodel kan echter bijdragen aan het boeien en binden voor professionals, maar zal tegelijkertijd ook niet door iedereen zo worden ervaren. Het vergt een nieuwe grondhouding en een andere manier van werken.
- Het werken in een RVT zal daarbij ook iets anders van medewerkers zelf gaan vragen. Niet voor iedereen zal dit een makkelijke overgang zijn.
- Uitgangspunt van het RVT is dat hulp aan huishoudens en gezinnen beter en effectiever wordt. De professional in het RVT heeft hierdoor mogelijk meer het gevoel om echt het verschil te kunnen maken in een huishouden/gezin, wat meer voldoening kan geven.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Jeugdreclasserders kiezen vaak niet voor niets dit vak, in plaats van het vak van de (huidige) jeugdbeschermer. Als JR in het RVT wordt belegd, gaan we ervan uit dat ook daar de JR-expertise als specialisme wordt bestempeld en hier dus een aparte functie voor wordt ingericht. In dat geval zit er juist een voordeel in het samenwerken tussen de professionals in het RVT en de JR-professional. Wanneer JR niet in het RVT zit, wordt er namelijk minder gezamenlijk geleerd en samengewerkt, wat naar verwachting een minder positieve invloed heeft op het werkplezier van de professionals. Naar verwachting verschillen de opties JR binnen of buiten het RVT niet enorm veel van elkaar in de uitwerking van dit aspect.
- *Deze variant voldoet dus in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: de overgang naar een RVT-organisatie zal goed uitgelegd en doordacht moeten worden met betrokken medewerkers zelf. Op dit moment zijn proeftuinen uiteraard bezig met het beproeven van de nieuwe werkwijze in een RVT. Het betreft echter een deel van de medewerkers in de proeftuin-regio die hierbij betrokken zijn. Ook zijn er regio's nog helemaal niet begonnen met het beproeven/uitwerken van het Toekomstscenario. Bij deze professionals is er goede communicatie en betrokkenheid in de toekomst nodig om ervoor te zorgen dat het behoud van professionals in de sector geborgd is. *In dit onderzoek hebben geen aparte interviews met professionals plaatsgevonden. Dit aspect is daarom op basis van algemene kennis en de input uit de werksessies opgesteld.*

Aspect: Boeien en binden professionals | organisatievorm

1: publiek centraal

- Het oprichten van een nieuwe organisatie waarin de professionals van VT, de GI's (en wellicht deels de RvdK) overgaan, heeft een grote impact op professionals. Het betekent voor deze professionals dat er nieuwe arbeidsovereenkomst gesloten moeten worden. Afhankelijk van of er sprake is van 'overgang van onderneming', kunnen professionals behouden of verliezen wat zij in een overeenkomst hebben opgebouwd (bijv. ontslagbescherming en vergoeding)*. Een dergelijke transitie brengt risico's mee voor het behoud van professionals in de sector. Tegelijkertijd geeft het werken in een nieuwe organisatie de kans om vanuit een nieuwe cultuur te werken aan de transformatie en het 'beter' te doen ten opzichte van het huidige stelsel. Dit kan bijdragen aan het boeien en binden voor professionals, maar zal tegelijkertijd ook niet door iedereen zo worden ervaren doordat sommige medewerkers bewust voor een bepaald type werk hebben gekozen bij hun moederorganisatie of al de transitie in 2015 hebben meegemaakt.
- Op basis van managementliteratuur (Mintzberg¹) komt naar voren dat professionals die vergelijkbaar zijn met de RVT-professionals (die relatief autonoom werken in een complexe en dynamische omgeving, waarbij coördinatie vaak tot stand komt via kwaliteitsstandaarden) beter functioneren/ meer werkplezier ervaren bij sturing vanuit beperkte hiërarchische lagen. Hoewel in een RVT als landelijke organisatie er sneller meer hiërarchische lagen zijn (zowel landelijke sturing als vanuit het managementlaag vanuit de regionale teams), gaat het meer om hoe je de organisatie inricht: ook in een centrale variant is het mogelijk om de hiërarchische lagen te beperken. Dit heeft dus geen effect op de scoring, maar is dus wel een belangrijk aandachtspunt in de centrale variant. *Het RVT onder centrale verantwoordelijkheid draagt dus in redelijke mate bij aan het boeien en binden van professionals.*

2: publiek decentraal

- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- Op basis van managementliteratuur (Mintzberg¹) komt naar voren dat professionals die vergelijkbaar zijn met de RVT-professionals beter functioneren/ meer werkplezier ervaren bij sturing vanuit beperkte hiërarchische lagen. Hoewel in een RVT als decentrale organisatie er sneller minder hiërarchische lagen zijn door het ontbreken van een landelijk management/ directieteam gaat het meer om hoe je de organisatie inricht: ook in een centrale variant is het mogelijk om de hiërarchische lagen te beperken. Dit heeft dus geen effect op de scoring.
- *Het RVT onder decentrale verantwoordelijkheid draagt in redelijke mate bij aan het boeien en binden van professionals.*

3: netwerksamenwerking

- Doordat professionals in deze optie in dienst blijven van hun huidige organisaties, hoeft er geen nieuwe arbeidsovereenkomst te worden afgesloten. Dit brengt dus minder risico's met zich mee voor het behoud van professionals in de sector. Het in dienst blijven van de moederorganisatie zal voor een deel van de professionals als aantrekkelijk worden ervaren, omdat zij bewust voor een bepaald type werk hebben gekozen in hun moederorganisatie.
- Tegelijkertijd belemmert het werken in de huidige partijen het 'nieuwe denken' en de benodigde cultuuromslag, wat als interessant kan worden gezien voor nieuwe professionals. Uit gesprekken met de proeftuinen blijkt dat dit door professionals als een grote belemmering wordt ervaren in de huidige werkwijze in de netwerksamenwerkingen. Bovendien brengt een netwerk meer 'administratieve rompslomp' mee voor professionals daar waar het gaat om afspraken in het netwerk en gegevensoverdracht.
- *Deze variant voldoet dus in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

1: Mintzberg, H. (1992). Structure in fives: Designing effective organizations. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall

*Op grond van de Wet overgang van onderneming gaan de werknemers automatisch mee naar de nieuwe onderneming met behoud van rechten en plichten. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat sprake moet zijn van een overdracht van een bedrijfs onderdeel of -activiteit die behoort tot de duurzame economische activiteit van het bedrijf en waarbij de identiteit van de overgedragen onderneming of onderdeel daarvan behouden blijft. Dit vraagt voor het geval van een RVT een aparte uitgebreide juridische analyse.

Aspect: Flexibiliteit | reikwijdte

In welke mate biedt de variant de mogelijkheid om te zorgen voor toekomstige aanpassing (uitbreiding of krimp) van activiteiten en volumes op basis van (maatschappelijke) veranderingen?

Basis-optie reikwijdte

- Het samenvoegen van verschillende functionaliteiten als onderdeel van het RVT zorgt ervoor dat het RVT een robuuste organisatie is en flexibel kan inspelen op maatschappelijke of wijk-gerelateerde veranderingen.
- De gewenste ontwikkeling voor de toekomst is dat het aantal juridische maatregelen afneemt. Dit betekent echter niet dat het aantal cliënten in de caseload van het RVT ook zal afnemen. Doel van het RVT is juist om creatief te handelen en maatregelen te voorkomen wanneer dit kan, maar wel toegankelijk en laagdrempelig te zijn.
- De verwachting is dat het RVT in de basisoptie voldoende in de mogelijkheid is om zich aan te passen aan wijzigingen in volumes en activiteiten, ook naar aanleiding van andere (inhoudelijke en structuur)veranderingen, onder meer vanuit de Hervormingsagenda.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Het aantal cliënten voor jeugdreclassering is over de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleken, naar verwachting zal er in het aantal cliënten in de komende jaren geen grote uitbreiding of krimp plaatsvinden. Wanneer JR wordt georganiseerd in een aparte organisatie die enkel JR als taak heeft, dan is deze organisatie minder robuust en bestand tegen wijzigingen in volumes.
- Voor het RVT geldt dat ook zonder JR de organisatie naar verwachting robuust genoeg is om zich goed te kunnen aanpassen op basis van wijzigingen in activiteiten of volumes.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: in dit onderzoek heeft geen analyse van de verwachte volumes voor het RVT plaatsgevonden. Voor de gedetailleerde uitwerking op dit aspect is deze analyse in de toekomst wel aan te raden.

Aspect: Flexibiliteit | organisatievormen

1: publiek centraal

- Naar verwachting is het werken in één organisatie flexibeler dan het werken vanuit drie losse organisaties in een netwerksamenwerking, daar waar het gaat om een gezamenlijk bestuur en gezamenlijke visie, missie en aansturing met betrekking tot het inspelen op (maatschappelijke) veranderingen.
- Een centrale optie biedt meer flexibiliteit bij een wijziging van het takenpakket van het RVT. Een uitbreiding of inkrimping heeft effect op de capaciteit van een RVT, wat onder een centrale optie gemakkelijker opgevangen kan worden: het biedt namelijk meer flexibiliteit om centraal aan te sturen op een verdeling/uitwisseling van capaciteit (denk bijv. ook aan het flexteam van de RvdK).
- Een centrale verantwoordelijkheid biedt minder mogelijkheden voor eventuele toekomstige uitbreiding van taken van decentrale voorzieningen/samenwerkingsstructuren (zoals vrouwenopvang, Zorg- en Veiligheidshuizen, MDA++, regionale expertise teams) in een RVT en het inspelen op grote wijkgerichte of inhoudelijke verschillen in regio's. Dit komt omdat de regie voor deze voorzieningen/structuren en een RVT bij twee verschillende bestuursorganen is belegd (resp. gemeenten en Rijk). Tegelijkertijd is het verankeren van de landelijke aanpak van Veiligheid Voorop in een RVT (door meer uniformiteit in de RVT organisaties) gemakkelijker in een centrale optie. Zie hiervoor toelichting bij optie 2.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Een decentrale optie biedt minder flexibiliteit bij een wijziging van het takenpakket, omdat er minder mogelijkheden zijn in het uitwisselen van capaciteit/centraal te sturen op een verdeling van (schaarse) middelen.
- Vanuit de aanpak Veiligheid Voorop geldt ook dat mocht deze aanpak (voor een deel) verankerd willen worden in een RVT, dit minder gemakkelijk kan bij een decentrale optie. In een decentrale optie is het namelijk aannemelijk dat er verschillen kunnen bestaan tussen de werkwijzen van de RVT organisaties (in het kader van beleidsvrijheid). Het integreren van de aanpak in een RVT is lastiger (maar niet onmogelijk) omdat er dan rekening gehouden dient te worden met de verschillende werkwijzen van de RVT's.
- Tegelijkertijd is het bij deze optie wel mogelijk om aan te sluiten bij reeds bestaande openbare lichamen, waardoor taken van deze openbare lichamen (bijv. van de GGD) gemakkelijker geïntegreerd kunnen worden. Dit draagt bij aan het aspect flexibiliteit.
- In vergelijking met de centrale optie, biedt de decentrale optie meer mogelijkheden om activiteiten van decentrale voorzieningen/samenwerkingsstructuren (zoals lokale teams, vrouwenopvang, Zorg- en Veiligheidshuizen, MDA++, regionale expertise teams) te laten aansluiten op een RVT. Dit komt omdat de regie voor deze voorzieningen/structuren en een RVT bij dezelfde bestuursorgaan is belegd (gemeenten). Ook is het naar verwachting iets makkelijker om in te spelen op wijkgerichte of inhoudelijke verschillen in regio's.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- Naar verwachting is het werken vanuit drie losse organisaties in een netwerksamenwerking minder flexibel dan het werken vanuit een RVT als organisatie, daar waar het gaat om een gezamenlijk bestuur en gezamenlijke visie, missie en aansturing met betrekking tot het inspelen op (maatschappelijke) veranderingen. Tegelijkertijd is het wel goed mogelijk om in een netwerksamenwerking de aanpak Veiligheid Voorop, maar ook overige samenwerkingsstructuren (zoals MDA++), te verankeren in het netwerk. Voor bestaande organisaties (zoals de vrouwenopvang) is dit ingewikkelder, omdat het de vraag met zich mee brengt bij welke organisatie(s) professionals gedetacheerd, dan wel in dienst genomen worden.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Flexibiliteit | regio-indeling

Toelichting afweging: de te kiezen regio-indeling moet ook de mogelijkheid om te zorgen voor toekomstige aanpassing (uitbreiding of krimp) van activiteiten en volumes op basis van (maatschappelijke) veranderingen faciliteren. Het beeld is dat er een bepaald volume nodig is om eventuele groei of krimp faciliteren.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Een RVT onder centrale verantwoordelijkheid biedt bij uitstek de mogelijkheid tot toekomstige aanpassing van activiteiten en volumes op basis van (maatschappelijke) veranderingen. Dat komt omdat het RVT in deze optie een landelijke organisatie is met een splitsing in regio teams, waardoor er per definitie vanuit deze landelijke organisatie al voldoende volume is om uitbreiding of krimp op te vangen. Het aantal regio's heeft hier in mindere mate impact op (al moet er wel een goede borging zijn van de mogelijkheid om ook in een landelijke organisatie in te kunnen spelen op wijkgerichte ontwikkelingen). <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Een groot aantal regio's onder decentrale verantwoordelijkheid maakt de afzonderlijke regio's minder flexibel. Dit heeft te maken met de 'robuustheid' van de regio om taken 'op te vangen' of 'af te stoten'. Bij krimp brengt dit het risico met zich mee dat de organisatie 'te klein' wordt om te kunnen blijven bestaan. Bij uitbreiding zullen de extra activiteiten en volumes minder gemakkelijk opgevangen kunnen worden in de huidige capaciteit, waardoor al sneller een uitbreiding van capaciteit nodig is. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	De regio-indeling heeft vrijwel geen impact op de flexibiliteit: toekomstige uitbreiding of inkrimping van activiteiten of volumes zal moeten worden opgevangen door de huidige partijen die blijven opereren vanuit hun huidige regio-indeling. De huidige robuustheid en indeling van de organisaties is dus bepalender voor de flexibiliteit, dan de regio-indeling waarvoor de convenanten van het RVT als netwerksamenwerking zullen gelden. De schaal van de (kleinste) huidige organisaties is het meest vergelijkbaar met de GGD-/Veiligheidsregio's in de 'publiek decentraal'-optie. <i>Daarom is deze variant in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	

Aspect: Ontwikkeling en behoud van expertise | reikwijdte

In hoeverre faciliteert deze variant de ontwikkeling en de borging van benodigde (specialistische) expertise?

Basis-
optie
reikwijdte

- De veelheid aan taken en functionaliteiten binnen het RVT kan als risico met zich meebrengen dat medewerkers te generalistisch worden en expertise niet goed geborgd wordt. Dit ligt echter ook in grote mate aan de grootte van de teams en de inrichting van de teams die gekozen zal worden.
- Specialistische kennis en expertise, waar de JR-expertise een onderdeel van kan zijn, zal in het RVT dus goed geborgd moeten worden. Met betrekking tot JR is het uitgangspunt dat hier een aparte functie voor wordt ingericht binnen het RVT, waardoor deze medewerkers zich veelal kunnen focussen op de voor hen benodigde kennis en kunde.
- Het samenvoegen van JR in het RVT zou ervoor kunnen zorgen dat gezamenlijke kennis en kunde verder ontwikkeld en gedeeld worden en er meer van elkaar geleerd kan worden.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR
buiten RVT

- Het samenvoegen van JR in het RVT zorgt ervoor dat gezamenlijke kennis en kunde verder ontwikkeld en gedeeld kan worden en er meer van elkaar geleerd kan worden. Wanneer JR niet in het RVT zit, zal dit minder automatisch geborgd zijn. Naar verwachting is de mate waarin de ontwikkeling en borging van specialistische expertise gefaciliteerd wordt nagenoeg gelijk aan de basisoptie.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: het behoud en de ontwikkeling van de expertise zal in de praktijk in grote mate afhankelijk zijn van de tijd en mogelijkheden die het RVT heeft ingericht om te leren en te ontwikkelen. Dit zal in de toekomst dus verder uitgewerkt worden, in lijn met de uitgangspunten van het Toekomstscenario. Er is daarnaast een belangrijke link tussen dit aspect en de toekomstige ontwikkeling van het expertiseplatform. Verkend kan worden wat de rol van dit platform kan zijn in de borging en het behoud van specialistische kennis en expertise.

Aspect: Ontwikkeling en behoud van expertise | organisatievormen

1: publiek centraal

- Bij een centrale verantwoordelijkheid voor het RVT is er in vergelijking met de decentrale optie meer 'robustheid' in de uitvoering. Er is meer massa in de organisatie om (specialistische) kennis te ontwikkelen en borgen in de organisatie van het RVT. Zo zijn er constructies mogelijk om bepaalde expertises/functies meer landelijk te beleggen, waarop regionale teams beroep kunnen doen als de situatie daar om vraagt. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en borging van de benodigde (specialistische) expertise.
- Doordat de professionals van Veilig Thuis, de GI's en (en een deel van de RvdK) overgaan naar één nieuwe organisatie, is het aannemelijk dat de professionals verder af komen te staan van hun eigen expertisegebied vanuit hun huidige organisatie. Dit brengt een risico met zich mee voor het behoud van de meer specialistische expertises. Het is belangrijk dat deze expertise voldoende 'gevoed' blijft worden vanuit een nieuwe organisatie.
- Tegelijkertijd biedt het overgaan in een nieuwe organisatie ook meer mogelijkheden om competenties/expertises van Veilig Thuis en GI professionals te bundelen (synergie).
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Het ontwikkelen en borgen van de benodigde (specialistische) expertise vraagt bij een decentrale verantwoordelijkheid voor het RVT om extra aandacht voor het juiste schaalniveau om voldoende 'robustheid' te hebben om bepaalde expertises te kunnen borgen. In een decentrale optie zijn er beperktere mogelijkheden om expertises (bijvoorbeeld van de huidige landelijke GI's) landelijk te beleggen, al dan niet in een expertiseplatform. Tegelijkertijd zien we in het huidige stelsel dat benodigde specialistische expertises ook onder decentrale aansturing kunnen worden geborgd (denk aan de regionale expertiseteams jeugd en de expertisecentra voor complexe jeugdhulp).
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- Doordat de professionals van Veilig Thuis, de GI's en de RvdK in dienst blijven van hun huidige organisatie, is het aannemelijk dat de professionals 'gevoed' blijven worden vanuit hun eigen expertisegebied vanuit hun huidige organisatie. Dit draagt bij aan het behoud van de meer specialistische expertises.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Ontwikkeling en behoud van expertise | regio-indeling

Toelichting afweging: uitgangspunt is dat de regio's van het RVT voldoende 'volume' moet hebben om voldoende expertise te waarborgen*. Op het moment dat een RVT niet vaak specifieke casuïstiek meemaakt (afhankelijk van het aantal inwoners en problematiek in een gebied), zoals casussen rondom intieme terreur, ernstige kindermishandeling, zedenzaken, is het waarschijnlijk lastiger om deze ervaringen en expertise in de praktijk te ontwikkelen.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Een klein aantal regio's (i.c.m. het centraal kunnen borgen van specialistische expertise) brengt beperkt risico's met zich mee voor het borgen van expertise. Het aantal inwoners is (zeker voor de niet-stedelijke regio's) groter dan de GGD-regio's/ jeugdzorgregio's. Met een groot aantal inwoners in deze regio's is de inzet van het RVT groter, wat minder risico's met zich mee brengt voor het borgen van de kwaliteit. Op het moment dat je als RVT'er vaker specifieke casuïstiek 'meemaakt' (zoals bijv. intiem terreur), is het gemakkelijker om deze expertise in de praktijk te borgen. <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilighedsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's brengt beperkt risico's met zich mee voor het borgen van expertise. Het aantal inwoners is (zeker voor de niet-stedelijke regio's) groter dan bijv. bij de jeugdzorgregio's. Een voorbeeld: de veiligheids- en GGD regio's Limburg Noord kent 516.000 inwoners. Met een relatief groot aantal inwoners in deze regio's is de inzet van het RVT groter, wat minder risico's met zich mee brengt voor het borgen van de expertise. Bovendien geeft een landelijke organisatie meer mogelijkheden om specialistische expertise landelijk te borgen. Deze combinatie maakt dat <i>deze variant in hoge mate aan dit aspect voldoet in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Het groot aantal regio's brengt risico's met zich mee voor het borgen van voldoende expertise, zeker op het moment dat er in de toekomst gewerkt gaat worden met specialistische functies (zoals bijvoorbeeld de JR-functie). Dit geldt met name voor de niet-stedelijke regio's. Een voorbeeld is de Jeugdzorgregio Midden-Limburg Oost met een inwoneraantal van ongeveer 132.000. Met een kleiner aantal inwoners in deze regio's is de inzet van het RVT beperkter. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilighedsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's brengt beperkt risico's met zich mee voor het borgen van expertise. In de niet-stedelijke risico's is het aantal inwoners groter dan bij de jeugdzorgregio's. <i>Zie toelichting bij deze regio-indeling onder optie 1: publiek centraal. Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	De regio-indeling heeft geen impact op dit aspect: het borgen van expertise blijft hetzelfde als in de huidige situatie (vanuit de huidige partijen). De huidige robuustheid en indeling van de organisaties is bepalender voor het borgen van de expertises, dan de regio-indeling waarvoor de convenanten van het RVT als netwerksamenwerking zullen gelden. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	

Aspect: Kwaliteitsborging en uniformiteit | organisatievormen

In hoeverre faciliteert de variant het werken vanuit uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen?

1: publiek centraal

- Eén centrale organisatie voor het RVT maakt het mogelijk om strakker te sturen op uniforme inzet van bevoegdheden, kwaliteitsnormen, duidelijke protocollen en kaders voor professionals. In vergelijking met de decentrale optie zijn er namelijk meer sturingsmogelijkheden: naast het sturen middels wetten en regels, is het in deze optie (in vergelijking met de decentrale optie) ook mogelijk om te sturen vanuit de eigenaarsrelatie. Dit draagt in grote mate bij aan het werken vanuit uniformiteit en de kwaliteitsborging.
- Het werken vanuit één organisatie bevordert het werken vanuit uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen in een RVT. Waar de kwaliteitskaders, certificeringen en afspraken van de eigen organisaties geldig blijven bij een netwerksamenwerking, is het bij een RVT als eigenstandige organisatie mogelijk om te werken vanuit eenduidige/uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- In beginsel is het – ook in een decentrale optie - mogelijk om landelijke uniforme kwaliteitskaders op te stellen en in de wet regels te stellen hierover. Er zijn in deze optie echter minder sturingsmogelijkheden om centraal te sturen op een uniforme inzet van bevoegdheden, kwaliteitsnormen, duidelijke protocollen en kaders voor professionals (enkel via wetten en regels en niet via de eigenaarsrelatie). In het kader van beleidsvrijheid is het bij de decentrale optie aannemelijk dat er verschillen tussen RVT-organisaties zullen ontstaan. In vergelijking met de centrale optie faciliteert de decentrale optie het werken vanuit uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen in mindere mate.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk- samen- werking

- In deze optie is het aannemelijk dat professionals vanuit hun eigen 'kaders' blijven werken: zij blijven immers in dienst bij hun eigen organisaties. De kwaliteitskaders, certificeringen en afspraken van de eigen organisaties blijven geldig, wat het werken vanuit uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen voor het werken in een RVT belemmert. Bovendien kan het onduidelijkheden met zich meebrengen: hoewel het Toekomstscenario uitgaat van het zo veel mogelijk werken vanuit één vaste professional, zijn er verschillende kwaliteitskaders geldig voor deze professionals. Een netwerksamenwerking faciliteert het werken vanuit uniformiteit dus in mindere mate.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Kwaliteitsborging en uniformiteit | regio-indeling

Toelichting afweging: Het werken vanuit uniforme prestatiebeschrijvingen en kwaliteitsnormen tussen verschillende RVT regio's zorgt voor een duidelijke, kwalitatieve en heldere werkwijze voor de inwoner, ongeacht waar de inwoner zich in Nederland bevindt. Uniformiteit zorgt ervoor dat de kans groter is dat de dienstverlening en het handelen van het RVT in de verschillende regio's van dezelfde kwaliteit zijn.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	Een klein aantal regio's brengt de minste risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. Hoewel met name de organisatievorm en het werken met landelijke kwaliteitskaders bepalend zijn voor de uniformiteit, blijft de kans bestaan dat elke RVT-locatie op haar eigen manier 'kleuring' geeft aan deze kaders of verschillende werkwijzen hanteert. Hoe minder regio's er zijn, hoe minder verschillen er in het land kunnen bestaan tussen de RVT-locaties en dus meer uniformiteit (<i>daarom hoge mate in vergelijking met andere varianten</i>).
	GGD/veiligheidsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's brengt beperkte risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. De kans blijft bestaan dat elke RVT-locatie op haar eigen manier 'kleuring' geeft aan de kaders of verschillende werkwijzen hanteert. Hoe meer regio's, hoe meer verschillen kunnen bestaan tussen de RVT-locaties en dus minder uniformiteit. Omdat in een landelijke organisatie de kans op uniformiteit bij uitstek hoger is, verwachten we dat <i>deze variant in hoge mate aan dit aspect voldoet in vergelijking met de andere varianten</i> .
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Het groot aantal regio's brengt in hoge mate risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. Hoewel met name de organisatievorm en het werken met landelijke kwaliteitskaders bepalend zijn voor het borgen van uniformiteit, blijft de kans dat de openbare lichamen eigen 'kleuring' geven aan deze kaders of verschillende werkwijzen hanteren. Hoe meer regio's er zijn, hoe meer verschillen er in het land kunnen bestaan tussen de RVT-organisaties en dus minder uniformiteit, <i>waardoor deze variant in lagere mate aan het aspect voldoet</i> .
	GGD/veiligheidsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's brengt enige risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. De kans blijft dat de openbare lichamen eigen 'kleuring' geven aan deze kaders of verschillende werkwijzen hanteren. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten</i> .
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	Het middelgroot aantal regio's brengt enige risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. Bij het RVT als netwerksamenwerking betekent het dat er in 26 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden. Hoe meer samenwerkingsverbanden er zijn, hoe meer verschillen in het land kunnen bestaan in de aansturing en dus minder uniformiteit. Bovendien faciliteert het netwerk in mindere mate de kwaliteitsborging en uniformiteit, <i>waardoor deze variant in vergelijking met andere varianten in lagere mate voldoet</i> .
	GI-regio's (13)	Het klein aantal regio's brengt het minste risico's met zich mee voor het borgen van voldoende uniformiteit. Voor het RVT als netwerk betekent het dat er in 13 regio's convenanten/samenwerkingsafspraken gelden. Hoe minder samenwerkingsverbanden er zijn, hoe minder verschillen in het land kunnen bestaan in de aansturing van het RVT als netwerk en dus meer uniformiteit. Tegelijkertijd faciliteert het netwerk in mindere mate de kwaliteitsborging en uniformiteit, <i>waardoor deze variant in redelijke mate voldoet aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten</i> .

Aspect: Ingroeiperiode | reikwijdte

In welke mate is de variant ondersteunend of faciliterend aan de fase van beproeven en verbreden? Met name met oog op de overbruggingsperiode tot aan de definitieve inwerkingtreding van het RVT en de mate waarin de uiteindelijke variant de beproevingsperiode in de proeftuinen kan faciliteren.

Basis-optie reikwijdte

- De reikwijdte zoals opgenomen in de basisoptie is in veel gevallen in lijn met de functionaliteiten en werkwijze die op dit moment in proeftuinen beproefd wordt. Met betrekking tot de ingroeiperiode zijn er geen grote belemmeringen te verwachten op basis van deze variant.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- JR is op dit moment onderdeel van de GI's. Wanneer zij het grootste deel van de taken onderdeel uit gaan laten maken van het RVT, behalve de JR-taken, zal dit naar verwachting verwarring opleveren. Deze optie dit dus in beperkte mate ondersteunend aan de fase van beproeven en de ingroeiperiode.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: in dit onderzoek is niet uitgewerkt hoe de overgangs- / ingroeiperiode eruit komt te zien. Het is dan ook lastig om dit aspect te scoren. In de toekomst is het van belang dat het programma Toekomstscenario samen met de proeftuinen, op basis van de gekozen voorkeursvariant, uitwerkt wat de gewenste ingroeimethode zal zijn. Hierin moet er rekening gehouden worden met de grenzen aan wettelijke kaders en bevoegdheden waar de huidige proeftuinen op dit moment tegenaan lopen.

Aspect: Ingroeiperiode | organisatievormen

1: publiek centraal

- Tijdens de 'ingroeiperiode'/'overbruggingsperiode' is het nog niet mogelijk om de GI's, Veilig Thuis en een deel van de taken van de RvdK reeds over te laten gaan in een nieuwe organisatie, omdat dit nog niet wettelijk geborgd zal zijn. Dit maakt dat het oprichten van een nieuwe organisatie de fase van beproeven en verbreden niet direct ondersteunt.
- Omdat de uitvoering binnen het huidige stelsel (waarbinnen de GI's, VT en de RvdK werken) decentraal is, faciliteert deze optie onder centrale verantwoordelijkheid de ingroeiperiode beperkt.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Tijdens de 'ingroeiperiode'/'overbruggingsperiode' is het nog niet mogelijk om de GI's, Veilig Thuis en een deel van de taken van de RvdK reeds over te laten gaan in een nieuwe organisatie, omdat dit nog niet wettelijk geborgd zal zijn. Dit maakt dat het oprichten van een nieuwe organisatie de fase van beproeven en verbreden niet direct ondersteunt.
- Omdat de uitvoering binnen het huidige stelsel van de jeugdbescherming grotendeels al decentraal is (met uitzondering van de RvdK), faciliteert deze optie onder decentrale verantwoordelijkheid in enige mate de ingroeiperiode.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- Omdat in proeftuinen de partijen al in een netwerkconstruct met elkaar samenwerken, is deze optie ondersteunend en faciliterend aan de overbruggingsperiode. De proeftuinen (en de huidige betrokken partijen) kunnen verder 'bouwen' aan de fase van beproeven en verbreden in het netwerkconstruct, wetende dat dit uiteindelijk ook doorzet na de overbruggingsperiode en wettelijk geborgd zal worden. Tegelijkertijd zal het in de ingroeiperiode (in vergelijking met de huidige situatie) nog niet mogelijk om in optima forma te 'beproeven' in de netwerksamenwerkingen, omdat hier nog geen wettelijke kaders voor zijn en de huidige proeftuinen nu al tegen wettelijke grenzen aan lopen. Dit maakt dat de netwerksamenwerking de ingroeiperiode niet *volledig* faciliteert, omdat hiervoor wettelijke kaders nodig zijn.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Transitie-inspanningen | reikwijdte

Wat is de impact van deze variant op de benodigde transitie-inspanningen? In hoeverre faciliteert de variant de gewenste cultuuromslag van het Toekomstscenario? In hoeverre vergt de variant inspanningen met betrekking tot wijzigingen in structuur?

Basis-optie reikwijdte

- De basisoptie zorgt voor een nieuwe manier van werken, doordat veel van de functionaliteiten die nu los van elkaar zijn georganiseerd, nu samen worden gevoegd in één organisatie. Het voorkomen van het estafettemodel, het zo min mogelijk overdragen van casussen en het zo veel mogelijk delen van kennis, en het zorgen voor betere transparantie in de keten staat hierbij voorop. Er zijn in de komende jaren veel inspanningen nodig om anders te gaan (samen)werken, maar dit draagt wel in hoge mate bij aan de cultuuromslag die het Toekomstscenario beoogt.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- In beide opties voor reikwijdte is het mogelijk om de benodigde cultuuromslag te organiseren. Dit zal naar verwachting niet afhangen van het wel of niet organiseren van JR binnen het RVT.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: n.v.t.

Aspect: Transitie-inspanningen | organisatievormen

1: publiek centraal

- Een nieuwe organisatie oprichten is erg ingrijpend: het kan een langere periode van onzekerheid en verschillen in processen en instanties teweeg brengen. Het oprichten van een nieuwe organisatie kan echter faciliterend werken voor de gewenste cultuuromslag van het Toekomstscenario. Dit komt omdat een nieuwe organisatie de kans biedt om met 'een schone lei' te beginnen en vanaf het startpunt te werk te gaan vanuit de nieuwe bedoeling.
- Het oprichten van een nieuwe landelijke organisatie, gaat gepaard met de benodigde transitie-inspanningen door de benodigde wijzigingen in structuur. Er zijn veel inspanningen nodig met betrekking tot de overgang van personeel, maar ook voor het oprichten van een ministeriële dienst, agentschap of ZBO en het opstellen van kwaliteitskaders. In organisatorische zin zijn de transitie-inspanningen mogelijk iets beperkter dan in de decentrale optie, omdat een landelijke organisatie bij een transitie op minder (decentrale) bestuurlijke tafels om bespreking en instemming vraagt. Tegelijkertijd vraagt de aansluiting van de werkwijzen van het RVT op de lokale teams, maatschappelijke partners en zorg- en veiligheidspartners wel extra inspanningen
- De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de jeugdbescherming- en reclassering binnen het huidige stelsel is op dit moment grotendeels decentraal. Dit betekent dat het centraal beleggen van verantwoordelijkheden meer inspanningen vraagt in vergelijking met de decentrale optie, waarbij de verantwoordelijkheid bij dezelfde bestuurslaag blijft. *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- Het oprichten van een RVT als openbaar lichaam (of aansluiten op een bestaand openbaar lichaam) vraagt bespreking en instemming op veel decentrale bestuurlijke tafels, dit vergroot de transitie inspanningen in vergelijking met een centrale optie.
- De verantwoordelijkheid voor de GI's en VT-organisaties in het huidige stelsel is op dit moment decentraal belegd. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid van het RVT bij dezelfde bestuurslaag blijft, bij gemeenten, waardoor er minder inspanningen nodig zijn voor het herbeleggen van verantwoordelijkheden.
- De transitie-inspanningen kunnen beperkt worden door aan te sluiten op reeds bestaande openbare lichamen. In theorie is dit mogelijk, omdat er al andere GR'en bestaan die zouden kunnen worden verbreed richting het RVT-werkveld. Wel vraagt dit dan nog steeds om goedkeuring van alle bij de bestaande GR'en aangesloten gemeenten met een wijziging van de doelstelling en inrichting van de GR. Dit vraagt om een uitgebreid besluitvormingsproces en dus hoge inspanningen. *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- Een netwerksamenwerking vraagt vergeleken met het oprichten van een nieuwe organisatie, meer transitie-inspanningen om de beoogde cultuuromslag te bewerkstelligen. Het blijven werken in de bestaande partijen, met elk een bestaande visie, missie en achtergrond zorgt er mogelijk voor dat het lastiger is om de beoogde transformatie en cultuuromslag die het Toekomstscenario beoogt te bewerkstelligen.
- In deze optie zijn naar verwachting minder inspanningen benodigd dan in andere opties. Er hoeft immers geen nieuwe organisatie (in de zin van een rechtspersoon) te worden opgericht en ingericht. Ook hoeft er geen grootschalige personeelstransitie plaats te vinden, met alle inspanningen die daarmee gepaard gaan. Tegelijkertijd moet er in een netwerk wel een volledige ondersteunende organisatie worden ingericht, en zijn er veel wijzigingen in werkwijzen, cultuur en structuur nodig, zoals het inrichten van een gedeeld systeem, het inregelen van wettelijke bevoegdheden, het inregelen van de klachtenregelingen, het maken van samenwerkingsafspraken etc. *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Transitiekosten | reikwijdte

Wat is de impact van deze variant op de benodigde transitiekosten? (Hoe hoger de scoring, hoe lager de kosten)

Basis-
optie
reikwijdte

- Wat betreft het wel of niet opnemen van JR als onderdeel van het RVT, is de verwachting dat het minder kosten met zich meebrengt om JR onderdeel te maken van het RVT dan wanneer JR buiten het RVT wordt belegd, omdat de huidige taken van de GI's dan gezamenlijk overgaan naar het RVT.
- Omdat de transitiekosten nog niet in kaart zijn gebracht, is dit aspect op de opties m.b.t. reikwijdte verder lastig te scoren.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR
buiten RVT

- Wat betreft het wel of niet opnemen van JR als onderdeel van het RVT, is de verwachting dat het meer kosten met zich meebrengt om JR geen onderdeel te maken van het RVT dan wanneer JR binnen het RVT wordt belegd, omdat er mogelijk voor JR een aparte organisatie opgericht moet worden of de taken moeten worden toegevoegd aan een bestaande organisatie die deze taak nu nog niet heeft.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: n.v.t.

Aspect: Transitiekosten | organisatievormen

1: publiek centraal

- Het oprichten van een nieuwe organisatie, gaat gepaard met de benodigde transitiekosten. Hierbij kan gedacht worden aan kosten met betrekking tot de overgang van personeel*, maar ook voor het oprichten van een ministeriële dienst, agentschap of ZBO en het opstellen van kwaliteitskaders.
- In organisatorische zin zijn de transitiekosten mogelijk iets beperkter dan in de decentrale optie, omdat een landelijke organisatie bij een transitie op minder (decentrale) bestuurlijke tafels om bespreking en instemming vraagt. Tegelijkertijd vraagt de aansluiting van de werkwijzen van het RVT op de lokale teams, maatschappelijke partners en zorg- en veiligheidspartners wel extra inspanningen (en dus hogere transitiekosten). Tegelijkertijd is de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de jeugdbescherming- en reclassering binnen het huidige stelsel op dit moment decentraal belegd. Dit betekent dat het centraal beleggen van de verantwoordelijkheden meer inspanningen vraagt in vergelijking met de decentrale optie, waarbij de verantwoordelijkheid bij dezelfde bestuurslaag blijft.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- De transitiekosten kunnen beperkt worden door aan te sluiten op reeds bestaande openbare lichamen. In theorie is dit mogelijk, omdat er al andere GR'en bestaan die zouden kunnen worden verbreed richting het RVT-werkveld. Wel vraagt dit dan nog steeds om goedkeuring van alle bij de bestaande GR'en aangesloten gemeenten met een wijziging van de doelstelling en inrichting van de GR. Dit vraagt om een uitgebreid besluitvormingsproces en dus hogere transitiekosten.
- Het oprichten van een RVT als openbaar lichaam (of aansluiten op een bestaand openbaar lichaam) vraagt bespreking en instemming op veel decentrale bestuurlijke tafels, dit vergroot de transitiekosten in vergelijking met een centrale optie. Tegelijkertijd is de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de jeugdbescherming- en reclassering binnen het huidige stelsel op dit moment decentraal belegd. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid van het RVT bij dezelfde bestuurslaag blijft, bij gemeenten, waardoor er minder inspanningen nodig zijn voor het herbeleggen van verantwoordelijkheden.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- In deze optie zijn naar verwachting minder transitiekosten benodigd dan in andere opties. Er hoeft immers geen nieuwe organisatie (in de zin van een rechtspersoon) te worden opgericht en ingericht. Ook hoeft er geen grootschalige personeelstransitie plaats te vinden, met alle inspanningen die daarmee gepaard gaan. Tegelijkertijd moet er in een netwerk wel een volledige ondersteunende organisatie worden ingericht, en zijn er veel wijzigingen in werkwijzen, cultuur en structuur nodig, zoals het inrichten van een gedeeld systeem, het inregelen van wettelijke bevoegdheden, het inregelen van de klachtenregelingen, het maken van samenwerkingsafspraken etc.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Informatiepositie | reikwijdte

Wat is de impact van de variant op de informatiepositie van het RVT en betrokken partijen: daar waar het gaat om de bevoegdheden voor het samenbrengen van informatie, (het doorbreken van) de geheimhoudingsplicht en het verwerken van persoonsgegevens? (paragraaf 5.9 Toekomstscenario)

Basis-optie reikwijdte

- Het is voor de informatiepositie van een RVT en in het kader van rechtsbescherming belangrijk dat het helder voor huishoudens en gezinnen is in welk kader (en dus met welke bevoegdheid) professionals informatie en persoonsgegevens delen en verwerken. De professional die op basis van *informed consent* betrokken is bij een huishouden/gezin (hulp biedt in een huishouden/gezin en consult en advies geeft) kan besluiten dat inzet bevoegdheden of maatregelen gewenst is, en daartoe het beroepsgeheim doorbreken (conform meldcode); maar diezelfde professional kan in die situatie (mogelijk) *niet* bevoegdheden inzetten met als doel de rechter of burgemeester te adviseren. Deze 'knip' draagt bij (en is noodzakelijk in het kader van rechtsbescherming) aan de duidelijkheid over met welke bevoegdheden professionals gegevens verwerken, samenbrengen en hun 'geheimhoudingsplicht' doorbreken.
- Het integreren van kind- en gezinsbescherming en JR in één organisatie brengt een risico met zich mee voor het onrechtmatig delen van bijv. strafrechtelijke informatie. Tegelijkertijd laat het huidige stelsel zien dit binnen de GI's gescheiden wettelijke taken zijn, met gescheiden informatiestromen. Onder bepaalde voorwaarden is het bij gecombineerde JB-JR trajecten mogelijk om informatie te delen. Hoewel er enige risico's zijn met betrekking tot onrechtmatige gegevensdeling, vermindert de basisoptie het risico op handelingsverlegenheid in het delen van informatie.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- In beide opties heeft het RVT een stevige informatiepositie, dit maakt de scoring gelijk. JR buiten het RVT positioneren vermindert vanuit het AVG-perspectief wel het risico van het onrechtmatig delen van bijv. strafrechtelijke informatie binnen één organisatie. Het vergroot wel het risico op handelingsverlegenheid van professionals: doordat de JR-professional en de RVT-professional niet meer in één organisatie werkzaam zijn, bestaat het risico dat professionals terughoudender zijn om informatie te delen dan wanneer ze onderdeel zijn van dezelfde organisatie.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: In elke variant op reikwijdte is het noodzakelijk om aan de voorkant wettelijk afspraken te maken over het verwerken van persoonsgegevens, het delen van informatie en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht (conform 'meldcode').

/ Aspect: Informatiepositie | organisatievormen

1: publiek centraal

- Het werken in één organisatie biedt meer duidelijkheid over de informatiepositie van een RVT. Er hoeven geen aanvullende afspraken te worden gemaakt over de uitwisseling van gegevens en de verdeling van de gegevensverantwoordelijkheid, zoals dat wel het geval is in een netwerksamenwerking. Ook maakt het werken in één organisatie eenduidige dossiervorming/het werken in één systeem beter mogelijk dan in een netwerksamenwerking.
- In beide opties (zowel centraal als decentraal) is het mogelijk om te werken vanuit één systeem en zijn er geen belemmeringen met betrekking tot het rechtmatig verwerken en delen van persoonsgegevens – mits dit wettelijk geborgd is (denk aan de huidige informatiepositie van Veilig Thuis). Een centrale optie maakt het echter wel eenvoudiger mogelijk om te werken vanuit één systeem (wat voordelig is bij bijv. verhuizing van huishoudens/gezinnen), omdat alle RVT's in deze landelijke organisatie vanzelfsprekend in hetzelfde systeem werken. Hoewel het ook onder een decentrale optie mogelijk is, vraagt het wel veel inspanningen om een systeem over 'de grenzen' van verschillende organisaties te creëren.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- In beide opties (zowel centraal als decentraal) is het mogelijk om te werken vanuit één systeem en zijn er geen belemmeringen met betrekking tot het rechtmatig verwerken en delen van persoonsgegevens – mits dit wettelijk geborgd is (denk aan de huidige informatiepositie van Veilig Thuis). Hoewel het werken in één systeem onder een decentrale optie dus mogelijk is, weten we uit de praktijk dat het veel inspanningen vraagt om een systeem over 'de grenzen' van verschillende organisaties te creëren.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- Het werken in een netwerksamenwerking brengt veel onduidelijkheden met zich mee over de informatiepositie van een RVT. In een netwerksamenwerking blijven de bevoegdheden met betrekking tot gegevensdeling gerelateerd aan ieders eigen wettelijke taak. Als de professionals gemandateerd worden met elkaars bevoegdheden om te kunnen werken met één vast gezicht voor een gezin/ huishouden (een VT-medewerker voert de taken uit van een GI-medewerker), is het noodzakelijk dat bij wet wordt bepaald voor welke doeleinden, in welke situaties, welke gegevens mogen worden uitgewisseld en op welke wijze de gegevensverantwoordelijkheid is verdeeld. Hoewel het niet onmogelijk is, brengt het veel onduidelijkheden met zich mee voor professionals: gelden de bevoegdheden van hun eigen organisatie of die van de andere organisatie?
- Ook is dossiervorming/ het werken in één systeem een groot aandachtspunt binnen een netwerksamenwerking: de huidige partijen werken binnen verschillende systemen, waardoor informatie ook op verschillende plekken moet worden opgeslagen. Een uitwerkingsvraagstuk bij deze optie is in hoeverre het werken in één systeem mogelijk.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Helderheid van rollen en verantwoordelijkheden | organisatievormen

In hoeverre zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de governance helder belegd?

1: publiek centraal

- De politieke verantwoordelijkheid voor het functioneren van het RVT is in deze centrale optie helder belegd: deze ligt bij het Rijk. Alleen in de optie waarin het RVT een zbo wordt is deze verantwoordelijkheid wat diffuser. De minister is dan weliswaar verantwoordelijk voor het instandhouden van het RVT, maar niet in alle opzichten aanspreekbaar op het functioneren van het RVT. Het RVT heeft dan een bepaalde mate van eigenstandige verantwoordelijkheid, die zich deels onttrekt aan democratisch gelegitimeerde aansturing. Een keuze voor een zbo moet dan ook zeer goed onderbouwd worden.
- Het oprichten van één organisatie voor een RVT draagt bij aan de helderheid van rollen en verantwoordelijkheden, ten opzichte van een netwerksamenwerking waar de huidige partijen verschillende rollen en verantwoordelijkheden hebben op basis van hun wettelijke taken. *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Deze variant brengt het risico met zich mee dat discussie ontstaat over (de reikwijdte van) de manier waarop de decentrale verantwoordelijkheid voor het RVT zich verhoudt tot de stelselverantwoordelijkheid van de minister, en de reikwijdte van die stelselverantwoordelijkheid. Dit vraagt om glasheldere afspraken over waar de ene verantwoordelijkheid ophoudt en de andere begint. De ervaring leert dat het lastig is om die afspraken waterdicht te maken.¹
- Aanvullend daarop is de vraag in welke mate de minister zijn (stelsel)verantwoordelijk effectief waar kan maken, bijvoorbeeld bij problemen bij een van de regionale RVT's. Vergeleken met variant 1 heeft de minister (veel) minder mogelijkheden om in te grijpen of bij te sturen in zo'n scenario. De beperkingen van het interbestuurlijk toezichtsinstrumentarium spelen hierbij ook een rol.
- Bij een openbaar lichaam is er sprake van een *gedeelde* verantwoordelijkheid van verschillende lokale bestuurders voor het RVT. Deze optie verhoudt zich moeizaam tot democratische controle en (bij)sturing door individuele gemeenteraden, zo is de afgelopen jaren vele malen geconstateerd. Wel is de Wgr recent gewijzigd om de democratische legitimiteit van GR's te versterken². *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- In deze variant blijven bestaande organisaties bestaan. Tegelijkertijd wordt samenwerking geïntensiveerd en moet er veel meer vanuit gezamenlijkheid worden gewerkt. Dit brengt een uitdaging met zich mee als het gaat om het helder beleggen van rollen en verantwoordelijkheden. Door het mandateren van bevoegdheden en taken (om het werken vanuit één vaste RVT-professionaal mogelijk te maken) zijn rollen en verantwoordelijkheden niet altijd meer zo helder af te bakenen. Als bestaande organisaties echter tegelijkertijd blijven bestaan, zullen zij echter wel behoefte hebben aan een dergelijke afbakening. Dat staat dus op gespannen voet met elkaar. Ook in bestuurlijk en democratisch opzicht roept dit de vraag op: wie kan waarop worden aangesproken als het functioneren van het RVT onvoldoende blijkt?
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

/ Aspect: Integraliteit van de sturing | organisatievormen

In welke mate faciliteert de variant integrale sturing op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland?*

1: publiek
centraal

- Een centrale optie faciliteert in meerdere mate het integraal kunnen sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland. De Rijksverantwoordelijkheid maakt namelijk dat het mogelijk is om centraal te sturen op het totale takkenpakket van een RVT, doordat er sprake is van één landelijke organisatie waarop gestuurd kan worden.
- Bij het oprichten van een organisatie voor het RVT kan er strakker worden gestuurd op het totaal van taken en functionaliteiten van deze organisatie(s): in plaats van dat de wettelijke taken van een RVT verspreid zijn over verschillende organisaties verspreid zijn, is er nu (afhankelijk van de centrale of decentrale optie) één duidelijke organisatie waarop duidelijk (integraal) gestuurd kan worden op (een deel/het geheel van) de taken van een RVT.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek
decentraal

- Een decentrale optie faciliteert in mindere mate het integraal kunnen sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland. Vergeleken met een Rijksverantwoordelijkheid voor het RVT is sturing bij een decentrale verantwoordelijkheid veel diffuser. Dit komt omdat er in deze optie verschillende openbare lichamen als organisatie van het RVT zijn en de gemeenten hierover verantwoordelijkheid dragen. Het is daarmee in vergelijking met de centrale optie ingewikkelder om te sturen op het geheel aan taken van het RVT. Het is ook de vraag hoe effectief er op het RVT kan worden gestuurd. Individuele gemeenteraden zullen naar verwachting beperkt grip ervaren omdat zij samen met andere gemeenteraden op het RVT moeten sturen. Ook de sturingsmogelijkheden vanuit het Rijk zijn begrensd, omdat een groot deel van de verantwoordelijkheid voor het optreden van het RVT decentraal is belegd. Tegelijkertijd kan enige landelijke sturing wel georganiseerd worden via wetten, beleidskaders en financiële middelen.
- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3:
netwerk-
samenwer-
king

- Deze optie is in principe geschikt om de activiteiten van verschillende partners op elkaar af te stemmen en te sturen op het bereiken van een gemeenschappelijk doel.
- Voor bestuurders en volksvertegenwoordigers heeft deze optie echter als nadeel dat er niet één plek is waarop duidelijk (integraal) gestuurd kan worden op het geheel van de taken van een RVT. Een netwerk kan het 'probleem van de vele handen' met zich meebrengen, waarbij de verantwoordelijkheid (voor problemen) niet duidelijk belegd is.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

131 *Dit aspect focust zich op het integraal sturen op het totaal van taken in het RVT, en niet op de integraliteit die gezinnen nodig hebben voor het oplossen van problemen (hier gaan we in het aspect gezinsgericht werken nader op in)

Aspect: Integraliteit van sturing | regio-indeling

Toelichting afweging: het integraal kunnen sturen op het totaal aan taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland is een van de afwegingen die belangrijk zijn m.b.t. de gewenste regio-indeling.

1: publiek centraal	Arrondissementen (10)	In een centrale variant is integraliteit van sturing goed mogelijk, zie vorige pagina. Het klein aantal regio's maakt het integraal sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland bovendien ook goed mogelijk: er zijn immers 'maar' 10 locaties/ regio's die centraal aangestuurd hoeven te worden. <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's maakt het integraal sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland in redelijke mate mogelijk. Het werken vanuit één landelijke organisatie maakt het echter ook in deze regio-indeling goed mogelijk om integraal te sturen, omdat het mogelijk is om te werken met directeuren die een cluster van regio's aansturen. Dit maakt dat integrale sturing en overzichtelijkheid ook in deze regio-indeling goed mogelijk is, en <i>deze variant in hoge mate voldoet aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg-regio's (42)	Het groot aantal regio's maakt het integraal sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in mindere mate mogelijk. Met 42 verschillende openbare lichamen is het lastig om integraal te sturen op het totaalpakket aan taken van het RVT. Het integraal sturen kent bovendien beperkingen doordat gemeenten en niet het Rijk verantwoordelijk zijn voor het RVT. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veiligheidsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's maakt het integraal sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT in Nederland <i>in redelijke mate mogelijk in vergelijking met andere varianten.</i> Met 25 verschillende regio's is het integraal sturen op het totaalpakket aan taken van het RVT in redelijke mate mogelijk, maar nog steeds beperkt doordat de verantwoordelijkheid voor het RVT bij gemeenten is belegd.
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	Waar integraal sturen in een netwerksamenwerking al beperkingen kent, maakt het middelgroot aantal regio's dit in nog mindere mate mogelijk. Bij het RVT als netwerksamenwerking betekent het dat er in 26 regio's samenwerkingsafspraken gelden. Hoe meer samenwerkingsverbanden er zijn, hoe beperkter de mogelijkheden tot integraliteit van sturing. <i>Deze variant voldoet daarom in lage mate aan dit aspect.</i>
	GI-regio's (13)	Het klein aantal regio's maakt het integraal sturen op het totaal van taken en functionaliteiten van het RVT goed mogelijk. Tegelijkertijd is het in een netwerksamenwerking lastig om integraal te sturen op het totaal aan taken van het RVT in NL. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>

/ Aspect: Toezichtsmogelijkheden | organisatievormen

In welke mate biedt de variant voldoende toezichtsmogelijkheden (zowel op de organisatie als op kinderen, huishoudens en gezinnen in onveiligheid)? Zijn er voldoende *checks and balances* in macht en controle?

1: publiek centraal

- Het toezicht op de kwaliteit van de uitvoering door RVT's is in principe goed in te regelen onder een centrale verantwoordelijkheid. Wel is het een aandachtspunt dat de toezichthouder namens de minister (maar wel onafhankelijk) toeziet op het functioneren van een organisatie-onderdeel van de minister.¹ Dat vraagt om extra aandacht voor de onafhankelijkheid van de toezichthouder, maar is goed te regelen. Een ander aandachtspunt is het instrumentarium dat de toezichthouder ter beschikking staat om naleving af te dwingen als de situatie daar om vraagt. De toezichthouder kan de minister aanspreken op zijn verantwoordelijkheden (hetgeen in de regel voor de Kamer ook reden zal zijn om de minister te bewegen om maatregelen te treffen), maar kan eigenstandig niet of zeer beperkt ingrijpen.
- Voor effectief toezicht is het nodig dat helder is wie waarvoor verantwoordelijk kan worden gehouden door de toezichthouder. Het oprichten van een RVT als organisatie waarin VT, de GI's en een deel van de RvdK overgaan draagt ten opzichte van een netwerksamenwerking bij aan het effectief toezicht houden op het RVT: het is voor de toezichthouder namelijk helder wie verantwoordelijk kan worden gehouden voor het functioneren van een RVT.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Bij deze decentrale optie worden gemeenten als autonome bestuurslaag verantwoordelijk voor het instandhouden en functioneren van het RVT. In de Nederlandse staatsrechtelijke verhoudingen betekent dat dat het toezicht op de (kwaliteit van de) uitvoering in principe de vorm krijgt van interbestuurlijk toezicht: de minister vraagt een toezichthouder om na te gaan of decentrale overheden hun taak voldoende uitvoeren, en of er geen sprake is van taakverwaarlozing. Deze vorm van toezicht kan beperkt de naleving van normen voor kwaliteit en rechtsbescherming afdwingen; het Rijk kan slechts in uitzonderlijke gevallen in de eigenstandige verantwoordelijkheid van een decentrale overheid kan treden. Op zijn minst is hiervoor nodig dat er een aanwijzingsbevoegdheid wordt gecreëerd op basis waarvan de minister als *last resort* in kan grijpen bij een RVT.
- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk- samen- werking

- Voor effectief toezicht is het nodig dat helder is wie waarvoor verantwoordelijk kan worden gehouden door de toezichthouder. Voor toezichthouders brengt toezicht op een RVT als netwerksamenwerking dan ook uitdagingen met zich mee: het kan onduidelijkheden met zich mee brengen welke organisatie er verantwoordelijk kan worden gehouden voor het functioneren van een RVT.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

/ Aspect: Passende bekostiging | organisatievormen

In hoeverre draagt de variant bij aan eenvoud in bekostiging (ontschotting) en borging van financieel overzicht?

1: publiek centraal

- In de bekostiging is het belangrijk dat er rekening gehouden wordt met perverse prikkels: op het moment dat er meer perverse prikkels zijn in een optie, is het ingewikkelder (en dus minder sprake van eenvoud) voor de financier. Het via het Rijk bekostigen van het RVT en het via de gemeente bekostigen van een lokaal team kan zorgen voor perverse prikkels: het kan dan voor lokale teams (financieel) aantrekkelijk zijn om (lastige) gevallen 'door te schuiven' naar het RVT, zodat zij niet langer op de begroting van het lokale team drukken maar door het Rijk bekostigd worden.
- Ook relevant is dat de drie subopties (dienstonderdeel, agentschap, ZBO) verschillen in de mate waarin sturing op doelmatigheid mogelijk is. Bij een ZBO en een agentschap zijn hiervoor meer instrumenten voorhanden dan bij een dienstonderdeel.
- Het integreren van de partijen in één organisatie draagt daarnaast in hoge mate bij aan de eenvoud in bekostiging en borging van financieel overzicht.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Deze decentrale optie sluit aan op eenvoud in bekostiging doordat de financiën voor het lokale team, Wmo, jeugdhulp en RVT in één hand belegd worden: bij gemeenten. Dat voorkomt perverse prikkels in het grensverkeer tussen lokaal team en RVT. Dit maakt het mogelijk om ook in de financiering de activiteiten en inzet van het RVT en lokaal team op elkaar af te stemmen en mogelijkheden te verkennen voor integrale financiering.
- Deze optie vraagt wel om mechanismen om te zorgen voor doelmatige besteding van publieke middelen, zoals het vaststellen van landelijke tarieven, of andere financieringsinstrumenten gericht op het transparant maken en beheersen van de kosten van de decentrale RVT's.
- Daarnaast zal nog moeten worden besloten op welke manier gemeenten bekostigd gaan worden: via de algemene uitkering van het gemeentefonds, of op een andere manier (bijvoorbeeld SPUK of via de BDUR-constructie). Hier kan ook een ingroeimodel gekozen worden.
- RVT als één nieuwe organisatie: Zie publiek centraal.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk- samen- werking

- Doordat in deze optie sprake is van meerdere financiële stromen (naar de huidige partijen zoals Veilig Thuis, GI's, RvdK), draagt deze optie in mindere mate bij aan eenvoud in bekostiging en borging van financieel overzicht over één RVT.
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Geschatte omvang kosten | reikwijdte

Is de omvang van de kosten van het RVT als organisatie bij deze variant ten opzichte van andere varianten naar verwachting hoger of lager?
Is de omvang van de kosten voor het lokale team bij deze variant van het RVT als organisatie ten opzichte van andere varianten naar verwachting hoger of lager?

Basis-
optie
reikwijdte

- **Impact variant omvang kosten RVT:** De omvang van de kosten van het RVT waarin JR wél is opgenomen is logischerwijs hoger dan de omvang van de kosten van het RVT waarin JR geen onderdeel is van de organisatie.
- **Impact variant omvang kosten lokaal team:** de omvang van de kosten van het lokale team zijn in zeer geringe mate afhankelijk van of JR wel of niet in het RVT zit.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR
buiten RVT

- **Impact variant omvang kosten RVT:** De omvang van de kosten van het RVT waarin JR wél is opgenomen is logischerwijs hoger dan de omvang van de kosten van het RVT waarin JR geen onderdeel is van de organisatie. Vanuit het oogpunt vanuit het stelsel, kan echter gesteld worden dat het duurder is om een aparte JR-organisatie (met eigen overhead etc.) op te richten dan JR onderdeel te laten zijn van het RVT. In totaliteit is deze optie daarom naar verwachting duurder.
- **Impact variant omvang kosten lokaal team:** de omvang van de kosten van het lokale team zijn in zeer geringe mate afhankelijk van of JR wel of niet in het RVT zit.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: de precieze omvang van de kosten van het RVT en de impact van de ontwikkelrichting(en) op het lokale team zullen in de toekomst verder uitgewerkt moeten worden.

Aspect: Geschatte omvang kosten | organisatievormen

1: publiek centraal

- **Impact variant omvang kosten RVT:** het is in dit stadium nog niet goed mogelijk om een onderbouwde uitspraak te doen over de impact van een RVT onder centrale verantwoordelijkheid op de kosten van de RVT-organisatie. Enerzijds betekent een landelijke organisatie dat er op sommige vlakken sprake kan zijn van schaalvoordelen. Anderzijds is ook bekend dat organisaties van de omvang van een landelijk RVT de meest efficiënte schaalgrootte overstijgen en de overhead toeneemt door toegenomen coördinatiekosten. Hoe deze twee effecten tegen elkaar opwegen is nu nog niet te beoordelen. In vergelijking met een netwerksamenwerking, brengt het integreren van de partijen in één organisatie wel schaalvoordelen met zich mee. Hierdoor is er verhoudingsgewijs minder overhead nodig en is de omvang van de kosten van een RVT als organisatie lager dan bij een netwerksamenwerking.
- **Impact variant omvang kosten lokaal team:** het via het Rijk bekostigen van het RVT en het via de gemeente bekostigen van een lokaal team kan zorgen voor perverse prikkels: het kan dan voor lokale teams (financieel) aantrekkelijk zijn om het RVT er eerder bij te trekken, zodat lastige casussen niet langer op de begroting van het lokale team drukken maar door het Rijk bekostigd worden. Ook is zijn er minder mogelijkheden om samen te investeren in de beweging naar tijdige en passende hulp, zoveel mogelijk in het vrijwillig kader. Ook is het integreren van de partijen overzichtelijker voor een lokaal team, waardoor er minder coördinatiekosten nodig zijn. Dit maakt het aannemelijk dat in deze optie de kosten voor het lokale team lager zijn ten opzichte van de andere opties. *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- **Impact variant omvang kosten RVT:** het is in dit stadium nog niet goed mogelijk om een onderbouwde uitspraak te doen over de impact van een decentrale vorm op de kosten van de RVT-organisatie. Dit hangt, onder meer, (sterk) af van de gekozen schaal / werkgebied van een RVT. In vergelijking met een netwerksamenwerking is de omvang van de kosten van een RVT als organisatie naar verwachting wel lager, zie hiervoor het argument bij optie 1.
- **Impact variant omvang kosten lokaal team:** doordat financiering van het RVT en lokaal team in één hand belegd zijn, zijn er dus minder prikkels om (lastige) gevallen 'door te schuiven' naar het RVT en meer kansen om samen op te trekken in het investeren naar de beweging naar 'de voorkant'. De coördinatiekosten voor een lokaal team zijn wel lager (in vergelijking met een netwerksamenwerking), doordat het integreren van de partijen overzichtelijker is.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerksamenwerking

- **Impact variant omvang kosten RVT:** een netwerksamenwerking vraagt hoge kosten van een RVT als organisatie. De huidige partijen RvdK, GI's en VT blijven immers bestaan, waardoor de bestaande uitvoerings- en bedrijfsvoering kosten blijven bestaan. Er zijn beperkt mogelijkheden tot schaalvoordelen doordat de partijen niet worden geïntegreerd. Hierdoor is er verhoudingsgewijs meer overhead nodig bij het behoud van meerdere organisaties in een netwerksamenwerking dan bij één organisatie. Ook brengt de aansturing van het netwerk (in een zogeheten NAO) kosten met zich mee: de aanname is dat dit een groter effect heeft op de kosten dan de schaalvoordelen.
- **Impact variant omvang kosten lokaal team:** het blijven bestaan van de huidige partijen in een netwerksamenwerking, brengt hogere kosten met zich mee voor een lokaal team (meer partijen, minder overzicht, meer coördinatie nodig en dus hogere kosten). Een specifiek voorbeeld is dat bijv. bij het afstemmen van de jaarplannen van de lokale teams, goedkeuring nodig is van de drie besturen (in plaats van één bestuur van het RVT als eigenstandige organisatie).
- *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Geschatte omvang kosten RVT | regio-indeling

Toelichting afweging: geschatte omvang van de kosten van het RVT als organisatie regio-indelingen: een lage score betekent hoge kosten, en een hoge score betekent lage kosten (in vergelijking met de andere opties).

1: publiek centraal	Arrondisse- menten (10)	Het is in dit stadium nog niet goed mogelijk om een onderbouwde uitspraak te doen over de impact van een RVT onder centrale verantwoordelijkheid op de kosten van de RVT-organisatie. Wel geldt hoe meer regio's, hoe meer coördinatiekosten nodig zijn. Dit maakt dat de kosten voor het RVT verdeeld in 10 locaties, beperkter is dan de kosten voor het RVT verdeeld over 25 locaties. <i>Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilig- heidsregio's (25)	Het is in dit stadium nog niet goed mogelijk om een onderbouwde uitspraak te doen over de impact van een RVT onder centrale verantwoordelijkheid op de kosten van de RVT-organisatie. Wel geldt hoe meer regio's, hoe meer coördinatiekosten nodig zijn. Dit maakt dat de kosten voor het RVT verdeeld in 25 locaties, hoger zijn dan de kosten voor het RVT verdeeld over 10 locaties. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
2: publiek de- centraal	Jeugdzorg- regio's (42)	Het groot aantal regio's brengt hoge kosten met zich mee voor de omvang van de organisatie. Dit lage aantal medewerkers brengt beperkte schaalvoordelen met zich mee (verhoudingsgewijs hoge overhead en meer indirecte kosten per medewerker) en dus hogere kosten voor het RVT. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GGD/Veilig- heidsregio's (25)	Het middelgroot aantal regio's brengt beperktere kosten mee voor de omvang van de organisatie. Dit brengt redelijke schaalvoordelen met zich mee (verhoudingsgewijs minder hoge overhead en indirecte kosten per medewerker dan bij groter aantal regio's) en dus gematigde kosten voor het RVT. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
3: netwerk- samen- werking	VT-regio's (26)	Een netwerksamenwerking vraagt hoge kosten van een RVT als organisatie, zie vorige pagina. Voor regio-indeling geldt: hoe meer regio's, hoe meer kosten er nodig zijn voor de aansturing van de samenwerkingsverbanden. Deze middelgroot aantal regio's in combinatie met een netwerksamenwerking hoge kosten met zich mee brengen. <i>Deze variant voldoet in lage mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>
	GI-regio's (13)	Een netwerksamenwerking vraagt hoge kosten van een RVT als organisatie, zie vorige pagina. Dit klein aantal regio's in combinatie met een netwerksamenwerking relatief hoge kosten met zich mee brengt. <i>Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.</i>

Aspect: Consistentie met advies commissie Van Dooijeweert | reikwijdte

Is deze variant in lijn met het advies van de commissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid (recht op informatie, participatie, ondersteuning en effectieve rechtsmiddelen) en de beleidsreactie over dit advies?

Basis-optie reikwijdte

- De commissie stelt in haar rapport dat "het samenvoegen van organisaties in ieder geval voor wat betreft de individuele beoordeling van een zaak kan leiden tot meer uniformiteit. Kinderen en ouders worden immers niet meer geconfronteerd met de verschillende werkwijzen van organisaties, maar met de werkwijze van het betreffende RVT". Het samenvoegen van Veilig Thuis, de GI's en een deel van de taken van de RvdK in een RVT is zodoende in lijn met het rapport van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid.
- In de basisoptie wordt er uitgegaan van de inrichting van het onderzoek en de toets alvorens de rechter wordt geadviseerd over (kinder)beschermingsmaatregelen, zoals beschreven in de beleidsreactie op het advies van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid.
- De commissie gaat in het advies ook breder in op de manier waarop rechtsbescherming geborgd kan worden in de toekomst. Als onderdeel van de ontwikkelrichting onder de basisvariant kan hier verder op ingezoomd worden.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Variatie JR buiten RVT

- Naar verwachting is er weinig impact van het wel of niet opnemen van JR in het RVT op de consistentie met het advies van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Randvoorwaarden/openstaande punten: dit aspect is opgenomen vanwege de specifieke behoefte om het advies van de commissie Van Dooijeweert een belangrijke plaats te geven in dit onderzoek. We zoomen in dit aspect in op de relevante onderdelen van het adviesrapport met betrekking tot de verschillende opties. Merk op dat er een overlap bestaat met het aspect 'rechtsbescherming en transparantie', die is toegevoegd op basis van de uitgangspunten van het Toekomstscenario.

Aspect: Consistentie met advies commissie Van Dooijeweert | organisatievormen

1: publiek centraal

- De commissie stelt in haar rapport dat "het samenvoegen van organisaties in ieder geval voor wat betreft de individuele beoordeling van een zaak kan leiden tot meer uniformiteit. Kinderen en ouders worden immers niet meer geconfronteerd met de verschillende werkwijzen van organisaties, maar met de werkwijze van het betreffende RVT". Het samenvoegen van Veilig Thuis, de GI's en een deel van de taken van de RvdK in een nieuwe organisatie is zodoende in lijn met dit onderdeel uit het rapport van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid.
- De commissie stelt dat vanuit het oogpunt van rechtsbescherming "de centrale overheid dient te zorgen voor landelijke regelingen en goede en regelmatige monitoring van de uitvoering van beleid en bijsturing wanneer nodig." Hoewel de commissie zich niet expliciet uitspreekt over het beleggen van de functies van het RVT (naast de onafhankelijke toets) onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid, kent de centrale optie kent meer mogelijkheden tot deze (bij)sturing (via wetten en regels én via de hiërarchische relatie/ eigenaarsrelatie) op het garanderen van rechtsbescherming.
- *Deze variant voldoet in hoge mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- De commissie beschrijft dat er sinds de decentralisatie in 2015 in het systeem van jeugdbescherming "aanzienlijke verschillen zichtbaar in de besluitvorming over en uitvoering van de maatregelen". De commissie uit haar zorgen over de verschillen in rechtsbescherming (door het ontbreken van uniforme regels over informatie, participatie en ondersteuning bij de besluitvormingsprocedures) die als gevolg van de decentralisaties zijn ontstaan. Hierbij spreekt de commissie zich niet expliciet uit over het beleggen van de functies van een RVT (naast de onafhankelijke toets) onder Rijksverantwoordelijkheid of gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wel legt de commissie een belangrijke rol bij de centrale overheid als eindverantwoordelijke: "wanneer nodig, moet zijn ingrijpen".
- De commissie stelt wel dat vanuit het oogpunt van rechtsbescherming "de centrale overheid dient te zorgen voor landelijke regelingen en goede en regelmatige monitoring van de uitvoering van beleid en *bijsturing* wanneer nodig." Een decentrale optie kent minder mogelijkheden tot bijsturing (enkel via wetten en regels en niet via de hiërarchische relatie/ eigenaarsrelatie). Hoewel de commissie ook aangeeft dat "ook als verantwoordelijkheden zijn gedecentraliseerd, de centrale overheid de eindverantwoordelijkheid behoudt voor het garanderen van mensenrechten", zijn de sturingsmogelijkheden wel beperkter in deze optie. Dit maakt dat de decentrale optie op dit punt in mindere mate in lijn is met het rapport van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid.
- Wat betreft de effecten op dit aspect van het RVT als één nieuwe organisatie: zie 'publiek centraal'.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk-samenwerking

- De commissie stelt in haar rapport dat "het samenvoegen van organisaties in ieder geval voor wat betreft de individuele beoordeling van een zaak kan leiden tot meer uniformiteit. Kinderen en ouders worden immers niet meer geconfronteerd met de verschillende werkwijzen van organisaties, maar met de werkwijze van het betreffende RVT". Dit is niet het geval in een netwerksamenwerking. De commissie stelt daarbij wel dat door het samenvoegen van instanties en de integrale, gezinsgerichte focus die daaruit voortvloeit "als onbedoeld neveneffect kan hebben dat het belang van het kind onvoldoende tot zijn recht komt" (het risico dat de focus te veel op gezinsproblematiek ligt). Omdat het uitgangspunt 'gezinsgericht' ook in alle opties voor organisatievormen geldt, is dit niet van invloed op de scoring. *Deze variant voldoet in lage mate aan het aspect in vergelijking met de andere varianten.*

Aspect: Consistentie met overige ontwikkelingen | organisatievormen

1: publiek centraal

- Een centrale verantwoordelijkheid kan als voordeel met zich meebrengen dat het gemakkelijker is om centraal te sturen op de beoogde transitie binnen de gezinsbescherming. Na het inrichten van het RVT, zijn nog een aantal belangrijke 'stappen' te zetten die deze beweging verder faciliteren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanpassen van de interventietoolbox (het toewerken naar juridische gezinsgerichte maatregelen) en het veranderverhaal uit het rapport over de "maatschappelijke effecten Toekomstscenario". Vanuit een centrale verantwoordelijkheid kan er gemakkelijk op dergelijke bewegingen gestuurd worden. Ook is het gemakkelijker aan te sluiten en landelijk te sturen op de aanpak Veiligheid Voorop, doordat het aannemelijk is dat er minder verschillen tussen de RVT-organisaties bestaan.
- Het project versterken lokale teams en de hervormingsagenda leggen een belangrijke nadruk op een beweging richting stevige lokale teams. Deze optie draagt in mindere mate bij aan de aansluiting van het RVT op de lokale (wijk)teams en sluit dus minder goed aan bij deze kaders
- Op basis van de huidige informatie zijn er geen signalen bekend van een invloed van de opties op de ontwikkelingen van de wet tijdelijk huisverbod.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

2: publiek decentraal

- Bij de decentrale optie is het lastiger om aan te sluiten op de landelijke aanpak Veiligheid Voorop doordat het aannemelijk is dat er verschillen kunnen bestaan tussen de werkwijzen van de RVT organisaties (in het kader van beleidsvrijheid). Gesprekspartners geven aan in de huidige praktijk ook al belemmeringen in de aansluiting op te ervaren door de verschillen tussen de Veilig Thuis organisaties. Dit maakt het lastiger om in een decentrale optie landelijk op deze aanpak te sturen en deze aanpak te laten aansluiten op de RVT-organisaties.
- Het traject "maatschappelijke effecten Toekomstscenario" richt zich op het veranderverhaal en de verandertheorie achter het Toekomstscenario. Het is in een decentrale optie minder gemakkelijk de uitkomsten hiervan "te laten landen" in de verschillende RVT-organisaties, doordat het aannemelijk is dat gemeenten hier haar eigen kleuring aan geven (in het kader van beleidsvrijheid).
- Het project versterken lokale teams en de Hervormingsagenda leggen een belangrijke nadruk op een beweging richting stevige lokale teams en zijn programma's die decentraal uitvoering krijgt. Deze optie draagt in meerdere mate (vergeleken met een centrale verantwoordelijkheid) bij aan de aansluiting van het RVT op de lokale (wijk)teams en sluit dus goed aan bij deze kaders. Zie hiervoor het aspect samenwerking lokale (wijk)teams en RVT
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

3: netwerk- samen- werking

- Het behouden van de huidige partijen in een netwerksamenwerking maakt het lastiger om eenduidig aan te sluiten en landelijk te sturen op kaders zoals de hervormingsagenda, Veiligheid voorop, leidraad 'werken aan veiligheid', het project versterken lokale teams en het traject beoogde maatschappelijke effecten Toekomstscenario. Dit komt omdat het meer verschillen met zich meebrengt: in plaats van dat een dergelijk kader/ de uitkomsten uit een traject geïntegreerd moet worden in één organisatie, moet het in meerdere organisaties (met verschillende besturen) geïntegreerd worden.
- Tegelijkertijd geldt wel dat vanuit het gros van deze kaders (bijv. Veiligheid Voorop en de leidraad werken aan veiligheid) op dit moment afspraken gelden of gemaakt worden met Veilig Thuis organisaties, GI's en de RvdK over het integreren van de afspraken in de werkwijzen van deze organisaties. Deze afspraken kunnen in een netwerksamenwerking gevolgd blijven worden, het vraagt dus ten opzichte van optie 1 en 2 minder nieuwe inspanningen.
- *Deze variant voldoet in redelijke mate aan dit aspect in vergelijking met de andere varianten.*

7. Overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg

Ook zien wij een aantal overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg [1/4]

De transformatie die door het Toekomstscenario is ingezet, is omvangrijk. Gedurende dit proces zijn we groot aantal overwegingen/aandachtspunten tegen gekomen die niet helemaal binnen de scope van dit onderzoek vielen. Wel willen we gebruik maken van de gelegenheid om deze mee te geven aan het programmteam Toekomstscenario en de bij het Toekomstscenario betrokken partijen. We hebben bewust besloten om deze overwegingen of aandachtspunten beknopt te omschrijven. Wel gaan we hierover nog graag met het programmteam in gesprek, omdat we denken dat het voor het vervolgproces belangrijk is hier op een goede manier vorm aan te geven.

De aandachtspunten en overwegingen zijn in te delen in een drietal categorieën:

1. Onderdelen die in deze rapportage opgenomen zijn, die (slechts) zijdelings geraakt zijn maar nog een verdere verdieping of uitwerking vragen
2. Aandachtspunten wat betreft het vormgeven van 'het hoe' van een RVT-organisatie.
3. Aandachtspunten wat betreft de transformatieperiode/'het ondertussen' (de periode tot en met 2030).

1. Onderdelen die in deze rapportage opgenomen zijn, die (slechts) zijdelings geraakt zijn maar nog een verdere verdieping of uitwerking vragen.

Dit zijn onderdelen die na besluit van een voorkeursvariant verder ontwikkeld moeten worden, omdat de precieze invulling van grote invloed is op hoe de RVT-organisatie (zie categorie twee van de aandachtspunten) eruit komt te zien. We denken dat het belangrijk is om tijd te nemen voor het verder verdiepen en ontwikkelen op onderstaande thema's.

Denk hierbij aan:

- Het verder uitdenken en het nemen van besluiten omtrent de ontwikkelpunten in de huidige basisoptie voor reikwijdte.
- De ontwikkeling van het RVT in relatie tot de rol van een (mogelijk landelijk) Expertiseplatform.
- Het verder in kaart brengen van – en in gesprek gaan over – de resttaken van de Raad voor de Kinderbescherming en besluiten hoe de organisatie verder vorm te geven.

Ook zien wij een aantal overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg [2/4]

- Het verder verdiepen van de functie 'onderzoek', met daarbij ook aandacht voor de rol van de gedragsdeskundige en de rol van de Verklarende Analyse.
- Het vraagstuk rondom maatwerk en uniformiteit: op welke manier kunnen we in de gekozen variant balanceren tussen ruimte bieden aan *couleur locale* en tegelijkertijd het borgen van uniformiteit en kwaliteit?
- Verbinding RVT met tijdige, specialistische, kwalitatief goede en vooral passende hulp voor zowel jeugd als volwassenen.
- De ontwikkelopgave voor de stevige wijkteams, die randvoorwaardelijk is voor de werking van de uiteindelijke RVT-organisatie. Tevens bestaat er bij de lokale teams de behoefte om meer in samenspraak met het Toekomstscenario/het RVT te doorontwikkelen. Hierbij is het ook belangrijk om verder uit te werken in hoeverre het RVT invloed kan hebben op zaken die door het lokale team geregeld worden, zoals het inzetten van Wmo-hulp.
- Het vormgeven van een brede(re) ontwikkeling in juridische, systeemgerichte interventies. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het gedetailleerder onderzoeken van de benodigde wijzigingen ten opzichte van bestaande bevoegdheden (passen deze nog bij de gekozen variant?), het inventariseren en implementeren van nieuwe/andere bevoegdheden of interventies die wél passend zijn bij de gekozen variant en de beoogde transformatie.
- Het zoeken van verdere aansluiting bij de Hervormingsagenda Jeugd en de uitwerking van de uitkomsten van de Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid op het vlak van rechtsbescherming en in de werkprocessen van het RVT.
- Het uitwerken van de link tussen (de expertise van) het RVT en belangrijke plannen en aanpakken die nog niet meegenomen in dit onderzoek, zoals het Actieplan Gender Gerelateerd Geweld, het Actieprogramma Grip op Onbegrip en Actieplan Femicide.
- Het verder vormgeven van de aansluiting op - en samenwerking met-partners, bijvoorbeeld (niet limitatief):
 - Zorg en Veiligheidshuizen
 - GGZ
 - Vrouwenopvang
 - Zorg- en Strafpartners
 - (Jeugd)strafrechtketen
 - Veiligheid Voorop/geïntegreerde crisisdienst bij acuut
 - Onderwijspartners

In lijn met de opgenomen betreft dit ook het verder vormgeven op 'hoe' (een deel van) de expertise van deze organisaties kunnen invoegen bij een RVT.

Ook zien wij een aantal overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg [3/4]

2. Aandachtspunten wat betreft het vormgeven van 'het hoe' van een RVT als organisatie

Een groot aantal aandachtspunten of keuzes volgen nadat alle inrichtings-ontwikkelpunten uitgewerkt zijn. Dit zijn aandachtspunten die specifiek gaan over hoe de RVT-organisatie er precies uit komt te zien, op welke manier er gewerkt wordt, vanuit welke kaders etc. Denk hierbij aan:

- De precieze invulling en vormgeving van een RVT-organisatie. Hierin zijn nog een aantal keuzes te maken, zoals: werken er meerdere teams (vanuit het vraagstuk van 'generalisme' of 'specialisme') en hoe ziet een RVT-organisatie er dan precies uit in termen van CAO/financieringsstromen?
- Wat wordt er verwacht van medewerkers? Welk profiel kan geschetst worden voor de RVT-medewerkers? Op welke manier worden medewerkers verwacht te werken (handelingskader)? Op welke manier is er aandacht voor vakmanschap en vaardigheden binnen deze organisatie?
- Breder gesprek over de gezamenlijke verantwoordelijkheid van lokaal team, RVT en ketenpartners. Op welke manier kunnen zij samen verantwoordelijkheid gaan dragen voor wat er nodig is? Welke samenwerkingsafspraken zijn er nodig?
- Uitwerking van normen en kwaliteitskaders voor de RVT-organisatie
- Uitwerken en uitdiepen van de manier waarop de RVT-organisatie rekenschap geeft aan haar opdrachtgever(s) en/of de manier waarop toezicht wordt vormgegeven.
- Een aantal inhoudelijke verdiepingspunten, zoals de bewaartermijn voor dossiers, het werken met één rechter voor huishouden/gezin, geanonimiseerd werken en de complicaties daarvan, etc.

Ook zien wij een aantal overwegingen en aandachtspunten voor het vervolg [4/4]

3. Aandachtspunten wat betreft de transitieperiode/'het ondertussen'

De proeftuinen en beproevende regio's zijn op dit moment volop in de praktijk aan het beproeven. In dit traject zijn we het systeem aan het herinrichten, uitgaande van het jaar 2030. We zien een aantal aandachtspunten die van groot belang zijn om goed en wel in 2030 aan te komen. Dit zijn zowel aandachtspunten die gaan over het beproeven in de praktijk mogelijk maken in de periode tot 2030, als over voorbereidende werkzaamheden om te zorgen dat er vanaf 2030 op deze manier gewerkt kan worden. Denk hierbij aan:

- Het realiseren van de randvoorwaarden om 'in het ondertussen' te kunnen beproeven: vraagstukken rondom rechtsbescherming, bevoegdheden en de 'aannemelijkheidsbeoordeling' om de legitimering van de RVT-medewerker op basis van aard en ernst van de problematiek te faciliteren.
- Het laten doen van een businesscase om de transitiekosten in beeld te krijgen.
- Zicht krijgen op de precieze ontwikkelopgaves van het RVT, lokaal team en ketenpartners.
- Zicht houden op / beïnvloeden van het lopende wetgevingstraject.
- Het bekijken van de manier waarop het huidige opleidingsaanbod aansluit bij

de manier waarop RVT-medewerkers geacht worden te werken. Het leggen van verbindingen/transformeren van het opleidingsaanbod met oog op de komende RVT-organisatie (andere grondhouding, andere scope).

- Het hebben van nadrukkelijke aandacht voor cultuurverandering als onderdeel van deze transitie. Het zou wenselijk zijn om met een duidelijk geformuleerd veranderplan te komen om de professionals in het werkveld van 0-100 jaar mee te nemen in de veranderingen die er spelen. Daarbij helpt het om de focus niet zozeer op het 'wat' van het RVT te leggen, maar vooral op de verandering in de grondhouding en het werken aan meer vertrouwen in het stelsel (ook n.a.v. het traject Maatschappelijke effecten Toekomstscenario).
- Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor communicatie richting de professionals. De transitieperiode is een spannende periode voor professionals: het werk verandert ingrijpend. Hier moet voldoende aandacht voor zijn in het veranderplan. Uitgangspunt moet zijn dat huishoudens en gezinnen ook in de transitieperiode moeten kunnen rekenen op begeleiding door kundige professionals.

8. Bijlagen

Inhoudsopgave bijlagen

1	Overzicht gesprekspartners en deelnemers werksessies.	2	Afwegingskader	3	Bouwstenen RVT
4	Varianten die zijn afgefallen gedurende dit onderzoek	5	Bouwstenen lokaal team <ul style="list-style-type: none">• Algemene uitgangspunten• Vak- en basiskennis• In situaties m.b.t. de veiligheid• Hulp op basis van het veiligheidsplan	6	Gevolg basisreikwijdte van het RVT op taken <ul style="list-style-type: none">• Van de RvdK• Van VT• Van de GI's
7	Verschillende dimensies van beleidsvrijheid				

Klik op het balkje om naar het betreffende hoofdstuk te gaan!

Overzicht gesprekspartners en deelnemers werksessies

Gesprekspartners individuele interviews

- Associatie Wijkteams
- Ervaringsdeskundige
- Gecertificeerde Instellingen
- Gemeenten
- GGZ Nederland
- Ministerie van JenV
- Ministerie van VWS
- Politie (Veiligheid Voorop)
- Raad voor de Kinderbescherming
- Veilig Thuis
- VNG
- Zorg- en Veiligheidshuizen
- Raad voor de Rechtspraak
- OM

Groepsinterviews

- Vertegenwoordigers van proeftuinen en beproevende regio's (Amsterdam-Amstelland, Centraal Gelderland, Foodvalley, Gouda, Holland Rijnland, Montfoort, Noord-Oost Brabant, Noord-Oost Gelderland, Rotterdam-Rijnmond, Utrecht, West-Brabant, Zuid-Holland Zuid)
- Mensen met juridische kennis (o.a. advocaat betrokken bij Toekomstscenario, jurist van JenV, jurist van VWS, VNG, BZK, RvdK)

Deelnemers werksessies, vertegenwoordigers van:

- Blijf groep
- Ervaringsdeskundige
- Gecertificeerde Instellingen
- Lokaal team (o.a. Associatie Wijkteams, OKT, Buurteams Amsterdam)
- Ministerie van JenV
- Ministerie van VWS
- Nederlandse GGZ
- Proeftuinen en beproevende regio's (Amsterdam-Amstelland, Centraal Gelderland, Foodvalley, Gouda, Holland Rijnland, Montfoort, Noord-Oost Brabant, Noord-Oost Gelderland, Rotterdam-Rijnmond, Utrecht, West-Brabant, Zuid-Holland Zuid, Zuid-West Friesland)
- Raad voor de Kinderbescherming
- Reclassering
- Veilig Thuis
- VNG

Afwegingskader

criterium	Aspect
Bevorderen effectieve gezinsbescherming	Gezinsgericht werken
	Rechtsbeschermend & transparant
	Eenvoudig
	Lerend
Lokale praktijk is leidend	Samenwerking lokale (wijk)teams en RVT
	Aansluiting bij/met maatschappelijke partners op hulp-, steun- en zorgstructuren voor kinderen en volwassenen
	Samenwerking met partners in het zorg/veiligheidsdomein
	Samenwerking met (jeugd)strafrechtketen
Toekomstbestendigheid	Flexibiliteit
	Het boeien en binden van professionals
Kwaliteit	Ontwikkeling en behoud van expertise
	Kwaliteitsborging en uniformiteit

criterium	Aspect
Uitvoerbaarheid	Ingroeiperiode
	Transitie-inspanningen
	Transitiekosten
	Informatiepositie
Bestuurbaarheid	Helderheid van rollen en verantwoordelijkheden
	Integraliteit van sturing
	Toezichtsmogelijkheden
Bekostiging	Passende bekostiging
	Geschatte omvang kosten van de organisatie
	Geschatte omvang kosten voor lokale teams
Consistentie met andere kaders/adviezen	Advies commissie Van Dooijeweert
	Overige ontwikkelingen

Bouwstenen RVT

De volgende **vakennis** wordt benoemd als benodigd binnen het RVT:

- Gefaseerd samenwerken voor veiligheid
- Het verbinden van zorg en straf
- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Specifieke geweldsvormen, zoals seksueel en eengerelateerd geweld, oudervervreemding, ouderenmishandeling, eerwraak.
- Ontwikkelingsbedreiging
- Verslavingszorg
- GGZ
- LVB
- Partnergeweld / intiem terreur
- Complexe scheidingen
- Gesloten gemeenschappen
- Inzetten behandeling
- Juridische kennis over vervolgstappen
- Signaleren en acut handelen bij complexe en/of ernstige gevallen huiselijk geweld en/of kindermishandeling
- Systeemgericht werken
- Integraal werken: met een brede blik en breed handelen op alle leefgebieden
- Netwerksamenwerking
- Goed genoeg ouderschap
- Shared Decision Making
- Gespreksvaardigheden
- Algemene werkzame factoren uit verschillende methodieken
- Veiligheids- en risicotaxatie
- Trauma-geïnformeerd werken
- Plegeraanpak
- Begeleiding en behandeling van kinderen
- Gendersensitief werken
- Relevante onderdelen van familie-, jeugd- en bestuursrecht (met name gezag, erkenning, kindbeschermingsmaatregelen en wet Tijdelijk Huisverbod), en informatiedeling
- Kennis van inzet van bevoegdheden en maatregelen, werkproces rechtsbescherming met 3 fasen
- Samenwerkingsafspraken tussen lokaal team en regionaal veiligheidsteam
- Kennis over radicalisering en bendevoering

Het overgrote deel van deze expertise volgt uit de dialoogversie van het handelingskader. Hierin staat ook dat deze kennis vanuit deze actielijn verder uitgewerkt gaat worden (in modules). In de rest van dit onderzoek diepen wij deze expertises niet verder meer uit.

Varianten voor reikwijdte die zijn 'afgefallen' gedurende dit onderzoek (1/2)

We hadden origineel 8 varianten **voor reikwijdte**, waarvan er 5 varianten zijn afgefallen. Hieronder staan de varianten weergegeven en een inhoudelijke toelichting waarom deze verder niet zijn meegenomen in dit proces.

Variant	Toelichting
<p>Uitgebreid onderzoek door andere organisatie dan het RVT</p> <p>Een variant waarbij door een andere organisatie dan het RVT een toets wordt gedaan, zoveel mogelijk op basis van beschikbare informatie van het RVT, of dat er altijd een aanvullend, uitgebreid onderzoek gedaan wordt.</p>	<p>Onze opdracht is onderzoeken uit welke elementen het RVT dient te bestaan. Het wel of niet uitbreiden van het werkpakket van een instantie buiten het RVT valt buiten de scope van dit onderzoek en hangt nauw samen met de opvolging van de uitkomsten van commissie Van Dooijeweert. We gaan daarom in de basisoptie uit van een situatie waarbij het RVT de analyse en onderbouwing van de maatregel doet, en daarbij al zoveel mogelijk op de juridisch juiste manier voor de uitspraak van de kinderrechtter. Een externe instantie doet een onafhankelijke toets waarin zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de informatie van het RVT. Hoe de precieze toets er buiten het RVT uit gaat zien, werken wij dus niet verder uit.</p>
<p>Crisisdienst wordt vormgegeven door een andere organisatie dan het RVT</p> <p>Een variant waarbij de crisisdienst voor huishoudens/gezinnen niet is opgenomen in het RVT maar door een andere organisatie dan het RVT wordt vormgegeven</p>	<p>Gesprekspartners wisten (bijna) geen voordelen te noemen voor het apart organiseren van een crisisdienst, dus buiten het RVT. De crisisdienst buiten het RVT plaatsen past daarbij niet bij de uitgangspunten van het Toekomstscenario (met name het tegengaan estafettemodel). De precieze vormgeving van de crisisdienst is een ontwikkelrichting geworden, toegelicht in hoofdstuk 3.</p>
<p>Advies- en Meldfunctie wordt vormgegeven door andere organisatie dan het RVT</p> <p>Een variant waarin de advies- en meldfunctie buiten het lokale team en het RVT belegd wordt.</p>	<p>Gesprekspartners wisten (bijna) geen voordelen te noemen voor het apart organiseren van een advies- en meldfunctie buiten het RVT en het lokale team. Deze variant past daarbij niet bij de uitgangspunten van het Toekomstscenario (met name het zo dicht mogelijk organiseren van dit soort functies bij de burger en het tegengaan estafettemodel). De precieze vormgeving van de meldfunctie is een ontwikkelrichting geworden, toegelicht in hoofdstuk 3.</p>

Varianten die zijn 'afgefallen' gedurende dit onderzoek (2/2)

Variant	Toelichting
<p>Uitvoering juridische maatregelen jeugdreclassering door een andere organisatie dan het RVT</p> <p>Een variant waarbij de uitvoering van beschermingsmaatregelen en de uitvoering van jeugdreclassering door een andere organisatie dan het RVT wordt vormgegeven.</p>	<p>Gesprekspartners wisten (bijna) geen voordelen te noemen voor het uitvoeren van de beschermingsmaatregelen en jeugdreclassering door een andere organisatie dan het RVT. Deze variant wordt door gesprekspartners niet als passend bij de beoogde doelstelling en de uitgangspunten van het Toekomstscenario beschouwd, met name het tegengaan van het estafette-model en het principe 'eenvoud'.</p>
<p>Advies- en meldfunctie door RVT en lokaal team samen</p> <p>Een variant waarbij het RVT en lokaal team samen verantwoordelijk zijn voor de invulling van de advies- en meldfunctie.</p>	<p>Tijdens de werksessies kwam de wens naar voren om na te denken over de ideale invulling van de meld- en adviesfunctie, vanuit het Toekomstscenario kan geredeneerd worden dat in deze functie een rol weg is gelegd voor het lokale team vanwege hun rol als eerste, laagdrempelig aanspreekpunt. Er waren bij de gesprekspartners echter veel vragen over hoe dit er in de praktijk uit kan komen te zien. Er is daarom door de partnerwerkgroep besloten om dit niet als een aparte variant mee te nemen, maar als ontwikkelrichting als onderdeel van de basisoptie.</p>

Bouwstenen lokaal team (1/5)

Naast de bouwstenen RVT zijn in de werksessies van het onderzoek ook bouwstenen voor het lokale team opgesteld.

Deze bouwstenen zijn de taken / expertises die bij het lokale team behoren, ongeacht alle varianten voor het RVT die in de rest van het onderzoek (en de impact daarvan op het lokale team) worden opgesteld.

We delen deze bouwstenen op hoofdlijnen omdat ze belangrijk zijn voor de relatie met het RVT, maar werken deze niet verder uit omdat dit onderdeel is van andere lopende trajecten. De bouwstenen op hoofdlijnen die op de volgende pagina's te vinden zijn, zijn de bouwstenen voor het lokale team op het vlak van werken aan veiligheid. De concrete uitwerking van deze bouwstenen ligt buiten de scope van dit onderzoek.

Voor het opstellen van de bouwstenen voor het lokale team en het RVT hebben we gebruik gemaakt van:

- Het document Toekomstscenario;
- De dialoogversie 'Kader En Ruimte Voor Professionals Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming' (het handelingskader);
- De Leidraad 'Werken aan veiligheid';
- De visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid;
- Input vanuit proeftuinen / beproevende regio's;
- Taken en functionaliteiten huidige organisaties;
- De werksessies van dit onderzoek.

Bouwstenen lokaal team (2/5)

Algemene uitgangspunten expertises en rolopvatting (bouwstenen) lokaal team

het lokale team is laagdrempelig toegankelijk en werkt aanvullend op de mogelijkheden van de inwoner zelf. het lokale team draagt bij aan het versterken van de buurt, het kijken met een brede blik, alert zijn, het gezamenlijk bouwen aan veiligheid en het waarborgen van rechtsbescherming. het lokale team werkt vanaf dag 1 samen met het gezin, staat dichtbij de leefwereld van het huishouden/gezin en werkt vanuit het perspectief van de huishoudens/gezinnen (=gezinsgericht).

Het lokale team:

- Biedt preventie en kan helpen in het zoeken van informele steun
- Herkent trends met een brede systemische blik op zowel gezin als buurt/wijk
- Biedt toegang voor vragen en eerste contact (in de vorm van advies en consult)
- Professionele signalering van zorgen en vragen over veiligheid voor de doelgroep -0 tot 100+, en maakt dit bespreekbaar
- Betreft de sociale steunstructuur van het huishouden/gezin en steunt in het zorgen voor directe veiligheid, het zoveel mogelijk laten afnemen en hanteerbaar maken van de risicofactoren van onveiligheid en het werken aan herstel
- Biedt één vast aanspreekpunt voor het huishouden/gezin en de professionals
- Heeft een 'waakvlam'-functie: de lokaal team medewerker blijft betrokken bij het gezin zo lang als nodig is
- Werkt cultuur geïnformeerd en -sensitief
- Werkt outreachend

Bouwstenen lokaal team (3/5)

Vakkennis lokaal team

Centraal zetten huishouden/gezin (gezin heeft regie en zit altijd aan tafel)

Het hebben en behouden van een brede blik - contact / afstemming en integraal handelen met andere domeinen rondom het gezin

Basiskennis over:

- Jeugd- en volwassenproblematiek
- Onderwijs
- Bestaanszekerheid
- Voorschoolse voorzieningen
- Huisvesting
- Vrouwenopvang
- In staat om te normaliseren en de eerste vragen af te handelen
- Herkennen van situaties die om acute hulp vragen

Basiskennis lokaal team

Basiskennis zoals omschreven in de leidraad werken aan veiligheid en kennis over/werken vanuit visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid:

- een basiskennis van geweldsdynamiek en risicofactoren en beschermende factoren (incl. patroonherkenning)
- en basiskennis van specifieke geweldsvormen en -patronen (onder andere seksueel geweld, eer-gerelateerd geweld, ouderenmishandeling), risicofactoren en specifieke risicogroepen (onder andere ouders met GGZ-problematiek, LVB, complexe scheidingen)
- een basiskennis op het gebied van de problematiek en risicofactoren die vaak samenhangen met huiselijk geweld en kindermishandeling, o.a. bestaansonzekerheid, complexe scheidingen, LVB-, GGZ- en verslavingsproblematiek
- een basiskennis van de relevantie onderdelen van familie-, jeugd- en bestuursrecht (met name gezag, erkenning, kindbeschermingsmaatregelen en wet Tijdelijk Huisverbod) en WvGGZ
- kennis van hoe de samenwerking tussen hen en veiligheidspartijen verloopt en wat zij daarin van de andere partijen mogen verwachten

Bouwstenen lokaal team (4/5)

In situaties waarin (mogelijk) iets speelt m.b.t. de veiligheid in het huishouden/gezin

- Doet het lokale team een eerste verkennende en waar nodig verdiepende analyse over wat er speelt in het huishouden/gezin. Hierbij wordt de vraag goed doorgrond (wat is de vraag achter de vraag? Is er een veiligheidsprobleem?) en er wordt gekeken naar wat er in de basis nodig is. Er wordt een veiligheidsinschatting gemaakt waarbij de onveilige gebeurtenissen uit heden en verleden in kaart worden gebracht samen met de leden van het gezin/huishouden.
- Stelt het lokale team samen met het huishouden/gezin (en waar relevant met partners) een veiligheidsplan op en voert het veiligheidsplan samen met het gezin uit. Daar waar professionals in deze organisatie(s) zelf over onvoldoende kennis/mogelijkheden beschikken, doen zij een beroep op het RVT of andere expertises bij het opstellen van het veiligheidsplan. Hierin is ook aandacht voor de vragen: wat heeft het gezin nu nodig en wanneer is het goed genoeg? Lokaal team doet in principe de vaststelling en de monitoring op het veiligheidsplan.
- Heeft het lokale team ten allen tijde een belangrijke rol in het zo tijdig mogelijk betrekken van expertise / waar nodig bespreken van casussen met, bijvoorbeeld tweedelijnszorg, ervaringsdeskundigheid, expertise RVT, expertise belangrijke partners, specialistische expertise buiten het RVT, bijvoorbeeld gemeentelijke diensten op het vlak van bestaanszekerheid, specialistische jeugd- en volwassenhulp, of de GGZ voor jeugd en/of volwassenen.

Bouwstenen lokaal team (5/5)

Wanneer er op basis van het veiligheidsplan hulp nodig blijkt...

- Biedt of organiseert het lokale team zelf laagdrempelige steun (informeel).
- Biedt of organiseert het lokale team zelf hulp en ondersteuning (beslissingen hierover worden altijd samen met het huishouden/gezin genomen).
- Biedt of organiseert het lokale team zelf intensieve vrijwillige hulp en ondersteuning (doen wat nodig is).
- Werkt gefaseerd samen aan duurzame veiligheid: zowel aan directe veiligheid, oorzaken en risicofactoren als aan herstel.
- Legt het lokale team goed uit wat deze hulp inhoudt en wat er gebeurt als hulp niet meer op deze manier kan worden georganiseerd en het RVT betrokken dient te worden.
- Er wordt een veiligheidsinschatting gemaakt waarbij de onveilige gebeurtenissen uit heden en verleden in kaart worden gebracht samen met de leden van het huishouden/gezin.
- Monitort het lokale team de voortgang in het gezin en evalueert de ingezette acties.

Wanneer hulp niet meer vrijwillig kan...

- Is er te allen tijde een duo-schap tussen het RVT en het lokale team en blijft het lokale team het vaste gezicht en aanspreekpunt voor het huishouden/gezin en professionals.
- Vervullen het lokale team en het RVT zoveel mogelijk samen de “coördinatiefunctie” over de casus (het organiseren en coördineren van de in te zetten hulp). Geredeneerd vanuit aard en ernst van de problematiek is het RVT verantwoordelijk voor de coördinatie en monitoring van de maatregelen in het gedwongen kader en eventueel andere, samenhangende inzet.
- De precieze invulling hiervan kan verschillen per situatie, maar nauwe afstemming is hierin te allen tijde noodzakelijk.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de RvdK

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Triage en advies	Triage (goede beoordeling vooraf zodat RvdK alleen onderzoek doet wanneer bemoeienis van de RvdK is aangewezen)	De huidige triagefunctie is met name gekoppeld aan het Raadsonderzoek. In de toekomst zal het RVT zo uitgebreid mogelijk onderzoek doen naar de noodzakelijkheid van maatregelen. Het is een uitwerkingsvraagstuk hoe de triage vorm krijgt bij de onafhankelijke toetsfunctie van de RvdK.
	Advies (als er (nog) geen onderzoek is, kan de RvdK wanneer nodig al meedenken in een casus)	Dit is een uitwerkingsvraagstuk. Het is nodig om te verdiepen in welke gevallen het voor een RVT nodig kan zijn om de RvdK om advies te vragen (hangt ook af van invulling onderzoek RVT).
Onderzoek, advies en verzoek bij de rechter	Onderzoek naar noodzaak maatregel <i>op verzoek van partijen</i>	Dit wordt zo uitgebreid mogelijk overgenomen door het RVT, maar het is een uitwerkingsvraagstuk hoe het precieze onderzoek er binnen het RVT gaat zien.
	Onderzoek naar noodzaak maatregel <i>op eigen initiatief o.b.v. strafonderzoek/ gezag- en omgangsonderzoek.</i>	Dit is geen taak van het RVT maar van een andere organisatie. Deze taak is nu belegd bij de RvdK, als het gaat om gevallen waar in een strafonderzoek/gezag- en omgangsonderzoek gesignaleerd wordt dat maatregelen nodig worden geacht. Het onderzoek wordt in de praktijk geïntegreerd in het al lopende strafonderzoek/ gezag- en omgangsonderzoek. In het kader van eenvoud logisch om dit bij de RvdK te behouden. Uitwerkingsvraagstuk is hoe de aansluiting op het RVT geborgd kan worden, zodat informatie op de noodzakelijke momenten kan worden gedeeld.
	Onafhankelijke toets	Dit is geen taak van het RVT.
	Verzoekende- en adviserende taak om een beschermingsmaatregel	Dit is geen taak van het RVT.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de RvdK

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Toets, rekest en advies tijdens uitvoeren maatregel	Toetsing besluit GI niet-verlenging (OTS, UHP) of tussentijdse beëindiging UHP: aparte toetstaak RvdK tijdens uitvoering maatregel	Deze taak moet bij een andere organisatie belegd worden, gedurende de uitvoering van het RVT.
	Verzoek indienen verlenging machtiging UHP - mits RVT dit niet doet: aparte toetstaak RvdK besluit RVT niet verlenging, evt. rekest	Dit is geen taak van het RVT.
	Advies over verlenging OTS/UHP na twee jaar: RvdK toetst voornemen tot verlenging o.b.v. informatie RVT, geeft advies rechter	De RvdK toetst het voornemen tot verlenging o.b.v. informatie van het RVT en geeft het advies aan de rechter
Gezagsbeëindiging	Onderzoek naar noodzaak gezagsbeëindiging, <i>op verzoek partijen</i>	Dit wordt zo uitgebreid mogelijk overgenomen door het RVT, maar het is een uitwerkingvraagstuk hoe het precieze onderzoek er binnen het RVT gaat zien.
	Toets en verzoek indienen om beëindiging ouderlijk gezag	Dit is geen taak van het RVT.
	Onderzoek naar noodzaak gezagsbeëindiging op eigen initiatief, bijv. als RVT verzoek doet tot verlenging OTS/UHP na 2 jaar	Dit is een uitwerkingsvraagstuk, omdat RvdK een andere maatregel nodig acht dan RVT (gezagsbeëindiging in plaats van verlenging OTS/UHP) is de vraag is of het RVT verzoek krijgt om 'opnieuw onderzoek' te doen of dat de RvdK het aanvullend onderzoek doet.
Voogdij	Onderzoek naar noodzaak (voorlopige) voogdij maatregel, <i>op verzoek partijen</i>	Dit wordt zo uitgebreid mogelijk overgenomen door het RVT, maar het is een uitwerkingvraagstuk hoe het precieze onderzoek er binnen het RVT gaat zien.
	Toets en rekest verzoek (voorlopige) voogdij maatregel	Dit is geen taak van het RVT.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de RvdK

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Gezag en omgang	Onderzoekende en adviserende taak m.b.t. gezag en omgang	Dit is niet voorzien als taak van het RVT, want zit niet (volledig) in competentiedomien RVT. Het betreft slechts gedeeltelijk vraagstukken rondom onveiligheid. Het vraagt daarom andere expertise waarvan de verwachting is dat deze niet passend is om in het RVT te organiseren. Een uitwerkingsvraagstuk is wat de rol van het RVT is op het moment dat er wel sprake is van onveiligheid binnen gezag en omgangszaken.
Afstand, screening, adoptie en afstammingsvragen (ASAA)	Onderzoekende en adviserende taak m.b.t. ASAA	Dit is geen taak van het RVT, want zit niet (volledig) in competentiedomien RVT. Het betreft slechts gedeeltelijk vraagstukken rondom onveiligheid. Het vraagt daarom andere expertise waarvan de verwachting is dat deze niet passend is om in het RVT te organiseren.
Strafbare feiten jongeren	Adviseren officier van justitie over meest effectieve route tot afdoening bij strafbaar feit jongere	Dit is geen taak van het RVT; door de opdrachtgever van het Toekomstscenario aangegeven dat andere functionaliteiten van jeugdstraf – met uitzondering van JR - buiten het RVT blijven. Uitwerkingsvraagstuk is hoe deze jeugdstraf taken wel zo goed mogelijk op het RVT aangesloten kunnen worden.
	Casusregie over strafzaak jongere	
	Toezichthoudende taak over jeugd- en volwassenreclassering	
	Raadsonderzoek naar gezinssituatie jongeren en adviseren officier justitie en (kinder)rechter	
	Nazorg	
	Coördinatie taakstraf jongeren	

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de RvdK

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Schoolverzuim	Onderzoekende en adviserende taak rond proces-verbaal n.a.v. schoolverzuim	Schoolverzuim zaken komen nu via strafrecht bij RvdK binnen (vanuit een proces-verbaal). Vanuit dat kader door de opdrachtgever aangegeven dat andere functionaliteiten van jeugdstraf – met uitzondering van JR - buiten het RVT blijven. Uitwerkingsvraagstuk: mogelijk herdefiniëren schoolverzuim van strafrecht naar meer hulpverleningsperspectief/ sociale veiligheidsperspectief en uitwerken link met RVT.
Zittingsvertegenwoordiger	Zittingsvertegenwoordiger (na verzoek om nader toe te lichten of advies te geven in een jeugdzaak in brede zin)	Dit is geen taak van het RVT; door de opdrachtgever van het Toekomstscenario aangegeven dat andere functionaliteiten van jeugdstraf – met uitzondering van JR - buiten het RVT blijven. Uitwerkingsvraagstuk is hoe deze jeugdstraftaken wel zo goed mogelijk op het RVT aangesloten kunnen worden.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van Veilig Thuis

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Advies en ondersteuning	<p>VT levert bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling advies aan direct betrokkenen en aan omstanders en professionals (expertise delen).</p> <p>Het bieden van ondersteuning (professional o.g.v. Verplichte Meldcode; daarnaast bestaat ook Dienst Ondersteuning) *tenzij er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid wat niet opgelost wordt. Dan kan Veilig Thuis besluiten ambtshalve een melding aan te nemen.</p>	Taak van het RVT, opgenomen als ontwikkelrichting. In uitwerking ontwikkelrichting zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven.
Meldpunt (incl. radarfunctie)	VT is verantwoordelijk voor de uitvoering van landelijk meldpunt voor vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (gratis en 24/7 geopend): waarbij professionals en burgers meldingen kunnen doen. Radarfunctie VT houdt in dat gezinnen eerder op de Radar komen (verbeterde Meldcode en langer op de Radar blijven, uitbreiding van de dienst monitoren van 1 naar gemiddeld 1,5 jaar).	Taak van het RVT, opgenomen als ontwikkelrichting. In uitwerking ontwikkelrichting zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven.
Veiligheidsbeoordeling	Checken eigen dossiers - Check in VT-register (zijn huishoudens/gezinnen al eerder bekend bij een andere VT) - Vergaren van "dat" informatie bij lokale teams RvdK en indien nodig bij politie - Vergaren van inhoudelijke informatie nadat ouders geïnformeerd zijn over melding en wie VT gaat bellen voor informatie en met welk doel - Gebruik maken veiligheidstaxatie instrument - Beoordelen en besluiten.	Taak van het RVT. In uitwerking bouwstenen zal naar voren moeten komen hoe deze beoordeling er in de toekomst het beste uit zou kunnen zien.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van Veilig Thuis

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Besluiten vervolgstappen	Sluiten dossier - Overdacht na veiligheidsbeoordeling - Inzet diensten van Veilig Thuis - Regionaal maatwerk (denk hierbij aan inzet MDA++, uitvoeren huisverbod etc.)	Taak van het RVT. In uitwerking bouwstenen zal naar voren moeten komen hoe deze besluitvorming er in de toekomst het beste uit zou kunnen zien.
Inzet diensten + overdracht na dienst	A: Voorwaarden en vervolg B: (voor)onderzoek zonder toestemming ogv goed hulpverlenerschap denk aan medisch complexe zaken. Hierna: overdracht na dienst.	Taak van het RVT. In uitwerking bouwstenen zal naar voren moeten komen hoe dit er in de toekomst het beste uit zou kunnen zien.
Monitoring	Ook onderdeel van de radarfunctie van VT. Monitoring van casussen (of er aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan, of veiligheidsvoorwaarden hebben geleid tot directe en stabiele veiligheid, of er aandacht is voor het werken aan herstel van opgelopen schade)	Taak van het RVT, belangrijk toekomstig onderdeel van RVT en opgenomen in de bouwstenen. In uitwerking ontwikkelrichting advies- en meldfunctie en de uitwerking van de informatiepositie van het RVT zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe de monitoring in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven.
Crisis	Crisisdienst Veilig Thuis. Handelen bij acute onveiligheid.	Taak van het RVT, opgenomen als ontwikkelrichting. In uitwerking ontwikkelrichting zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven (rekening houdend met integratie andere crisisdiensten).

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van Veilig Thuis

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Agenda Veiligheid Voorop	<p>a. Actieoverleg: benutten we zowel tijdens meldproces als, inzet diensten mogelijk.</p> <p>b. Samen op in acuut heeft relatie met crisis</p> <p>c. Route strafbare kindermishandeling start meestal bij binnenkomst melding, maar kan ook later in het proces nog starten.</p> <p>d. Veilig Thuis op ZSM. Dit is onderdeel van taak meldpunt. Hierbij worden aangehouden verdachte van huiselijk geweld gemeld bij Veilig Thuis. Veilig Thuis voert veiligheidsbeoordeling. Informatie van veiligheidsbeoordeling wordt gedeeld met justitiepartners waardoor deze meegewogen kunnen worden in de afdoening.</p>	Taak van het RVT. In uitwerking bouwstenen zal naar voren moeten komen hoe dit er in de toekomst het beste uit zou kunnen zien.
Bovenwettelijke taken	<p>Deze kunnen regionaal verschillen.</p> <p>a. Inzet MDA ++</p> <p>b. Uitvoeren huisverbod</p> <p>c. Aannemen van overige jeugdzorgmeldingen</p>	Uitgangspunt dat dit opgenomen wordt in de taken van het RVT. In uitwerking voorkeursvariant zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven.
Overige taken	<p>Expertisecentra/Filomena/MDA++ alsmede koppeling naar Centra Seksueel Geweld, LECK en FARR (Hiervan is sprake in Rotterdam, in Hart van Brabant, Groningen en Amsterdam worden dergelijke initiatieven ook uitgewerkt.</p> <p>Uitvoeren AWARE, voorlichting, Verzoek om beschermingsmaatregelen bij kantonrechter (mentorschap en bewind)</p>	Uitgangspunt dat dit opgenomen wordt in de taken van het RVT. In uitwerking voorkeursvariant zal naar voren moeten komen welke bevoegdheden en functies hier precies onder vallen en hoe deze in het RVT het beste kunnen worden vormgegeven.

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de GI's

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Betrokkenheid aan de voorkant	Het bieden van intensieve vrijwillige hulp (voorheen termen zoals drang, intensieve casusregie aan de voor- en achterkant, jeugdbescherming zonder maatregel en preventieve jeugdbescherming)	'Drang' is in het RVT niet wenselijk. In de praktijk zal er verkend moeten worden hoe de precieze bevoegdheden en activiteiten van het RVT eruit zien als er geen sprake is van een maatregel in het gezin, maar wel dusdanige aard en ernst dat de betrokkenheid van het RVT wenselijk is.
	Consult en advies: op verzoek van het lokale team kan een jeugdbeschermer (anoniem of met toestemming van het gezin) meedenken met de professional van het lokale team op basis van een vraag. Daarbij is het ook mogelijk dat een jeugdbeschermer aansluit bij een aantal gesprekken/huisbezoeken bijvoorbeeld om een veiligheidsinschatting te maken. In die situaties heeft de jeugdbeschermer niet de regie, maar het gezin en lokaal team.	Taak van het RVT. Opgenomen in de bouwstenen en onderdeel van de ontwikkelrichting rondom de advies- en meldfunctie.
Uitvoeren kinderschermingsmaatregelen: OTS, UHP, en (voorlopige) voogdij	Het organiseren van hulp (bepalen inzet jeugdhulp) en steun en het houden van toezicht: in het kader van het uitvoeren van een (voorlopige) ondertoezichtstelling. De GI's mogen ook verlengde jeugdhulp aanvragen voor jongeren tussen 18 en 23 jaar.	Taak van het RVT, opgenomen in het bouwstenen. Een belangrijk uitwerkingsvraagstuk is de vormgeving van de beschermingsmaatregelen (de interventie toolkit) van het RVT in de toekomst.
	Het geven van schriftelijke aanwijzingen: in het kader van het uitvoeren van een ondertoezichtstelling	
	Het plaatsen van een jongere in ander gezin/ gezinshuis/ instelling: in het kader van het uitvoeren van een uithuisplaatsing	
	Het uitoefenen van (voorlopige) voogdij	

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de GI's

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Verzoeken bij de (kinder)rechter tijdens uitvoering kinderbeschermingsmaatregelen	Het indienen van een verzoek tot verlenging OTS bij de kinderrechter	Taak van het RVT, opgenomen in het bouwstenen. Uitwerkingsvraagstuk is hoe dit in de praktijk het beste kan aansluiten op de toets die de RvdK zal doen.
	Het indienen van een verzoek tot tussentijds beëindigen OTS bij de kinderrechter	
	Het indienen van een verzoek tot machtiging UHP bij de kinderrechter	
	Het indienen van een verzoek bij de kinderrechter tot verlenging machtiging tot uithuisplaatsing	
	Het indienen van een verzoek bij de kinderrechter tot tussentijds beëindigen van de uithuisplaatsing	
	Het indienen van een verzoek tot machtiging gesloten jeugdhulp	
	Het indienen van een verzoek bij de (kinder)rechter tijdens OTS/ UHP om bepaalde (gezaghebbende) bevoegdheden	
	Het indienen van een verzoek bij de RvdK om het oordeel van de rechtbank te vragen over of beëindiging van gezag noodzakelijk is	
	Indienen verzoek om een voorlopige voogdij maatregel	

Gevolg van basisreikwijdte van het RVT op de huidige taken van de GI's

Categorie	Korte omschrijving taken	Implicaties
Uitvoeren jeugd-reclassering	Uitvoeren jeugdreclassering: toezicht, begeleiding en inzetten jeugdhulp	Deze taak wordt meegenomen als variatie voor de reikwijdte van het RVT
Specialistische taken op landelijk niveau, of waarvoor de regie bij één GI is belegd	Landelijk Expertise Team Jeugdbescherming, maar ook specialisaties voor bepaalde typen doelgroepen zoals geloofsovertuiging (christelijke doelgroep), en minderjaren die terugkeren uit jihadistische strijdgebieden*	Uitgangspunt dat dit opgenomen wordt in de taken van het RVT. Op korte termijn uitwerking nodig van hoe dit kan landen in het RVT, of in een (mogelijk landelijk) expertiseplatform.
	Specialistische jeugdbescherming voor alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV).	Uitwerkingsvraagstuk: afhankelijk van de organisatievorm.

Verskillende dimensies van beleidsvrijheid

In het beantwoorden van de vraag of het RVT onder centrale of decentrale verantwoordelijkheid valt, is het nodig om uit te zoeken in hoeverre er voor de taken van het RVT sprake is / zou moeten zijn van beleidsvrijheid voor decentrale overheden. Het meetmodel wat in opdracht van het ministerie van BZK is ontwikkeld beschrijft een aantal dimensies die van invloed zijn op de mate van beleidsvrijheid, die hieronder worden toegelicht.¹ Ook geeft dit meetmodel een voorbeeld van in welke gevallen sprake is van beleidsvrijheid op een dimensie, of juist niet.

Dimensie	Definitie	Vergaand voorbeeld 'niet beleidsvrij'	Vergaand voorbeeld 'wel beleidsvrij'
Taak	De mate waarin een decentrale bestuursvorm de vrijheid heeft een taak uit te voeren, dan wel verplicht is respectievelijk belet wordt deze uit te voeren.	Verplichte taak: het Rijk schrijft voor dat de decentrale bestuursvorm de taak uitvoert	Gemeenten hebben een open huishouding, en mogen in beginsel alle taken op zich nemen waarvoor zij de verantwoordelijkheid willen dragen
Beleidsdoelen	De mate waarin de gemeente of provincie vrij is doelen van beleid vast te stellen.	Voorschrift: de doelen zijn van rijkswege vastgelegd	Geen beperkingen: er zijn van Rijkswege geen beperkingen gesteld aan de beleidsdoelen
Regelgeving	De mate waarin het de gemeente of provincie vrij is om eigen regelgeving vast te stellen en rijksregelgeving toe te passen.	Voorgeschreven toepassing: de decentrale bestuursvorm dient regelgeving toe te passen die door het Rijk is voorgeschreven	Verordenende bevoegdheid: de decentrale bestuursvorm als autonome regelgever (autonome verordeningen en eventuele daarop gebaseerde nadere regels)
Samenwerking	De mate waarin een decentrale bestuursvorm vrij is in het aangaan en inrichten van samenwerkingsverbanden met externe - publieke of private - organisaties.	Voorgeschreven samenwerking met andere organisaties	Geen voorschriften voor of en hoe samenwerkingsverbanden aangegaan worden
Toezicht	De mate waarin toezicht gehouden wordt op het handelen van een decentrale bestuursvorm.	Interveniërend toezicht: de toezichthouder kan actief ingrijpen op eventuele afwijkingen van gestelde normen (toepassing hiervan is evenwel uitzonderlijk, andere optie is het inrichten van een Inspectie)	Informatieplicht: de decentrale bestuursvorm dient beleidsinformatie aan de toezichthouder te verstrekken over de ondernomen activiteiten, of zelfs geen toezicht

Meer informatie?

Dit rapport is opgesteld door onderzoeksbureau AEF in samenwerking met de Veranderbrigade.

Onderzoeksteam:
AEF

Carlijn van Helmond – c.vanhelmond@aef.nl

Nina Kuipers

David Schelfhout

Aukje Hilderink

Kees Wiegerinck

Veranderbrigade
Floor Hoogeboom

21-6-2024